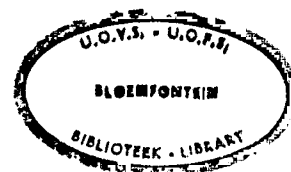

1 9 8 4 1 2 4 1 1 9 0 1

U.O.V.S. - BIBLIOTHEEK

198412411901220000019

VERBODEN TOEGANG TOT
GEEN OMSLAGEN
BIBLIOTHEEK VERWILT WORDEN

"We think so because other people all think so; or because - or because - after all, we do think so; or because we were told so, and think we must think so."

-Lidgwick

"The standards of a genuinely liberal education as they have been understood, more or less since the time of Aristotle, are being progressively undermined by the utilitarians and the sentimentalists".

-Irving Babbett

'N PRINSIPIEEL-DIDAKTIESE ONDERSOEK NA DIE DOEL, FUNKSIE
EN MOONTLIKHEDE VAN DIE SEMESTERSTELSEL AAN 'N
UNIVERSITEIT MET BESONDERE VERWYSING NA DIE HUIDIGE
SEMESTERSTELSEL AAN UNIVERSITEITE IN DIE
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

deur

LOUWRENS A. BEZUIDENHOUT

VERHANDELING

voorgelê ter vervulling van
die vereistes vir die graad

Magister Educationis

in die

DEPARTEMENT DIDAKTIEK

van die

FAKULTEIT OPVOEDKUNDE

aan die

UNIVERSITEIT VAN DIE ORANJE-VRYSTAAT

Studieleier: Prof S J Smit

Mede-studieleier: Prof A H Strydom

Bloemfontein

Junie 1984

19900968 BEZ

14-11-1994

T 378.19900968 BEZ

19900968

DANKBETUIGING

Graag wil ek my besondere dank en waardering teenoor die volgende persone betuig:

- * Prof S J Smit (Adjunk-Direkteur van die Buro vir Universiteitsonderwys aan die UOVS) as studieleier, vir sy besondere bekwame en onvermoeide leiding terwyl hierdie studie onderweg was.
- * Prof A H Strydom (Direkteur van die Buro vir Universiteitsonderwys aan die UOVS) as mede-studieleier wat ten spyte van sy druk program so noukeurig aandag aan hierdie verhandeling gegee het, asook sy gereelde ondersteuning.
- * Alle personeellede van die Universiteit van die Oranje-Vrystaat wat 'n bydrae gelewer het sonder wie se insette die studie nie voltooi sou kon word nie.
- * Mev H Labuschagne vir die noukeurige taalversorging van die verhandeling.
- * Mev M Kock vir voortreflike tikwerk en afronding.
- * Aan my vrou, Hester en my kinders, Florie en Erlo, my innige dank en waardering vir soveel liefde en begrip waardeur die harde werk aan die verhandeling ook in 'n genot omskep is.

Aan Hom die Ewige, sonder wie niks vermag kan word nie, die lof en eer.

INHOUDSOPGAWE

Dankbetuiging	(ii)
Lys van Figure	(viii)
Lys van Tabelle	(ix)

HOOFSTUK I

Probleemstelling en programaankondiging.

1.1 Inleiding	1
1.2 Probleemstelling en terreinafbakening	1
1.3 Doel van die ondersoek	5
1.4 Programaankondiging	6

HOOFSTUK II

Eksterne en Interne Faktore wat Kurrikulumstrukturering volgens
n Tydschedule (veral die semesterstelsel aan Universiteite in die
RSA) beïnvloed.

2.1 Inleiding	8
2.2 Doel en funksie van die Universiteit	8
2.3 Eksterne en Interne Faktore wat 'n invloed op tydskedulering uitoefen	10
2.4 Enkele Eksterne Faktore	10
2.4.1 Universitêre Aanspreeklikheid	10
2.4.2 Mannekragbenutting	13
2.4.3 Toename in Kennis	16
2.4.4 Navorsing	18
2.4.5 Tegnologiese Ontwikkeling	20
2.5 Enkele Interne Faktore	22
2.5.1 Die Student	22
2.5.2 Die Akademiese Program	26
2.5.3 Dosente-ingesteldheid	29
2.6 Samevatting	30

HOOFSTUK III

Die Totstandkoming en stand van die Semesterstelsel aan enkele Suid-Afrikaanse Universiteite.

3.1	Inleiding	32
3.2	Gegewens soos van die verskillende universiteite verkry ...	33
3.2.1	Vrae 1 en 2: Is semesterkursusse algemeen geïmplementeer? Indien Ja - waarom? / Indien Nee - waarom nie?	33
3.2.2	Vraag 3: Watter probleme word met die semesterstelsel ondervind?	48
3.2.3	Vraag 4: Is die semesterstelsel al wetenskaplik geëvalueer?	55
3.2.4	Vraag 5: Word daar enige aanpassings beoog?	57
3.3	Universiteit van die Oranje-Vrystaat	65
3.4	Samevatting	70

HOOFSTUK IV

Enkele Perspektiewe oor ander stelsels en/of sisteme in gebruik in die buiteland met spesifieke verwysing na die VSA.

4.1	Inleiding	72
4.2	Die tradisionele semesterstelsel	73
4.2.1	Enkele voordele van die tradisionele semesterstelsel	76
4.2.2	Enkele nadele van die tradisionele semesterstelsel	76
4.3	Die vroeë semesterstelsel	77
4.3.1	Enkele voordele van die vroeë semesterstelsel ...	77
4.3.2	Enkele nadele van die vroeë semesterstelsel	80
4.4	Die kwartaalstelsel	80
4.4.1	Enkele voordele van die kwartaalstelsel	81
4.4.2	Enkele nadele van die kwartaalstelsel	84
4.5	Die trimesterstelsel	84
4.5.1	Enkele voordele van die trimesterstelsel	85
4.5.2	Enkele nadele van die trimesterstelsel	88

4.6	Die 4 - 1 - 4-stelsel	89
4.6.1	Ontstaan van die 4 - 1 - 4-stelsel	90
4.6.2	Die wese en inhoud van die 4 - 1 - 4-stelsel	90
4.6.3	Toepassingsmoontlikhede van die 4 - 1 - 4- stelsel	93
4.6.4	Enkele voordele van die 4 - 1 - 4-kalender	95
4.6.5	Enkele nadele van die 4 - 1 - 4-kalender	96
4.6.6	Die stand van die 4 - 1 - 4-kalender	96
4.7	Ander stelsels wat die akademiese jaar in korter eenhede verdeel	97
4.7.1	Die blokkalender	98
4.7.1.1	Enkele voordele van die blokkalender...	98
4.7.1.2	Enkele nadele van die blokkalender	99
4.7.2	Veranderlike termynkalender	99
4.7.3	Ope-kalenders	99
4.7.3.1	Ope Toelatingskalender	99
4.7.3.2	Deurlopende Jaarkalender	100
4.7.3.2.1	Enkele voordele van die deurlopende jaarkalender ...	102
4.7.3.2.2	Enkele nadele van die deur- lopende jaarkalender	102
4.7.4	Die Modulestelsel	102
4.7.4.1	Ontstaan van die modulestelsel	103
4.7.4.2	Toepassing van modulêre onderrig	103
4.7.4.3	Toepassingsmoontlikhede van die module- stelsel	104
4.7.4.4	Enkele voordele van die modulêre stel- sel	105
4.7.4.5	Enkele nadele van die modulêre stelsel	106
4.8	Die gebruik van krediete	107
4.9	Samevatting	109

HOOFSTUK V

n Vraelysondersoek na die implementering van die Semesterstelsel aan die Universiteit van die OVS.

5.1	Inleiding	110
5.2	Doel van die ondersoek	110

5.3	Vorbereiding vir die ondersoek	110
5.3.1	Konsepvraelyste vir departementshoofde	110
5.3.2	Konsepvraelyste vir studente	111
5.4	Die verspreiding en insameling van die vraelyste	111
5.4.1	Akademici	111
5.4.2	Studente	112
5.5	Beperkings t.o.v. die (vraelys-) ondersoek	113
5.6	Die verwerking van die gegewens	115
5.7	Ontleding van die gegewens soos ingewin van die akademici..	116
5.8	Gegewens soos verkry van die akademici (Tabelle 1 tot 31)..	117
5.9	Gegewens soos verkry van die studente (Tabelle 32 - 52) ...	149
5.10	Samevatting	169

HOOFSTUK VI

Gevolgtrekkings verkry uit die Vraelysondersoek.

6.1	Inleiding	170
6.2	Gevolgtrekkings soos verkry van die akademici se vraelyste	170
6.2.1	Akademici se mening oor die semesterstelsel se invloed op die dosent se taak met verwysing na onderrig, navorsing en samelewingsdiens (Stellings 1 tot 6)	170
6.2.2	Akademici se mening oor die semesterstelsel se invloed op die student (Stellings 7 - 16)	171
6.2.3	Akademici se mening oor die invloed wat die semesterstelsel op leerstof het (Stellings 17 tot 21)	173
6.2.4	Akademici se mening oor die invloed wat die semesterstelsel op onderrigmetodes het (Stellings 22 tot 24)	175
6.2.5	Akademici se mening oor die invloed van die semesterstelsel op evaluering (Stellings 25 tot 31)	175
6.2.6	Enkele algemene opmerkings van die akademici met betrekking tot die semesterstelsel	177
6.2.7	Samevattend	179
6.3	Gevolgtrekkings gemaak op grond van data uit die studente se vraelyste	180

6.3.1	Enkele gegewens verkry van die studente uit die oopvrae	182
6.4	Samevatting	183

HOOFSTUK VII

Enkele aanbevelings oor moontlike aanpassings in die semesterstelsel.

7.1	Inleiding	185
7.2	Enkele voorstelle met die oog op aanpassing(s) van die semesterstelsel aan die UOVS	185
7.3	Moontlikhede vir verdere ondersoek	188
7.4	Samevatting	189
	Bibliografie	190
	Bylae A	202
	Bylae B	203
	Bylae C	212
	Opsomming	217

Lys van Figure

	Bladsy
Figuur 1: Hiërargie van die ses kurrikulum dimensies	2
Figuur 2: Tradisionele Semesterkalender 1979/80	75
Figuur 3: Vroeë Semesterkalender 1979/80	78
Figuur 4: Tradisionele Kwartaalstelsel 1979/80 (175 Onderrigdae)	82
Figuur 5: Kwartaalstelsel 1979/80 (160 Onderrigdae)	83
Figuur 6: Trimester 1979/80 (175 Onderrigdae)	86
Figuur 7: Trimester 1979/80 (163 Onderrigdae)	87
Figuur 8: Die 4-1-4 kalender 1979/80	92
Figuur 9: Sikliese verloop van 'n module	108

LYS VAN TABELLE

	Bladsy
Tabel 1: Akademici se mening oor die stelling dat die beskikbare tyd te min is vir die omvang van die leerstof.	118
Tabel 2: Akademici se mening oor die stelling dat daar minder tyd beskikbaar is vir navorsing.	119
Tabel 3: Akademici se mening aangaande die stelling dat die omvang van algemene administrasie toegeneem het.	120
Tabel 4: Akademici se mening aangaande die stelling dat dosente studente slegs oppervlakkig leer ken.	121
Tabel 5: Akademici se mening aangaande die stelling dat deelname aan samelewingsdiens beperk word.	122
Tabel 6: Akademici se mening aangaande die stelling dat onderrigtyd as gevolg van te veel klem op toetse en eksamens verlore gaan.	123
Tabel 7: Akademici se mening aangaande die stelling dat reproduksie van leerstof sonder insig plaasvind.	124
Tabel 8: Akademici se mening aangaande die stelling dat studente vroeër moet begin studeer.	125
Tabel 9: Akademici se mening aangaande die stelling dat deurlopende studie bevorder word.	126
Tabel 10: Akademici se mening aangaande die stelling dat vakansietye onderbenut word.	127
Tabel 11: Akademici se mening aangaande die stelling dat studente se deelname aan nie-akademiese bedrywighede beperk word.	128
Tabel 12: Akademici se mening oor die stelling dat meer geleenthede vir studente bestaan om kursusse volgens belangstelling te kies.	129
Tabel 13: Akademici se mening aangaande die stelling dat daar 'n afname in akademiese bedrywighede van studente is na die indiening van semestersyfers.	130

Tabel 14:	Akademici se mening aangaande die stelling dat laat ontwakende studente die geleentheid ontnem word om akademies suksesvol te herstel.	131
Tabel 15:	Akademici se mening aangaande die stelling dat 'n jaarstelsel verkieslik is bo 'n semesterstelsel vir eerstejaars.	132
Tabel 16:	Akademici se mening aangaande die stelling dat sinvoller kursussamestellings vir studente moontlik is.	133
Tabel 17:	Akademici se mening oor die stelling dat die semesterstelsel 'n verdeling van 'n jaarstelsel in twee redelik onafhanklike eenhede is.	134
Tabel 18:	Akademici se mening oor die stelling dat die semesterstelsel lei tot die fragmentering (versnippering) van 'n vakwetenskap.	135
Tabel 19:	Akademici se mening aangaande die stelling dat die semesterstelsel die geleentheid vir studente bied om in 'n vakwetenskap te spesialiseer.	136
Tabel 20:	Die menings van die akademici aangaande die stelling dat krediete op grond van moeilikheidsgraad verwerf behoort te word.	137
Tabel 21:	Akademici se mening aangaande die stelling dat die semesterstelsel lei tot die bemoeiliking van onderrig a.g.v. die verskil in kennis en ervaring tussen junior en senior studente in dieselfde klas.	138
Tabel 22:	Akademici se mening oor die stelling dat die voordragmetode die geskikste onderrigmetode in 'n semesterstelsel is.	139
Tabel 23:	Akademici se mening aangaande die stelling dat ander onderrigmetodes ingekort word weens 'n gebrek aan tyd.	140
Tabel 24:	Akademici se mening aangaande die stelling dat die semesterstelsel lei tot die fragmentering van sekere vakwetenskappe se praktika.	141

Tabel 25:	Akademici se mening oor die stelling dat die semesterstelsel groter klem op evaluering plaas.	142
Tabel 26:	Akademici se mening oor die stelling dat dit makliker vir studente is om 'n semestereindeksamen te slaag.	143
Tabel 27:	Akademici se mening oor die stelling dat terugvoering aan studente na evaluering beperk is a.g.v. 'n gebrek aan tyd.	144
Tabel 28:	Akademici se mening oor die stelling dat daar 'n toename in evaluering is.	145
Tabel 29:	Akademici se mening oor die stelling dat departementele eindeksamens die semesterstelsel meer doeltreffend kan maak.	146
Tabel 30:	Akademici se mening oor die stelling dat die duur van die eksamens te lank is vir 'n doeltreffende semesterstelsel.	147
Tabel 31:	Akademici se mening dat die vroeë datum vir indiening van predikate die tydspanne vir toetse verkort.	148
Tabel 32:	Verspreiding van studentevraelyste per fakulteit.	149
Tabel 33:	Verspreiding van vraelyste t.o.v. studiejare	150
Tabel 34:	Vraelysverspreiding tussen voltydse en deeltydse studente.	150
Tabel 35:	Studenteresponsie ten opsigte van kombinasies van tydskedulering.	151
Tabel 36:	Studente se mening oor die stelling dat die bemeestering van die leerstof in die gestelde tyd moontlik is.	152
Tabel 37:	Studente se mening oor die stelling dat spesifieke toepassing van die opleiding volgens belangstelling/behoeftes moontlik is.	153
Tabel 38:	Studente se mening oor die stelling dat die semesterstelsel lei tot die versnippering van kursusse.	154

Tabel 39:	Studente se mening oor die stelling dat semesterkursusse nie bymekaar aansluit nie.	155
Tabel 40:	Studente se mening oor die stelling dat hul die geleentheid kry om kursusse wat hul interesseer te volg.	156
Tabel 41:	Studente se mening oor die stelling dat daar deurlopend gestudeer word.	157
Tabel 42:	Studente se mening oor die stelling dat daar voldoende tyd is om byleeswerk te doen.	158
Tabel 43:	Studente se mening oor die stelling dat die twee eksamens meer intensiewe studie meebring.	159
Tabel 44:	Studente se mening oor die stelling dat daar te veel toetse/take is gedurende 'n semester.	160
Tabel 45:	Studente se mening oor die stelling dat hul te veel tyd afstaan aan die voorbereiding vir toetse en eksamens.	161
Tabel 46:	Studente se mening oor die stelling dat dosente studente nie goed leer ken nie.	162
Tabel 47:	Studente se mening oor die stelling dat laat ontwakende studente die geleentheid ontnem word om akademies suksesvol te herstel.	163
Tabel 48:	Studente se mening oor die stelling dat vakansietye beter benut kan word ter voorbereiding van komende semesterwerk.	164
Tabel 49:	Studente se mening oor die stelling dat kursusse wat meer werk vereis groter gewig behoort te dra.	165
Tabel 50:	Studente se mening oor die stelling dat daar net genoeg tyd is om voorgeskrewe werk te hanteer.	166
Tabel 51:	Studente se mening oor die stelling dat daar nie voorsiening gemaak word vir junior en senior studente se behoeftes/belangstellings in dieselfde klas nie.	167
Tabel 52:	Studente se mening aangaande die stelling dat daar 'n akademiese afname na indiening van semestersyfers is.	168
Tabel 53:	Akademici se responsie op die vraag of hul tevrede/ontevrede is met die semesterstelsel.	177

HOOFSTUK 1

PROBLEEMSTELLING EN PROGRAMAANKONDIGING

1.1 Inleiding

In kurrikulumontwikkeling speel die skedulering van onderrig en opleiding in terme van tyd 'n belangrike rol.

'n Onderzoek na kurrikulumontwikkeling op makro- en mesovlak aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat (UOVS), met inagneming van die akademiese beleid, kan nie volledig voltrek word indien die aspek van tydskedulering nie ook onder die loep geneem word nie. Die semesterstelsel as die mees universele tydskedule in die Westerse wêreld en wat ook aan Suid-Afrikaanse Universiteite gevolg word, het dus geblyk noodwendig 'n onderwerp van studie te wees.

Hierdie studie van die semesterstelsel vorm Afdeling C van die groter navorsingsprojek oor Kurrikulumontwikkeling op die makro- en mesovlak, met inagneming van die akademiese beleid van die Universiteit van die Oranje-Vrystaat, wat deur die Buro vir Universiteitsonderwys onderneem word met finansiële steun deur die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing.

1.2 Probleemstelling en terreinafbakening

Albert Einstein het gesê: "It is nothing short of a miracle that modern methods of instruction have not yet entirely strangled the holy curiosity of inquiry. The danger to that 'holy curiosity' comes not so much from bad teachers as from a rigid system of instruction that attempts to satisfy curiosity only at a particular time, in a particular place, and in a particular way." (Dearing, 1965: 49).

Die struktuur of samestelling van akademiese programme, waarby tydskedulering inbegrepe is, word deur Bergquist (1981: 5) in terme van ses kurrikulumdimensies uiteengesit, nl.

- * Tyd - die lengte/duur van kursusse.
- * Ruimte - van fisiese fasiliteite.

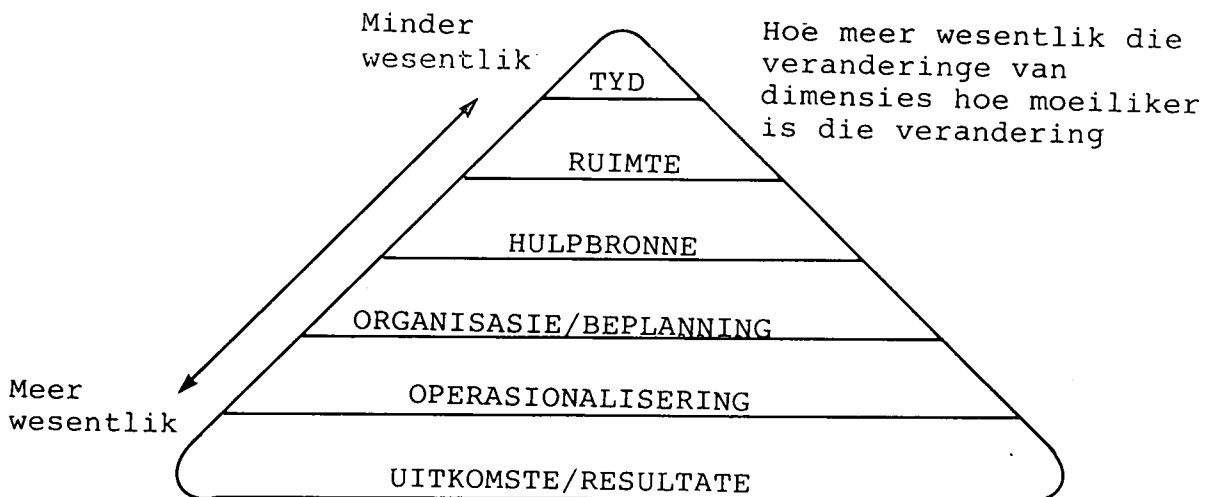
- * Hulpbronne - mense materiaal en situasies.
- * Organisasie - die organisering van hulpbronne, dienste, ens.
- * Operasionalisering - beplanning, implementering, kreditering en evaluering.
- * Resultate/uitkomste - resultate verkry na al die insette.

Hierdie dimensies staan in 'n bepaalde onderlinge oorsaaklike verband tot mekaar waar die aard van die uitkomste totaal afhanklik is van die konstantheid of veranderinge in die voorafgaande minder ingewikkelde dimensies.

Skematies kan hierdie ses dimensies met hul onderlinge verband soos volg voorgestel word:

Figuur 1

'n Hiërargie van die ses kurrikuleringsdimensies

Aangepas uit Bergquist, 1981: 6.

Uit bogenoemde figuur blyk dit dat die een dimensie op die ander bou en steun en sodra daar veranderinge aangebring word aan een dimensie sal dit die res van die struktuur ook kan beïnvloed.

Die uitsluitlike doel van hierdie studie is om veral aandag te gee aan een van hierdie ses dimensies, naamlik tyd, wat direk gekoppel is aan tydskeduleringstelsels soos geïmplementeer aan universiteite en die invloed wat dit uitoefen op universiteite as onderwysinstellings.

Tyd op sigself is 'n belangrike aspek van kurrikulumontwikkeling (indien nie een van die belangrikste faktore nie!). In die lig hiervan wil ondersoeker probeer vasstel of die huidige tydskedulering, naamlik die semesterstelsel, wat aan ons Suid-Afrikaanse universiteite, met besondere verwysing na die UOVS, gevolg word, aan die eise en verwagtinge wat aan tersiêre onderwysinstellings gestel word, voldoen. Dearing wys daarop dat "intellectual hunger is too often lost in a system of higher education which too often insists that in order to learn, students must sit in classes for a set number of hours over a set number of weeks." (1965: 49).

Die literatuur toon aan dat die dae reeds verby is dat die tradisionele slegs ter wille van die behoud van die "beproefde" nagevolg word. Woodring (1968: 176) skryf in die verband: "There is no evidence to support the assumption that a 'college education' must take four years rather than a longer or shorter period of time - the choice of four years is little more than a historical accident." Bergquist (1981: 8) sluit by Woodring aan en skryf: "Faculty members and administrators recognize that some students are best served by (and attracted to) a collegiate institution that offers a flexible schedule of courses given at non-traditional times of day... They also have come to recognize that some course material is best presented and learned over a short, intensive period without the distraction of other subject matter whereas other material is best presented and learned over a lengthy period, interspersed with material from other courses."

Tans is dit ook so dat universiteite deur 'n krisisfase beweeg. Dit is in die buiteland (Europa en die Verenigde State van Amerika (VSA)) die geval en veral om, onder andere, die volgende redes:

- * Ondeurdagte uitbreidings terwyl studentegetalle daal.
- * Onvoldoende finansiële insette (steun).
- * Geleidelik dalende standaarde.
- * Swak gemotiveerde studente, want werkseleenthede raak skaarser

- as gevolg van onder andere die resessie.
- * Swakker dissipline as gevolg van sosio-ekonomiese probleme.
 - * Toenemende regeringsbetrokkenheid.
 - * Eise vir nuwe akademiese programme.
 - * Gebrek aan interne doelstellings (missie) en konflik tussen akademiese voorkeure en professionele belange (vgl. in die verband Joshi, 1978: 62 - 65; Fulton, 1981; Lindley, 1981 en Shattock, 1983).

Gesien teen hierdie agtergrond is die universiteite genoop om sekere aanpassings te begin maak om die krisis te bowe te kom. Een van die aanpassings wat gedoen is, was om stelselmatig weg te beweeg van die tradisionele semesterstelsel. Higgins verwys daarna in 'n artikel in Teaching and Learning: "American colleges have been slipping quietly away from the traditional semester system over the past decade and adopting other forms of academic calendar." (Higgins, 1979: 1).

Daar het 'n basiese behoefte begin ontstaan om iets daadwerklik aan die die tydskedulering van tersiêre instellings se kurrikula te doen. Met hierdie veranderinge is ook gepoog om ander essensiële faktore in berekening te bring. Brick en McGrath (1969: 118) wys daarop dat "... there was a desire to reduce the time a student must spend in college to graduate, a plan to allow students to spend concentrated periods on a limited number of subjects, and a determination to provide time for off-campus study or for additional independent study."

Joshi (1978: 61) sluit by bogenoemde twee skrywers aan, maar beklemtoon 'n ander faset: "Perhaps the most urgent and significant reform needed is to transform the value system, and the basic structure and processes of the educational system, to make it flexible and dynamic."

Die Suid-Afrikaanse situasie met betrekking tot sekere van die buitelandse instellings se probleme is nie te ver verwyderd van mekaar nie. Op grond hiervan het ondersoeker hom ten doel gestel om na die huidige akademiese tydskedulering aan sommige Suid-Afrikaanse universiteite ondersoek in te stel. Daar is ook die afgelope paar jaar hier te lande al hoe meer gelet op ander stelsels soos die drie-termynstelsel, en of die semesterstelsel nie aangepas en verbeter kan word om tred te hou met vernuwing en veranderinge wat ingetree het nie (vgl. De Villiers, 1981: 4 - 14).

1.3 Doel van die ondersoek

Ondersoeker het met dié studie gepoog om aan die hand van literatuur 'n studie te maak van die tradisionele semesterstelsel met inbegrip van die toepassing daarvan aan universiteite in die Republiek van Suid-Afrika. Die teoretiese studie is aangevul deur 'n empiriese ondersoek na die funksionaliteit van die semesterstelsel aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat (UOVS).

Ondersoeker is wel deeglik bewus daarvan dat elke universiteit eiesoortig is met betrekking tot sy eie aard, behoeftes van die gemeenskap wat hy dien en wyses waarop hy poog om in daardie behoeftes te voorsien. Die universiteit is geen absoluut soewereine en outonome instelling wat hom ten volle van die samelewing kan distansieer nie. Die universiteit het by uitstek die taak om deur al sy bedrywighede doelbewus daarna te streef om die student as mens in die wydste sin van die woord te ontplooi (ontwikkel).

Hierdie ontplooiingsproses kom tot uiting deur die uitvoering van die missie van die universiteit wat oor die dekades heen dieselfde drie terreine bedien het, naamlik:

- * die onderwysterrein waar beoog word om optimale individuele ontwikkelingsmoontlikhede te bewerkstellig op kurrikulêre sowel as buite-kurrikulêre lewensterreine, met die oog op die ontplooiing van die student in sy totaliteit;
- * die wetenskapsterrein wat vereis dat navorsing in die vakwetenskappe/dissiplines deur middel van onder andere navorsing, nagraadse studie, blootlegging en bevordering van kennis deur voorgraadse onderrig, die klem verkry. Optimale wetenskapsontwikkeling soos hierbo uiteengesit sal meewerk om die student se kulturele en intellektuele horison te verruim met die oog op die volledige ontplooiing van die student as mens;
- * die terrein van samelewingsdiens wat vereis dat die universiteite moet meewerk om te voorsien in die aanvraag na wetenskaplik geskooldes op professionele sowel as nie-professionele vlak. Die hoëvlakmannekragbehoeftes van die RSA bring mee dat universiteite vandag, meer as tevore, moet besin oor die totale kennisveld wat oopgedek moet word en hoe sodanige kennisvelde die samelewing se

behoefte kan of sal beïnvloed en akkommodeer, met inagneming van die handhawing van aanvaarde kulturele standaarde (vgl. SANSO 115).

Gesien in die lig van die probleemstelling wil onderzoeker van die veronderstelling uitgaan dat die semesterstelsel, soos geïmplementeer aan Suid-Afrikaanse universiteite en veral aan die UOVS, nie aan die eise van die tyd voldoen nie.

1.4 Programaankondiging

In hoofstuk II word daar baie kortliks gekyk na die taak van die universiteit met spesifieke verwysing na die hoof funksies daarvan naamlik onderwys, navorsing, en samelewingsdiens. Die hoofstuk word verder gewy aan enkele interne en eksterne faktore wat tydskedulering aan 'n universiteit kan beïnvloed.

Hoofstuk III is 'n opsommende weergawe van gesprekke wat gevoer is met verskeie verteenwoordigers van enkele Blanke residensiële universiteite in Suid-Afrika en Universiteit van Suid-Afrika (UNISA). (Studiestukke wat deur enkele van die universiteite saamgestel is oor die semesterstelsel is ook hier bygewerk). In die gesprekke word daar, na aanleiding van spesifieke vrae, 'n uiteensetting gegee van die totstandkoming van die semesterstelsel en die, huidige stand van en probleme met die semesterstelsel soos aan spesifieke universiteite ondervind word. Die gesprekke is op oudioband opgeneem en daarna in verslagvorm verwerk (vgl. BUO, Kategorie II van die verslag oor die navorsingsprojek kurikulumontwikkeling op die makro- en mesovlak, met inagneming van die akademiese beleid van die Universiteit van die Oranje-Vrystaat, Bylae 18: Verslag oor besoeke aan 6 Suid-Afrikaanse universiteite in verband met die semesterstelsel, 1984).

In die studie van die semesterstelsel was dit onafwendbaar dat ander stelsels of sisteme, wat basies aanpassings van die tradisionele semesterstelsel blyk te wees, ondersoek moes word.

Uit die literatuur het dit geblyk dat die VSA die leiding neem op die terrein van vernuwing en/of aanpassings met betrekking tot kalendertydskedulering. In hoofstuk IV word hierdie ander stelsels of

sisteme soos gebruik in die buiteland, met spesifieke verwysing na die VSA, bespreek.

Aangaande die toeligting van die semesterstelsel moet ondersoeker daarop wys dat literatuur oor die semesterstelsel nie so geredelik beskikbaar was soos aanvanklik veronderstel is nie. Navrae deur korrespondensie aan sewentien universiteite in Europa, Australië, Nieu-Seeland, die VSA en die Ooste oor die semesterstelsel, het tot beperkte inligtingsbronne gelei. Aangesien die meeste literatuur oor dié onderwerp in die VSA verkry is, word sodanige bronne as basis gebruik.

Persoonlike skakeling (besoeke) van akademici van die Universiteit van die Oranje-Vrystaat by enkele akademici in Europa, Engeland en die VSA, het ook net tot die verkryging van 'n beperkte hoeveelheid inligting gelei.

Hoofstuk V word gewy aan die gegewens verkry uit die vraelysondersoeke waarin akademici en voorgraadse studente aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat se mening oor die semesterstelsel gepeil is. Die 109 akademici en 278 voorgraadse studente se menings word in tabelvorm uiteengesit en die belangrikste afleidings word kortliks toegelig.

In hoofstuk VI word sekere tendense soos van die menings van akademici en voorgraadse studente afgelei, samevattend bespreek ten einde 'n geheelbeeld te stel.

Hoofstuk VII bestaan hoofsaaklik uit aanbevelings aangaande die beter aanwending van die semesterstelsel aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat. Dié aanbevelings word gebaseer op gevolgtrekkings aangaande die implementering van die semesterstelsel en ander stelsels in die algemeen en aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat in besonder.

HOOFSTUK II

EKSTERNE EN INTERNE FAKTORE WAT KURRIKULUMSTRUKTURERING VOLGENS 'N TYDSKEDULE (VERAL DIE SEMESTERSTELSEL AAN UNIVERSITEITE IN DIE RSA) BEÏNVLOED

2.1 Inleiding

Die beskrywing van die invloed wat eksterne faktore (bv. tegnologiese ontwikkeling, toename in kennis, demografiese tendense, ens.) en interne faktore (bv. studentegetalle, finansies, navorsing, ens.) op die universiteit as samelewingsinstelling het, is geensins 'n eenvoudige of simplistiese aangeleentheid nie, want dié faktore (intern en ekstern) beïnvloed die universiteit as unieke samelewingsinstelling oor 'n wye front soos wat dit uitkristalliseer in sy funksies, doelstellings, relasies en eie aard.

2.2 Doel en funksies van die Universiteit

Voordat daar in meer besonderhede na die faktore wat 'n invloed op die universiteit uitoefen gelet word, is dit belangrik om eers te bepaal wat die hoof funksies van 'n universiteit is. Die universiteit se taak kan in vier hoof funksies saamgevat word: "Onderrig, of die oordraging van kennis; tweedens, navorsing of die uitbouing (uitbreiding) van die grense van kennis en die vind van nuwe kennis; derdens, die toepassing van kennis of die bruikbaarmaking van kennis ooreenkomstig die behoeftes van die gemeenskap (gemeenskapsdiens); en vierdens, omvattend ook opvoeding in die wesentlike sin van die vorming (ontsluiting) van die mens in sy totaliteit." (Die universiteit in die hede en die toekoms, 1979: 1.)

Omdat dit nie die doel van hierdie studie is om breedvoerig te gaan kyk na die doel en funksies van die universiteit nie, maar te konsentreer op faktore wat tydskedulering aan 'n universiteit beïnvloed, word daar nie in diepte aandag geskenk aan eersgenoemde nie.

Wat die taak van die universiteit so uiteraars moeilik maak, is die feit dat die universiteit 'n komplekse interaksie tussen al vier hierdie hoof funksies moet handhaaf terwyl 'n verskeidenheid eksterne en interne faktore beoordeel vanuit 'n teoretiese onderbou, 'n direkte en/of indirekte invloed op die interaksieproses uitoefen.

Die snel-veranderende milieu waarbinne die mens van vandag leef, bring mee dat toekomsprojeksies van universiteite in baie gevalle nie meer bloot gebaseer kan word op die voorveronderstelling dat bestaande tendense en faktore nog vir die toekoms sal geld nie. Dit het dus dringend noodsaaklik geword om te besin en te kyk na hierdie faktore wat 'n invloed uitoefen op die huidige posisie waarbinne die universiteit as samelewingsverband funksioneer ten einde te verseker dat die universiteit voldoen aan die eise wat gestel word ten opsigte van die vier hoof funksies soos hierbo vermeld. Hierdie tipiese faktore kan omskryf word as eksterne en interne faktore wat deurgetrek kan word na die kurrikula.

Die meeste eksterne en interne faktore vind hul neerslag binne die kurrikulum. 'n Verandering ten opsigte van hierdie faktore ('n klemverskuiwing) kan dus meebring dat die kurrikulum kan verander, byvoorbeeld kursusbeplanning, toelatingsvereistes, metode van leerstofaanbieding, ens. Gagne, soos aangehaal deur Marais, toon aan dat: "The central focus for change in educational practice during the past decade has been the curriculum." (Marais, 1975: 2).

In die lig van die afbakening van hierdie studie (kyk Hoofstuk I pp.1-4) is dit nie die doel om die invloed van alle eksterne en interne faktore breedvoerig toe te lig nie, maar net daardie veranderende faktore wat veral 'n invloed uitoefen op tydskedulering aan universiteite binne kurrikulumverband, aangesien daar 'n interafhanklike relasie bestaan tussen die interne en eksterne faktore.

2.3 Eksterne en interne faktore wat veral 'n invloed op tydskedulering uitoefen

Die huidige tydsindeling (tydskedulering), hetsy dit die semester stelsel, jaarstelsel of enige ander stelsel is, vorm deel van die kurrikulum. Word daar verander aan tydskedulering sal dit die kurrikulum noodwendig beïnvloed. Tydskedulering is 'n wesentlike aspek van alle kurrikula, of dit nou 'n semesterstelsel, jaarstelsel of 'n drie-termynstelsel is. Die skedulering van kurrikula in terme van tyd word egter deur verskillende faktore beïnvloed.

Die literatuur het uitgewys dat daar baie eksterne en interne faktore is wat 'n invloed op die kurrikulum uitoefen. Hieraangaande skryf Sheafor en Jenkins (1981: 12) "...curriculum building is a difficult and complex task, which is especially difficult in the professions because of the varied audiences to which developers must be responsive ... Curriculum building inevitably represents compromises among these competing interests."

Omdat nie alle eksterne en interne faktore direk tot die tydskedulering van die kurrikulum verband hou nie, word slegs die belangrikste faktore wat wel ter sprake is toegelig.

2.4 Enkele Eksterne Faktore

2.4.1 Universitêre aanspreeklikheid

Dit is alom bekend dat universitêre finansiering in die Westerse wêreld in 'n krisis is wat gedeeltelik vloei uit die afname in studentegetalle, maar grootliks uit die onbeheerbare inflasionêre druk in die Westerse ekonomieë. Die afname in studentegetalle is hoofsaaklik toe te skryf aan 'n paar faktore waaronder toelatingsvereistes, geboortesifers, hoër klas- en ander gelde, ens. Wat betref die inflasionêre druk in die Westerse ekonomieë vind die staat dit al hoe moeiliker om tersiêre instellings met soveel geld as vroeër jare te subsidieer (vgl. Hook, 1983: 1).

Hierdie finansiële druk noodsaak die universiteit om indringend te kyk na die aard en omvang van die "diens" wat gelewer word, m.a.w. die opleiding en opvoeding van die student, met inagneming van die vier hoof funksies soos vroeër aangedui. Hier word veral gedink in terme van die gehalte van die afgestudeerde mense wat tot die arbeidsmag toetree.

Die Witskrifte oor die verslae van die Wiehahn- en Riekert-kommissies bevat ook sekere aanbevelings wat by bogenoemde aansny byvoorbeeld: "Universiteite (en teknikons) moet deur die betrokke staatsdepartement aangespoor word om in oorleg met die georganiseerde handel en nywerheid op ruimer grondslag, intensiewe kort- en stapelkursusse in te stel, vir die opleiding in gespesialiseerde rigtings asook dié rigtings waarin 'n breë teoretiese agtergrond nie 'n vereiste is nie" (vgl. Mannekragbeplanning, 1981: 22 e.v.).

Die finansiële bydraes van die staat aan universiteite in die vorm van subsidies is maar slegs een ondersteunende faset. Daar bestaan 'n hele infrastruktuur waarbinne die universiteite fungeer, waaronder navorsingsinstitute, kontraktuele navorsingsprojekte, indiensneming van gegradueerdes, beurstoekennings, ens. Die staat as finansieringsbron het dus 'n aanspraak te maak op universiteite om toe te sien dat hierdie fondse, soos aan universiteite voorsien, op die mees ekonomiese wyse aangewend en benut word tot voordeel van die gemeenskap wat deur die universiteit bedien word (vgl. SANSO-110, 1982: 5 - 6).

Universitêre aanspreeklikheid word veral weerspieël in die wyse van die ekonomiese aanwending van die fondse en die opleiding van studente binne die vereiste tydsduur vir 'n bepaalde graad of diploma, sodat in die arbeidsmag se behoeftes van opgeleide mannekrag voorsien kan word. Die groot getal eerstejaarstudente wat jaarliks aan die universiteite druipe, wek groot kommer. Dit plaas 'n groot finansiële las op die staat en in die lig van ons huidige ekonomiese klimaat gesien sal aan dié aspek dringende aandag gegee moet word. "Die staat se nuwe subsidieformule vir universiteite, met sy sterk klem op prestasie, plaas 'n groter

verantwoordelikheid as ooit op die student en die universiteit, want as hy nie na wense presteer nie, kan die staatsteun verbeur word." (Cluver, 1983: 1).

Indien hierdie staatsteun verbeur sou word, sal dit beteken dat daar 'n beperkte diens aan die gemeenskap gelewer sal word, wat veral weerspreekend sal word deur minder gegradueerdes. Minder geld impliseer ook effektief minder tyd wat bestee kan word aan opleiding.

Met die staat se finansiële steun aan universiteite is daar basies twee tipes voordele aan die verbruik van opvoeding verbonde, nl. private voordeel (vir die studerende persoon) en sekere maatskaplike voordele vir die hele gemeenskap. Die maatskaplike voordele bring onder andere mee dat 'n gepaste klimaat vir die ontwikkeling van intellektuele potensiaal geskep word aan universiteite, beroepsbeweeglikheid binne die arbeidsmag veral op die hoëvlakmanskrag en die skepping van gunstige navorsings omstandighede (vgl. SANSO-110, 1982: 8).

Die besteding van staatsgeld bly egter in die eerste plek die verantwoordelikheid van die universiteit in die sin dat daar aan die staat en die gemeenskap rekenskap gegee moet word oor hoe en waar die gelde gespandeer is.

Daar moet ook onder meer gekyk word na die relasie tyd/koste. Dit is essensieel dat daar bepaal moet word hoe die tyd tot die universiteit se beskikking om studente op te lei (op te voed) meer koste-effektief aangewend kan word sonder die inboet van akademiese standaard. Met ander woorde, daar sal gekyk moet word of sekere kursusse (kursuspakkette) nie moontlik in 'n ander bv. korter periode (tydsduur/tydschedule) voltooi of aangebied kan word nie.

Sonder om enigsins in diepte in te gaan op die belangrikheid en implikasies van ekonomiese ontwikkeling, is dit tog van belang om daarop te let dat vooruit-vasstelling van tersiêre onderwysbehoef-

tes, met ander woorde, toekomsprojeksies of beramings, onontbeerlik is vir universiteite met die oog op die doeltreffende aanwending van 'n tydskeduleringskalender. Hierdie toekomsprojeksies moet veral geskied in die lig van beplande ekonomiese groeipatrone wat hoofsaaklik bepaal word deur die behoefte aan geskoolde arbeid, tegnisi, ens., want in die Westerse ekonomie is die werknemer nie meer so afhanklik van 'n spesifieke onderneming vir werk nie, en as gevolg hiervan het die verhouding tussen werkgever en werknemer baie verander (vgl. Jacobsz, 1975: 23).

Ekonomiese beplanning deur universiteite is dus essensieel, veral gesien in die lig van druk wat uitgeoefen word vanaf owerheidsweë (staat) en die sakewêreld (privaatsektor). Ekonomiese beplanning vir 'n tydperk van vyf tot sewe jaar kan alleenlik suksesvol wees as dit gebaseer is op die beskikbaarheid in elke fase van die korrekte aantal opgeleide spesialiste, semi-spesialiste, geskoolde en ongeskoolde werkers. Ekonomiese beplanning sal ook 'n aanduiding kan gee van die toenemende behoefte wat daar bestaan ten opsigte van meer gedifferensieerde akademiese programme wat met minder geld gehanteer kan of moet word. Dit is dus logies dat daar gevra sal word na die ekonomiese onderwysbeplanning van die universiteit en in watter mate dit aan die verwagtinge of eise wat gestel is of gaan word, voldoen.

2.4.2 Mannekragbenutting

"The role of higher education in productivity advance is not as immediate as that of business, but it is fundamental in that the educational system is largely responsible for transmitting and enhancing the body of knowledge through the generations." (Pipe, 1975: 3).

Met die De Lange-verslag (1981) is 'n belangrike mylpaal bereik deurdat daar indringend ondersoek ingestel is na ernstige vraagstukke met betrekking tot die voorsiening van onderwys en opleiding. Universitêre onderwys en opleiding kan nie meer vandag soos in die verlede plaasvind nie. Die eise van die tyd noodsaak ver-

nuwing en aanpassing. Oor vernuwing en aanpassing vat Pipe (1975: 3) dit goed saam: "We have to anticipate as far as we can the needs of the future" en gaan hy voort, "The difficulty, as we are finding more and more, is not only that it's hard to get a clear vision of the future but that the future is a moving target."

Die neiging bestaan vandag om meer klem te lê op tegniese en beroepsopleiding om voorsiening te maak vir die soort mannekrag wat benodig word in die beroepswêreld (vgl. De Vries, 1981 (a): 23; Jacobsz, 1975: 26 - 27). Daar word onder meer geskryf: "Currently, career education is perhaps the major thrust in development. ...The current economic situation exacerbates these concerns. In extreme cases, confrontations have developed between proponents of career education who insist that every course taken by a student must be related to his future performance on a job." (Martin, 1975: 26). De Vries (1981: 16), is egter van mening dat die openbare en ekonomiese sektor nie van die universiteit kan verwag om bloot loopbaangerig te wees nie, want, sê hy, "...loopbaanopleiding sonder kulturele en intellektuele vorming is leeg. Die universiteit is en bly die kulturele en intellektuele kragssentrale van 'n gemeenskap - 'n kragssentrale waarin natuur- en geesteswetenskappe mekaar ondersteun."

In die lig van bogenoemde is dit essensieel dat daar 'n delikate balans gehandhaaf moet word tussen loopbaangerigte opleiding en opleiding in 'n vakwetenskap of dissipline. Die dosent, wat gesien kan word as die "bestuurder" van die student se opleidingsprogram, moet dus sy beplanning en aanbieding van die leerstof so organiseer en sistematiseer dat dit op die effektiëfste wyse en tyd aan die studente oorgedra kan word. Tyd tot die dosent se beskikking om leerstof oor te dra en vir die student om die stof te bemeester is dus 'n kritiese faktor. Daar moet dus gewaak word teen die verwisting van tyd en studentetalente, oor-spesialisasie en wanaanpassings weens middeleeuse denkwyses (metodes) in 'n nuwe veelsydige tegniese wêreld (vgl. Greyling, 1981: 15).

Die De Lange-verslag sluit by bogenoemde aan. Daar moet binne die beskikbare tyd vir onderrig en opleiding voorsiening gemaak word

vir die behoeftes van die individu, die samelewing, die ekonomie en die mannekragkrisis (vgl. Greyling, 1981: 15).

Prioriteite in tersiêre onderwys moet in die lig van die behoeftes soos van tyd tot tyd geïdentifiseer in orde gekry word sodat die knelpunte wat bestaan (byvoorbeeld 'n tekort aan hoëvlakmannekrag) verlig kan word.

Kendrick sluit by bogenoemde aan: "The educational system as a whole educates and prepares future members of the labor force to operate the increasingly complex technology of industry, although specific training is generally performed within the business sector in special courses or on the job." (Kendrick, 1980: 48).

Die handhawing van 'n rigiede jaar en/of semestertydskedulering bring die universiteite nie veel nader aan 'n oplossing van die probleem nie. Greyling (1981: 16) wys daarop dat die eenvormige, onbuigsame sillabusse (leerplanne) soos vir die eksamenstelsel ontwerp, vervang moet word met groter vryheid tot selfontwikkeling in rigtings van belangstelling, individuele taakondersoeke en selfs mondelinge toetsing om insig en kennis wat self opgedoen is, te meet (toets).

Die huidige mannekragstruktuur moet met behulp van die gewenste groeikoers van die volksproduk geëkstrapoleer word ten einde 'n raming te kan maak van die aantal persone wat in die toekoms in sekere sleutelposte benodig gaan word. Hierdie beraming moet met inagneming van die rentabiliteitsbenadering, nie gedoen word voordat daar nie op 'n gegewe tydstip 'n "tekort" of "oorskot" van opgeleides voorkom nie (vgl. SANSO-110, 1982: 11 - 13).

Universiteite openbaar sekere behoeftes om aan die eise van die privaatsektor te voldoen en indien hul nie die fondse en tyd tot hul beskikking het om opgeleide studente te lewer nie, sal die ontwikkeling van die land in sy geheel daardeur ly.

Dit is dus uiters belangrik dat die universiteite sal moet bepaal of die huidige tydskedulering aan die eise van die tyd voldoen, of die studente wat gelewer word wel beroepsgereed is en of die tyd en koste aan die studente gespandeer koste-effektief aangewend is, met ander woorde die tyd tot die universiteite se beskikking, binne 'n gegewe tydskalender, optimaal benut sodat daar sprake is van effektiwiteit en doeltreffendheid met betrekking tot onder andere die gebruik van fisiese fasiliteite, laboratoria, onderrigtyd, navorsingstyd, ens.

In die lig van die vereistes wat die gemeenskap stel moet universiteite verantwoording doen van huidige of alternatiewe tydskeduleringstelsels wat die effektiwiefste sal wees ten einde koste-effektiwiteit in verhouding tot mannekrag die beste te verantwoord.

2.4.3 Toename in kennis

Universitêre onderwys (onderrig en opleiding) moet in die besonder rekening hou met die mens van die toekoms se toenemende behoefte om te kan tred hou met die tempo van vernuwing en verandering van kennis as gevolg van die spreekwoordelike kennisontploffing. Kennis as sulks het nie slegs in omvang toegeneem nie, maar het oor die afgelope paar jaar 'n veel meer sentrale en fundamentele rol in die funksionering van ons samelewing ingeneem, wat veral weerspieël word op die tegnologiese, ekonomiese en selfs politieke terreine. Drucker, soos aangehaal deur Viljoen, beskryf dit as een van die diskontinuiteite van ons tyd dat, terwyl kennis tot in die 19de eeu hoofsaaklik om sy eie ontwil, "suiwer" en dus volgens vakdissiplines beoefen is en die toepassing en tegnologie meestal buite die tradisionele kennisvestinge (bv. universiteite) tot stand gekom het, bring die 20ste eeu 'n heeltemal nuwe oriëntasie waarby kennis al meer gerig word op die toepassing daarvan in die samelewing (vgl. Viljoen, 1976: 3 - 4).

Dit is dan ook juis hierdie toepassing van kennis in die samelewing wat die universiteit van vandag dwing (noodsaak) om vas te

stel of die huidige tydsindeling (tydskedulering) van die akademiese jaar nog aan die eise van vandag voldoen en of daar nie na alternatiewe gesoek sal moet word om studente op te lei sodat hulle as volwaardige volwassenes tot die samelewing kan toetree nie. Die doel van hierdie soeke na alternatiewe moet wees om die magdom kennis tot beskikking van akademici op 'n meer koste-effektiewe wyse oor te dra sodat dit nuttig en ekonomies aangewend kan word in die gemeenskap waarbinne die universiteit funksioneer. Kennisoordraging en die inwin van nuwe kennis is twee primêre funksies van 'n universiteit. "Die universiteit moet egter in hierdie soeke na en oordraging van kennis daarteen waak dat die onmiddellike behoeftes en sienings van die gemeenskap, in wie se diens hy is, nie sy goeie oordeel oor wat die gemeenskap oor die langer termyn benodig, kortwiek of belemmer nie." (De Vries, 1981: 23).

Hedendaags is dit nie meer voldoende om net kennis van 'n spesifieke vakdissipline aan die studente oor te dra nie, maar ook die vermoë om dié besondere vakdissipline in verband (samehang) te bring met die geheel van relevante dissiplines. In hierdie verband skryf Tolley (1980: 84): "The objectives, the structures and the context of courses are made to relate far too much to content and not nearly enough to learning processes and learning achievements. It is, all too often, a matter of 'what do you know?' rather than 'how (or why) do you know?'" Hy gaan voort: "Improved effectiveness required both by more discriminating students and by their not fitting into a conventional mould, will only be achieved by having much greater regard to learning." Hierdie probleem is, onder andere, een van die leemtes van die huidige tydskedulering aan universiteite. 'n Ander kardinale probleem wat ten nouste by bogenoemde aansny, is die feit dat die vakdissiplines fragmentaries (versnipperd) aangebied word en dit bring mee dat dit vir die student soms moeilik is om die verskillende vakdissiplines in breë kontekstuele perspektief te sien (vgl. Roe, 1979: 29).

Daar sal dus na 'n ewewigspunt (balans) gesoek moet word, sodat die eise wat aan die universiteit gestel word deur die gemeenskap, staat, ekonomie, tegnologie, ens. op die kort- en langtermyn bevredig kan word. Kennis is daar vir die toepassing in die praktyk en met al die hulpmiddele tot universiteite se beskikking sal daar na 'n alternatiewe metode(s) gesoek moet word om die kennis oor te dra en toe te sien dat soveel studente moontlik van hierdie kennis (feite) tot universiteite se beskikking, te hore sal kom.

2.4.4 Navorsing

Navorsing, in sy geheel gesien, hou groot verantwoordelikhede vir die universiteit in, veral gesien in die lig van geldelike toekennings, die "lok" van meer studente, die uitbouing van die universiteit se beeld na buite, en veral die aansien in die gemeenskap as "navorsingsinstelling". Oor navorsing is al veel geskryf en selfs navorsing gedoen. Dit is geensins die doel van hierdie studie om navorsing breedvoerig toe te lig nie, bv. die omskrywing daarvan, die implementering daarvan en die aanwending daarvan nie, ens. Die essensie hier is om te bepaal of die huidige akademiese tydskedulering wat aan universiteite gevolg word, aan die navorsingsbehoefte wat bestaan, voldoen. Badger (1976: 172) sny hierby aan en skryf dat: "What we are concerned with, therefore, is the balance between teaching and research and the way in which each complements the other and the way in which the relationship between teaching and research is changing or should change over the years."

Die huidige situasie word gekenmerk deur 'n toename in vakwetenskaplike en onderwyskundige kennis waarmee die universiteit en dosent moet tred hou (vgl. Chickering, 1977: 8). Die dosent as akademikus aan 'n universiteit moet in beide terreine (onderrig en navorsing) betrokke wees ten einde sy primêre taak (onderrig) effektief en doeltreffend uit te voer. Sekere probleme word tog ondervind wanneer navorsing binne 'n bepaalde tydsbestek afgehandel moet word. Mountain (1981: 85) wys daarop dat "Research often takes so long that by the time the report is published the

findings are no longer relevant due to changed circumstances. The result is that this research has become irrelevant to the community ... A formula must be found for research to meet the social constraints of the real world if it is to have relevance and to be of assistance to the community." Teen hierdie agtergrond moet bepaal word of die huidige tydskeduleringskalenders voorsiening maak vir genoegsame navorsingstyd soos wat die universiteite dit benodig en of 'n oorbeklemtoning van navorsing tydskeduleringskalenders nie nadelig beïnvloed nie.

Navorsing moet prakties beslag kry om die koste, tyd, mannekrag, ens. wat daarmee gepaard gaan, te regverdig. Die eise van ons samelewing in dié snel ontwikkelende land noop die universiteite om metodes te vind om belangrike inligting wat bekom word, deur te gee na persone, instansies en ander belangstellendes wat die navorsingsresultate nuttig kan implementeer of gebruik. Die universiteit moet dus ondersoek instel of die tydskedulering wat tans gevolg word ten opsigte van praktykgerigte kurrikula (bv. Maatskaplike Werk, Landbou, e.a.) aan die eise van die samelewing voldoen.

Navorsing is en was nog nooit die belangrikste taak van 'n universiteit nie, maar "Om sy (die universiteite) onderrigfunksie na behore uit te voer, moet dit steeds genaelstring wees aan die navorsingsfunksie" (Du Plessis, 1969: 450). Navorsing is dus nie los te maak van die res van die doelstellings waarvoor 'n universiteit hom beywer nie. Na die doelstellings is reeds verwys.

Die navorsingsfunksie van 'n universiteit bly veral vir beroepsvoorbereiding 'n belangrike komponent. Die kern of essensie van navorsing, hetsy vir toegepaste, empiriese- of ontwikkelingsnavorsing is, lê daarin dat "die universiteit geleentheid kry om met die beroepswêreld kontak te maak, te behou en oplossings aan te bied wat weer op sigself kan bydra tot die ontwikkeling van kennis vir die vereistes van die beroepswêreld en die kundigheid wat nodig is om daaraan te voldoen." (Jacobsz, 1975: 28).

Van die belangrikste kriteria waaraan die hedendaagse dosent gemeet of getoets word, is die navorsingsfunksie(s) wat hy/sy verrig, en die resultate wat verkry word. Dit bring onder andere "high rewards for research and low rewards for effective teaching" mee (Mosely, 1972: 300). Hierdie kriterium het tot gevolg dat daar 'n interne differensiasie na vore getree het by die dosent sodat hy/sy nou genoop word om 'n balans te handhaaf tussen die onderrigtaak en die navorsingstaak. Om aan beide hierdie primêre doelstellings van 'n universiteit reg te laat geskied, sodat beide ten volle ontplooi kan word, skep ernstige praktiese probleme, veral gesien in die lig van die tyd tot die dosente se beskikking om dit wel te kan doen. Daar bestaan verskillende tydskedules vir onderrig waaronder kort tydskedules wat aangewend kan word ten einde die dosent in staat te stel om, sover moontlik, aan albei take reg te laat geskied.

Rickman (1981: 71) skryf: "Universities are not only teaching but also research institutions and staff need time for both. It is equally important that students (and staff) should have time to think, to read and to talk to each other. Indeed this is what higher education is mainly about and lecturers are only there as an adjunct. But have we struck the right balance and, more seriously, is the time left free used for the purposes it should serve? To answer these questions we should consider more specifically if and how far we should extend the teaching year, whether we are using it as efficiently as we can, and finally, if we can be more purposeful about the months during which students are neither taught nor examined."

2.4.5 Tegnologiese ontwikkeling

"As gevolg van die geweldige vooruitgang en ontwikkeling wat daar op die gebied van tegnologiese kennis en sofistikasie voorgekom het, word dit geskat dat meeste wetenskaplikes tegniese verouderd is tien jaar nadat hulle gegraduateer het." (Jacobsz, 1975: 22).

Die snel veranderende tegnologie "will influence our time and places of instruction, and our methods of teaching and our

curricula and indeed, after a period of careful and systematic experimentation with such forms of education, they may well prove to be desired models of instruction for large numbers of students and prospectively more cost effective as well." (OECD, 1974: 15). Die effektiewe en ekonomiese aanwending van hierdie "nuwe tegnologieë" hou groot voordele vir die universiteit in. Enkele van hierdie voordele is:

- duplisering teen lae koste van hoë gehalte lesings wat herhaaldelik gebruik kan word, bv. skyfiereekse en video-opnames
- individualisering
- minder roetine-lesings vir dosente
- meer geleentheid vir onafhanklike studie onder die toesig van 'n tutor, en
- meer geleentheid vir navorsing.

Die implementering of ingebruikneming van nuwe harde- en sagteware impliseer egter kostes vir 'n universiteit. Op die langtermyn kan dit egter net voordelig wees, want baie tyd kan op die lange duur deur hierdie hulpmiddele bespaar word (Block, 1966). Dit sal moontlik ook die student aanmoedig om 'n groter inset te lewer, veral as hul meer op hulself aangewys is om sekere werk te bemeester. In dié verband skryf Eurich (1964: 53) "...the final goal of any student's education should be the capacity to learn without the teacher, to continue his intellectual life on his own initiative and with his own resources."

'n Uitvloeisel van die tegnologiese ontwikkeling is dat 'n nuwe verhouding ontstaan het tussen die moderne mens, sy beroep, opvoeding en lewensuitkyk. Dit is dus op die weg van die universiteit geleë om toe te sien dat hierdie "nuwe" moderne mens se strewe na kennis, selfbewuswording en individualiteit ontwikkel en uitgebou sal word binne die snel veranderende sosiale samelewing, deur deurentyd met die vereistes van die beroepswêreld en die gepaardgaande spesialisasie tred te hou. Hier word veral in terme gedink van die toename in die gebruik van rekenaars, woordprosesseerders, meer feitelike en toepaslike kennis in die sakewêreld, ens. Dié

stabiliteit en sekuriteit wat vir die toekoms benodig word, gaan tot 'n groot mate berus op die vermoë van die opvoedkundige stelsel, want ons het goed ontwikkelde intellektuele en emosioneel volwasse mense nodig om die probleme van ons tyd te hanteer. Die universiteit, in besonder, moet toesien dat hierdie ideale van studente (intellektuele en emosionele ontwikkeling) aangewakker, nagestreef en gerealiseer word.

Die ontwikkeling en aanwending van die tegnologie in die onderwys maak die instelling van verskillende soorte tydskedules in onderwys en opleiding 'n al hoe belangriker faset in terme van die ekonomiese benutting van tyd, mannekrag, fondse, ens.

2.5 Enkele Interne Faktore

Interne faktore word vir die doeleindes van hierdie studie beskou as daardie faktore wat die universiteit van "binne" raak. Daar bestaan baie van hierdie faktore, maar daar sal meer spesifiek op enkele interne faktore soos studentegetalle, fisiese fasiliteite, dosente-ingesteldheid, studente vermoëns, ontwikkelingsgang, ens. gekonsentreer word.

Baie van hierdie interne faktore beïnvloed tydskedulering direk of indirek. Dit is nie so eenvoudig om hierdie interne faktore slegs aan tydskedulering te koppel nie, want die invloedsfeer is nie beperk tot 'n afgebakende terrein nie.

2.5.1 Die student

Die studente, met hul ouers, is per slot van sake die hoofkliënte van hierdie "bedryf" (universiteitsonderrig en opleiding) en "...in die moderne Westerse universiteite word, soos lank reeds in Suid-Afrika as gevolg van ons Engelse universiteitstradisie, die belange van die studente as die primêre verantwoordelikheid van die universiteit beskou. Die universiteit moet die student nie alleen huisves nie, maar moet ook sorg vir die liggaamlike, kulturele en geestelike behoeftes binne die akademiese geheel." (vgl. Meyer, 1969: 412).

Verskeie aspekte moet in oorweging geneem word wanneer daar oor die student as interne faktor geskryf word. Van die belangrikste aspekte vir die studente is veral toelatingsvereistes, studentebelangstellings en -aanlegte, getalle van residensiële en nie-residensiële studente, toename of afname in die getal studente en koste per student om aan 'n universiteit te studeer.

Studente kom na die universiteit met sowel bepaalde behoeftes, waarin die universiteit moet voorsien gedurende die proses van opleiding, opvoeding en ontwikkeling, as bepaalde vermoëns. Verskillende studente openbaar ook eiesoortige ontwikkelingsfases. Dit is die taak van die universiteit om die student in so 'n mate te lei dat die student aan die einde van sy studiejare kan inskakel by die gemeenskap wat hy wil dien. Om hierdie faktore egter direk in verband te bring met 'n akademiese tydskeduleringsproses is baie moeilik want die veranderlikes wat in berekening gebring moet word, is nie konstant nie.

Dit is en bly egter een van die universiteit se grootste take om bogenoemde faktore deeglik te bestudeer, want dit is alleen deur die logiese beredenering van veranderlikes soos hierbo genoem dat die universiteit sy bestaan sal kan regverdig. Die bestaansregverdigingskriterium kan gestel word as daardie mate waartoe die universiteit 'n situasie geskep het waarbinne die opleidings- en opvoedingsdoel beter as op enige ander plek of wyse bereik kan word (vgl. Brubacher, 1978: 66).

In die lig van die regverdigingsdoel sal die akademiese opleiding van studente natuurlikerwys hoog op die prioriteitslys geplaas word. 'n Student het egter nie net akademiese behoeftes nie, maar ook fisiese, sosiale, geestelike en sielkundige behoeftes waarin die universiteit moet kan voorsien, sodat daar 'n waardevolle bydrae gelewer kan word tot die student se volwaaardige opvoeding en ewewigtige opleiding wat sal uitloop op 'n afgeronde, volwasse mens (vgl. Langenhoven, 1979: 16 e.v.).

Daar is ook al veel geskryf oor die eerstejaarstudent aan die universiteit, wat met sekere praktiese probleme te kampe het,

byvoorbeeld aanpassingsprobleme, nuwe leeromgewing, koshuis- en algemene oriëntasie, meer vryhede, ens. Universiteite probeer om hierdie oriënteringsprobleme so gou moontlik uit die weg te ruim want hoe langer die "vreemde" situasie duur, hoe langer neem dit die student om vertrouwd te raak met die essensie van universitêre opleiding (vgl. Langenhoven, 1979: 20 - 21). Aanpassings in tydskeduleringskalenders wat vroeë terugvoering aan studente bevorder is een metode wat gebruik kan word om dié probleme te oorbrug.

Die tyd tot die universiteit se beskikking om studente op te lei en te onderrig is hedendaags 'n kritieke faktor - enersyds omdat universitêre opleiding duur geword het, en andersyds omdat daar 'n tekort aan hoogsgeskoolde arbeid bestaan.

Studente aan universiteite val hoofsaaklik in vier groepe uiteen, naamlik die sosiale tipe, die beroepstipe, die navorsingstipe en die politieke tipe (vgl. Meyer, 1969: 413). Die moderne universiteit, of die universiteit wat tred hou met die veranderende omstandighede, moet in sy beplanning vir voorgraadse onderwys sorg dra dat veral oorwegend beroepsbewuste en navorsingsbewuste studente die ruimste geleentheid gebied moet word om die dienste wat die universiteit hul bied ten opsigte van hul besonderse behoeftes ten volle te kan benut. Om enigsins in hierdie besondere behoeftes van die studente te kan voorsien, beteken dat die universiteit die behoeftes, belangstellings en eise wat die studente aan die universiteit stel, in aanmerking sal moet neem.

Hierdie behoeftes en eise van studente sluit onder meer in dat doseerwerk te alle tye en in alle opsigte van hoë gehalte sal wees, dat tyd nie verkwis sal word nie, dat die maksimum ondersteuning verleen sal word en dat die opleiding- en onderrigprogramme van so 'n aard sal wees dat hulle (die studente) met vertroue tot die arbeidsmag sal kan toetree. Ook die eise van die beroepswêreld noodsaak die universiteit om toe te sien dat die opleidingstandaard van hoë gehalte is. Die universiteit moet dus die verantwoordelikheid aanvaar om die groots moontlike aantal studente te onderrig en voor te berei vir die toekoms met inag-

ming van die tydskedulering wat hierdie strewe effektief en doeltreffend sal bevorder.

Studente het oor die algemeen 'n redelike mate van vryheid met betrekking tot tyd aan die universiteit. "In die meeste vakke (kurse) word skaars 3 ure per vak per week, of 15 ure altesaam per week, as hy/sy vyf vakke in 'n bepaalde jaar neem, geskeduleer vir klasbywoning. Die res van sy 40- of 48- of 66-uur studieweek kan hy vir homself skeduleer." (Vgl. Langenhoven, 1979: 22 - 23). Hierdie vrye tyd of vryheid is nodig om die uiteenlopende nie-akademiese studentebedrywighede in te pas en sodat die studente kan leer om vrye tyd op 'n verantwoordelike wyse te gebruik. Dit is dan ook juis hier waar die student soms voor moeilike keuses te staan kom wanneer hul moet kies tussen werk, spel, plesier, kort- en/of langtermynvoordele. Dit is dus van kardinale belang dat die dosente op die terrein van vryetydsbesteding aan studente leiding sal gee sodat hul tyd optimaal benut kan word en nie eensydig nie.

Die studente se rol aan 'n universiteit, met ander woorde, die insette wat hulle lewer is van deurslaggewende belang in die opleidingsproses wat deurloop word. Langenhoven (1979) wys daarop dat tipiese veranderinge (wat leer genoem word) net binne die individu self kan plaasvind.

Daar is dus sprake van gesamentlike verantwoordelikheid tussen student, universiteit en gemeenskap, gekoppel aan tyd. Dit is dus essensieel dat die studente binne die tyd tot universiteite se beskikking opgelei en opgevoed moet word met inagneming van hoe goed die student gemotiveerd is en bereid is om te presteer.

Word daar onder die huidige tydskedulering voldoende tyd gelaat aan studente om hul eie vermoëns, verwagtinge en aspirasies te ontleed? Is daar voldoende tyd om daaroor te besin? Of word daar veral t.o.v. eerstejaars, te gou oorgeslaan na die akademiese sy?

Dit is hierdie veranderlikes wat krisisse binne studentegeledere laat ontstaan en wat ook bes moontlik die rede is waarom so baie

eerstejaars wat baie moontlik oor die potensiaal beskik het om uitstekende studente te kon word, vroeg reeds uitval.

2.5.2 Die akademiese program

Enige akademiese program met ander woorde 'n program van onderrig en opleiding (opvoeding) aan 'n universiteit, is gekoppel aan tyd. Die akademiese program kan ook, vir die doeleindes van die studie omskryf word as die kurrikulum. Die klem val egter hier op 'n spesifieke faset van die kurrikulum, naamlik die voorgeskrewe aantal kursusse wat vereis word vir die verwerwing van 'n bepaalde graad en in watter mate die tydsfaktor 'n rol hierin speel.

Dit sal geensins vergesog wees om te beweer dat die meeste studente, wat vir die eerste keer by 'n universiteit inskryf, weinig of selfs niks weet van wat 'n kurrikulum is of wat dit alles behels nie. In baie gevalle gebeur dit dat studente 'n aantal voorgeskrewe kursusse vir 'n bepaalde graad kies en eers as hulle, met die verloop van tyd, besef wat die kursus behels, wil hulle kursusse of selfs van graadrigting verander. Baie tyd gaan hierdeur verlore en indien daar vooraf aan die studente beter voorligting gegee kan word, sou daar baie tyd en koste bespaar kon word.

Graadkursusse, of die akademiese program vir 'n spesifieke rigting, moet so saamgestel word dat daar voorsiening gemaak kan word vir 'n wye reeks van kursusse om die belangstellingsterreine van verskillende studente te bevredig. "No student likes to feel constrained within a fixed curriculum.... They will wish to delay final choices and perhaps make substantial changes in direction, having once had the opportunity to explore other avenues. It is this latter demand for choice which appears to be growing and it has led, in some institutions, to a broadening of the curriculum, to modular courses, and to a search for more effective ways of using teaching staff." (Tolley, 1980: 82).

Verskeie interne en eksterne faktore beïnvloed en werk in op die akademiese program van 'n universiteit as geheel, asook in spesi-

fieke graadrigtings. Hier kan daar onder andere gedink word aan 'n tekort aan vakkenners in sekere wetenskappe, sekere finansiële knelpunte ten opsigte van salarisse en fasiliteite, studentegetalle, die geografiese ligging van die universiteit, die aanvraag na 'n bepaalde kursus, beskikbare laboratoria, fisiese fasiliteite, beperkinge, ens. Nieteenstaande bogenoemde beïnvloedingsfaktore moet die universiteit",... "faced with changing student demand and with the need at least to maintain student numbers, ... provide opportunities for wider choice and will have to make transfer less difficult whilst improving overall effectiveness in the use of all resources." (Tolley, 1980: 83).

In aansluiting by bogenoemde sal die universiteit veral aandag moet gee aan die tipes algemene of spesifieke vaardighede wat binne 'n graadkursus of selfs net 'n enkele kursus aangebied en/of aangeleer word. In die lig van die huidige ekonomiese en mannekragposisie moet besef word dat die universiteite daar is "...to educate the top intellectual group in the community.... They have to be equipped with the intellectual capabilities which will enable them to solve new problems. It would therefore be short-sighted not to teach them the basic facts and principles, because they could become professionally out of date within a very short time." (KUH, 1977: 1). Van hier dus die vraag na watter vaardighede daar in 'n kursus aangeleer kan word, want "...the skills taught in courses are going to be required to satisfy the requirements of students who wish to know just what skills are being developed, over and against interesting and stimulating but perhaps largely abstract intellectual explorations." (Tolley, 1980: 83).

Dit is dus vandag belangrik en essensieel dat die universiteit strategieë vir die toekoms moet uitwerk waarbinne die doelstellings, naamlik onderrig, navorsing, samelewingsdiens en opvoeding, nagestreef en uitgebou kan word, met die oorkoepelende vereiste dat akademiese standaarde behou sal word, maar dat daar terselfdertyd voorsiening gemaak sal word om aan te pas by die veranderende omstandighede van ons tyd.

Dat daar wel baie veranderinge en vernuwing in tersiêre onderwys plaasgevind het, is 'n voldonge feit, maar, skryf Tolley (1980: 84 - 85) "...we have, at the beginning of the 1980s, a system which is poorly articulated to respond to or to bring about significant change in demand or need." Van die vernaamste probleme of redes vir hierdie "ondoeltreffende" stelsel is te vind onder meer in die demografiese druk van dalende getalle van 18-jariges na 21-jariges (a.g.v. militêre opleiding, o.a.), die beplanning van mannekragbenutting, finansiële probleme (bv. hoë inflasie, hoër klasgelde, minder subsidies, ens.) en 'n baie belangrike rede is, "a strenuous refusal of staff to admit the possibility of or necessity for significant changes." (Tolley, 1980: 85. Vergelyk in die verband ook Martin, 1975: 26; OECD, 1974: 20).

Rickman (1981: 72) vat die essensie van die akademiese program soos volg saam: "The first step is to make it absolutely clear to everybody - students and their parents, staff, public authorities and potential employers - that, reasonable holidays apart, the whole period from the date of a student's entry into the university to the completion of his final examinations is time for education."

Uit bogenoemde blyk dit dus gevaarlik te wees om bloot te aanvaar dat die "sisteem", waaronder ook die akademiese program, ten goede sal verander as gevolg van druk van buite. "Changes will not take place and cannot even be envisaged, without some radical assessment of what we are currently doing and what it is we ought to do... Higher education is still conditioned by values which relate to a very different world to the one in which we now live - in which admittance to higher education was a reward for academic achievement at school by a very small proportion of the total population and that reward was the opportunity to proceed to still more academic achievement in a sheltered and artificial environment. It is because this is no longer the setting for higher education that we must be more open to changes in access, in community and in curriculum." (Tolley, 1980: 86).

2.5.3 Dosente-ingesteldheid

In ons tyd val die klem, wat universiteite betref, meer as vroeër op die dosent - studentverhouding as kern-eenheid van die universiteit. "Die maatskaplike struktuurveranderings in ons tyd laat die nadruk val op die universiteit as 'n onderwysinstelling waar dosente in die eerste plek studente oplei om:

- selfstandige beoefenaars van die wetenskap te word;
- betrekkinge in die maatskaplike lewe te kan beklee;
- 'n insig in die samehang van die wetenskappe te verwerf, en
- 'n maatskaplike verantwoordelikeheidsbesef te ontwikkel"

(Meyer, 1969: 412 e.v.).

Die dosent aan die universiteit het 'n bepaalde gesindheid jeens sy vakwetenskap, sy fakulteit, departement, studente en kollegas. Hierdie gesindheid word weerspieël in die mate waarin hy/sy sy/haar roeping tot uitvoering bring binne die tydsbestek tot sy/haar beskikking. 'n Dosent se beïnvloedingsfeer is ook moeilik bepaalbaar aangesien studente die universiteit later verlaat en sekere gedagtes, opinies, ens. met hul meeneem.

Studente kom na die universiteit nie net om te hoor wat die dosent weet nie, maar veral om te verneem wat en hoe daar gedink en geredeneer word oor fundamentele probleme. In hierdie proses van studenteskoling (opleiding) moet of kan die dosent nie bloot kennis propageer nie, maar beslis denke stimuleer. "Die ware leermeester vorm 'n voorbeeld van hoe 'n mens 'n eie, vaste, gesistematiseerde en gefundeerde filosofie kan opbou" (Du Plessis, 1969: 446).

Dit is vir die dosent van kardinale belang om deurentyd op die hoogte te bly met die probleme en moontlikhede van die praktiese toepassing van die vakwetenskap wat hy/sy beoefen. Hieruit volg dit logies dat dosente voortdurend met hul professies kontak sal behou sonder dat die professie self voorskriftelik sal word met betrekking tot die leerplaninhoudelike.

Die neiging is tans sterk by dosente om hulself te verbind aan hul professionele groep buite die universiteit en om die universiteit dan te sien as 'n basis waarvandaan hulle werk (vgl. KUH-Nuusbrief, 1979: 6; Miller, 1967: 139). Indien so 'n lojaliteitsbasisverskuiwing vanaf opvoedkundige verband binne die universiteit wel na die professies plaasvind, kan dit besondere implikasies inhou met betrekking tot interne kohesie aan 'n universiteit.

Hierdie eksterne verbintenis is egter van groot belang indien die nuwere gedagterigtings op 'n sinvolle wyse geïnkorporeer en toegepas kan word in die lesinglokaal. Vernuwing is die gees van ons tyd en tog word daar gevind dat vernuwing in tersiêre onderwys afgeskeep word.

Eurich (1964: 49) skryf in die verband "During the past decade colleges and universities have conducted a number of experiments and demonstrations designed to improve teaching. But the number of faculty members affected by them is practically imperceptible in the aggregate". In die werk van Richard I. Evans, soos aangehaal deur Eurich kan die rede(s) vir hierdie weerstand (teen vernuwing) gesoek word in die feit dat dosente hulself voorop wil stel.

'n Dosent se ingesteldheid teenoor die universiteit mag dus sterk beïnvloed word deur sekere "buite"-faktore waaroor hul soms min of geen beheer nie het. Die belangrikste is egter dat 'n dosent hier 'n gesonde balans sal kan handhaaf en die tyd tot sy beskikking om studente op te lei, optimaal sal benut sodat "ou" kennis en meer resente kennis op 'n gebalanseerde wyse oorgedra kan word.

2.6 Samevatting

Die bespreking van bogenoemde eksterne en interne faktore wat 'n invloed uitoefen op tydskedulering is gedoen met die oog op die identifisering en uitwysing van die problematiek waarmee universiteite hedendaags te kampe het en nie om die hele spektrum van eksterne en interne faktore breedvoerig toe te lig nie.

Die ontwikkeling, verandering en klemverskuiwings van bepaalde eksterne en interne faktore moet gedurigdeur in berekening gebring word. Hierdie faktore moet gesien word teen die agtergrond van die snel ontwikkelende milieu waarbinne die hedendaagse universiteit moet funksioneer.

'n Korrekte en kritiese waardering van hierdie veranderlike faktore wat tydskedulering beïnvloed is nodig om te verstaan op welke wyse dit die universiteit in sy wese raak. Slegs teen dié agtergrond sal begryp word hoe kosbaar tyd vir tersiêre instellings is met betrekking tot die opleiding en onderrig van studente binne 'n bepaalde gestruktureerde tydskalender.

HOOFSTUK III

DIE TOTSTANDKOMING EN STAND VAN DIE SEMESTERSTELSEL AAN ENKELE SUID-AFRIKAANSE UNIVERSITEITE

3.1 Inleiding:

Na verskeie vrugtelose literatuursoektogte en pogings om meer inligting te bekom oor die totstandkoming en die stand van die semesterstelsel aan Suid-Afrikaanse universiteite, is tot die slotsom gekom dat daar weinig op skrif bestaan en dat dit wat wel bestaan, van beperkte waarde is. Die enigste bronne van belang was die universiteite se jaarboeke en daarin is geen inligting ten opsigte van die ontstaan, implementering en rasionaal van die semesterstelsel te vind nie.

In 'n poging om relevante en noodsaaklike inligting te bekom, is daar vanaf onderskeidelik 28 September tot 2 Oktober en 3 tot 5 November 1981 besoeke gebring aan enkele residensiële universiteite en Unisa in die RSA. Weens finansiële redes kon nie al die residensiële universiteite besoek word nie. Gedurende die kontakgeleenthede is daar onderhoude en besprekings gevoer rondom spesifieke vrae rakende die semesterstelsel. Die vrae wat onder bespreking was, is die volgende:

Vraag 1: Word semesterkursusse algemeen in die departemente van u universiteit geïmplementeer?

Vraag 2: Indien u bevestigend antwoord op vraag 1, om welke redes is dit ingestel? Indien u ontkennend antwoord, hoekom het u universiteit nog nie oorweging daaraan geskenk om dit wel algemeen te implementeer nie?

Vraag 3: Wat is die vernaamste probleme wat u tans met die semesterstelsel ondervind?

Vraag 4: Is daar al aan u universiteit op 'n wetenskaplike wyse (volgens wetenskaplike metodes) 'n evaluering van die semesterstelsel gedoen?

Vraag 5: Beoog u universiteit enige wysigings of aanpassings ten opsigte van die indeling van die akademiese jaar, en wat behels dit?

Met hierdie vrae is gepoog om 'n beskeie beeld te bekom van die stand van die semesterstelsel en die funksionering daarvan aan die afsonderlike universiteite. Hieronder volg 'n opsomming van bandopnames van die verskillende gesprekke wat met die goedkeuring van die betrokkenes gemaak is.

3.2 Gegewens soos van die verskillende universiteite verkry

3.2.1 Vrae 1 en 2. Is semesterkursusse algemeen geïmplementeer? Indien Ja - waarom?/Nee - waarom nie?

Universiteit A

Aan hierdie universiteit het die semesterstelsel oor 'n lang periode ontwikkel. Tydens die eerste akademiese beplanningsvergadering van die Dosenteraad, is daar besluit om die volgende aangeleenthede met betrekking tot die akademiese jaar na 'n werkgroep te verwys:

- + Verdeling van die akademiese jaar in kleiner eenhede - asook die implikasies daarvan ten opsigte van dosering en eksaminering;
- + lengte van die akademiese jaar;
- + die aard van die trisemester.

Die volgende aanbevelings met betrekking tot die segmentering en omruilbaarheid van kursusse is gemaak:

- Die segmentering van kursusse in kleiner eenhede, verkieslik semestereenhede, word vir oorweging per vak en per jaarkursus by departemente aanbeveel.

- Die omruilbaarheid van sulke segmente binne 'n jaarkursus of die uitruilbaarheid tussen kursusse van dieselfde of verskillende vakke of verwerwing van krediet vir 'n selfstandige segment, moet by elke fakulteitsleerganggroep en kursus oorweeg word.
- Veral die Regs- en Handelsfakulteite sal by die omruilbaarheid tussen kursusse voordeel vind.
- Waar 'n semesterkursus 'n voorvereiste vir 'n ander semesterkursus is, hetsy in dieselfde vak of 'n ander vak, moet 'n kwalifiserende punt behaal word.

Gedurende Julie 1967 het 'n subkomitee vir semesterkursusse van die Fakulteitskomitee vir Wis- en Natuurkunde dan ook aanbeveel dat die jaarkursusse in daardie fakulteit in twee semesters, A en B verdeel word. Na aanleiding van bogenoemde bevindinge het die Senaat in November 1967 die segmentering van kursusse in semester-eenhede aanvaar. Die toepassing daarvan sou uitsluitlik by elke leerganggroep berus (vgl. RAU: Die Semesterstelsel, n.d.: 1 - 3).

Met die instelling van die semesterstelsel is sekere voorvereistes vir elke kursus vasgestel en met behulp daarvan is bepaal watter kursusse onafhanklike semesterkursusse sou wees, watter voorvereistesemesterkursusse en watter koeplette of jaarkursusse.

Jaarkursusse: (JK)

'n Jaarkursus is 'n vakstudie wat oor 'n kalenderjaar verloop en waarin die finale eksamen in November aan die einde van die tweede semester afgelê word. 'n Minimum semesterpunt van 40% vir die eerste semester word vereis om te kan voortgaan met die werk van die tweede semester.

Koeplet: (KK)

'n Koeplet is twee semesterkursusse in dieselfde vak/dissipline van 'n bepaalde jaar waarvan die tweede voortbou op die eerste. Die

slaagpunt is normaalweg 50% vir elke semesterkursus, maar 'n student wat in die eerstesemester-kursus nie die vereiste 50%-slaagpunt behaal het nie, word met 'n minimum punt van 40% toegelaat tot die tweedesemester-kursus. Om in so 'n geval krediet vir albei semesterkursusse te verkry, moet die tweedesemester-kursus geslaag word deurdat 'n gemiddeld van minstens 50% vir die twee semesters saam behaal word. Krediet kan egter vir die tweede-semesterkursus afsonderlik verwerf word indien die gemiddeld vir die twee semesterkursusse minder as 50% is, maar 'n slaagpunt van minstens 50% vir die tweedesemester-kursus behaal is.

Semesterkursus: (SK)

'n Semesterkursus is 'n kursus wat oor een semester strek. Dit kan deur 'n voorvereistesemester-kursus of 'n eerstesemester-voorvereiste van 40% voorafgegaan word. Die slaagpunt vir sodanige kursus is 50%.

SKV - 'n 40%-Eerstesemester-voorvereiste:

'n Semesterkursus word as SKV aangedui indien die eerstesemester-kursus 'n 40%-voorvereiste vir die tweedesemester-kursus op die betrokke jaarvlak stel. Die slaagpunt vir laasgenoemde kursusse bly egter 50%.

VSK: Voorvereistesemesterkursus:

'n Voorvereistesemesterkursus is 'n eerstesemester-kursus op 'n bepaalde jaarvlak waarin 'n student met 50% moet slaag ten einde tot die tweedesemester-kursus op dieselfde jaarvlak in dieselfde vak/dissipline toegelaat te word.

SKY: Semesterkursus oor 'n jaar:

'n Semesterkursus wat oor 'n jaar versprei is.

SSK: Selfstandige semesterkursusse:

Selfstandige semesterkursusse van 'n bepaalde jaarvlak is kursusse wat onafhanklik van mekaar gevolg kan word. 'n Student kan byvoorbeeld tot enige semesterkursus toegelaat word al het hy nie 'n vorige semesterkursus in die vak gevolg of geslaag nie. Selfstandige semesterkursusse kan dus in enige volgorde geneem word en word daarom omruilbaar genoem. 'n Selfstandige semesterkursus se slaag-punt is 50%.

Dit is belangrik om daarop te let dat 'n semesterkursus wesentlik van 'n jaarkursus verskil en dat 'n semesterkursus nie 'n blote halvering van 'n jaarkursus is nie. 'n Belangrike beginsel in die aanbidding van semesterkursusse is dat elke semesterkursus 'n afgeronde eenheid moet vorm. (Vir kursuspakkette vgl. RAU: Die Semesterstelsel, n.d.: 3; RAU: Onderrigkode, n.d.: 6 - 8).

'n Semesterstelsel beteken in der waarheid dat die student finaal geëvalueer/geëksamineer word t.o.v. die werk wat tydens 'n semester voltooi is. Hy behou ook sodoende 'n krediet daarvoor vir graad-doeleindes.

Daar is ook met die instelling van die semesterstelsel gepoog om aan die student 'n meer billike geleentheid te gee om 'n kursus te slaag oor 'n korter periode van een semester in plaas van oor 'n tydperk van 'n jaar. Dit gebeur dikwels dat 'n student hom in die eerste semester vasloop as gevolg van verskeie redes waaronder byvoorbeeld oriëntasieprobleme, aanpassingsprobleme, studieprobleme, en so meer. Die tweede semester bied egter aan hierdie student die geleentheid om te kan herstel en krediete te verwerf in die tweede semester.

Verskeie ander redes vir die implementering van die semesterstelsel aan dié universiteit dien vermeld te word:-

- daar is gepoog om 'n "rustigheid" binne 'n vakgebied te bewerkstellig sodat die sogenaamde "eksamenspook" vermy kan word, en die verlangde prestasies bereik kan word;

- met die inbou van meer kontinue evaluering is gepoog om die tipiese eindeksamendruk te verlig;
- die dosent en studente word "gedwing" om vroeër te begin werk a.g.v. die korter duur van 'n semester;
- om, waar dit gaan om die didaktiese ontwerp van 'n kursus, die dosent enersyds en die student andersyds te dwing om meer deurlopend en effektief te werk, en
- die semesterstelsel met kontinue evaluering bied die effektiefste metode van evaluering oor die korttermyn of selfs mediumtermyn.

Universiteit B

Aan 'n volgende universiteit wat besoek is het die Fakulteite Landbou en Ingenieurswese die inisiatief geneem in die oorskakeling na 'n semesterstelsel, terwyl die meeste ander fakulteite 'n houding van afwagting ten opsigte van die verloop van sake ingeneem het.

Die Landbou-fakulteit het sedert 1923 tot ongeveer 1940 semesterkursusse aangebied. As gevolg van die ongelyke verdeling van die akademiese jaar, naamlik agtien weke in die eerste semester en dertien weke in die tweede semester, het dié fakulteit in 1940 besluit om voorlopig terug te keer na die ou beproefde jaarstelsel.

Dit was eers in 1964 dat dié fakulteit weer met die versoek gekom het om die semesterstelsel te implementeer. Die motivering vir sodanige besluit was dat die fakulteit oor 'n wye spektrum opleiding moet bied aan studente omdat 'n groot persentasie van die studente voorligters of boere word. As gevolg van hierdie wye opleiding kan 'n groter hoeveelheid kleiner eenhede van bepaalde dissiplines by sekere kursusse ingesluit word indien van semesterkursusse gebruik gemaak word. Hierdie aanbeveling en motivering is dan ook goedgekeur en sedertdien word 'n semesterstelsel in dié fakulteit gevolg.

Toe die Fakulteit Landbou in 1964 versoek is om te semesteriseer, is daar besluit om dié saak ook na die ander fakulteite te verwys vir oorweging. Agt van die elf fakulteite het egter gevoel en besluit dat die status quo vir die huidige gehandhaaf moes word terwyl die ander drie fakulteite besluit het om ook na die semesterstelsel oor te skakel.

Die Fakulteit Ingenieurswese het reeds sedert 1962 stelselmatig oorgeskakel na die semesterstelsel. Die rede waarom dié fakulteit die semesterstelsel voorgestaan het, was die feit dat met 'n jaarstelsel die leergang so oorlaai was, dat baie van die werk net oppervlakkig behandel kon word. Elke departement het gepoog om die maksimum te put uit sy eie leergang, maar om dit te kon inpas in die rooster moes die jaarvak in elk geval opgedeel word anders kon die studente nie al die werk na behore bemeester en hanteer nie. 'n Student moes byvoorbeeld tien of twaalf jaarvakke aanbied vir 'n spesifieke graad, wat verspreide aandag vereis het oor die hele termyn van 'n jaar. Dit is in die lig hiervan dat daar toe besluit is om eerder die vakke in 'n semesterstelsel te konsentreer sodat die helfte van die vakke in die eerste semester afgehandel word en die ander helfte in die tweede semester. Die gevolg hiervan is dat elke vak nou 'n afgeronde eenheid vorm.

Gedurende 1975 het kenners van dié universiteit verskeie besoeke aan residensiële universiteite gebring met die oog op die insameling van meer inligting en feite aangaande die semesterstelsel om sodoende sekere riglyne aan fakulteite en departemente te kon voorlê. Na 'n deeglike studie is die resultate aan die belanghebbendes beskikbaar gestel. Die gevolg hiervan was dat baie van die fakulteite en departemente wat tot nog toe 'n jaarstelsel gevolg het, oorgeslaan het na die semesterstelsel.

Die belangrikste redes waarom sekere van die fakulteite bereid was om na die semesterstelsel oor te skakel, was onder andere:

- dat die studente oor 'n kleiner hoeveelheid leerstof gevalueer word;

- dat, met die oorskakeling, die dosent opnuut na sy leerstof, beplanning, aanbieding en so meer moes kyk en dit het beslis meer sinvolle kursussamestellings teweeggebring;
- dat, indien daar nie 'n jaarkursus nodig is vir 'n sekere studierigting nie, 'n semesterkursus voorgeskryf kan word wat 'n afgeronde eenheid vorm;
- dat die werk meer intensiewe studie verg en dit vereis van die student groter betrokkenheid, en
- dat die studente self ook besef het dat hulle van die begin af harder moet werk met die gevolg dat hulle meer vermag.

Die implementering van semesterkursusse in die verskillende departemente word hoofsaaklik oorgelaat aan die diskresie van die onderskeie departementshoofde.

Universiteit C

Aan die derde universiteit wat besoek is, word die semesterstelsel redelik algemeen geïmplementeer alhoewel dit nie op enige fakulteit of departement bindend is nie. Sedert die oorskakeling na 'n semesterstelsel in 1977 sentreer die hele sisteem en funksionering van die semesterstelsel nie soseer rondom tyd nie, maar om 'n akademiese program.

Vir die instelling van die semesterstelsel kon daar 'n tegniese sowel as 'n akademiese motivering gevind word. Wat eersgenoemde betref, word die jaar in twee verdeel met die gevolg dat die studente oor minder werk eksamen skryf. Wat laasgenoemde betref, word 'n sekere hoeveelheid werk/kennis in 'n bepaalde afgeronde eenheid aangebied wat die geleentheid bied vir die samestelling van 'n meer sinvolle graadstrukturering, wat ook terselfdertyd die geleentheid bied vir groter onderlinge gebruikmaking van eenhede van verskillende departemente sonder dat die groot en feitlik onhan-

teerbare jaar-eenhede daarvoor nodig is. Aan die ander kant word daar dan ook die geleentheid geskep vir die eliminerings van ooreleueling en duplisering van werk waar dit wel mag voorkom. Bogenoemde is nog nie ten volle gerealiseer nie, maar daar word stadig maar seker in dié rigting gewerk.

Universiteit D

'n Ander universiteit wat besoek is kan, weens die omvangrykheid van sy struktuur, die kompleksiteit van sy aard en funksies, sy kalender en horlosiegebondenheid, midde in 'n snelveranderende wetenskaps-milieu en as inherente deel van die Derde Wêreld nie 'n semesterstelsel of geykte, tradisionele jaarstelsel soos by residensiële universiteite aangetref, volg nie (vgl. UNISA: 'n Alternatief vir die semester- en modulestelsel, n.d.: 1).

Daar is ongeveer drie jaar gelede ondersoek ingestel na die moontlike implementering van 'n semesterstelsel. Dit het egter gou geblyk dat daar nie 'n duidelike beeld gevorm kan word oor wat 'n semesterstelsel in die ware sin van die woord beteken nie. Dié universiteit het toe 'n eie beeld van 'n tipiese semesterstelsel opgebou, naamlik dat dit 'n stelsel is waarin minstens die sentrale kern van 'n student se kursusse elke semester aangebied moet word, met ander woorde, 'n student wat nie die geld of tyd het om voltyds te studeer nie, kan 'n graad verwerf deur telkens net vir die eerste of tweede semester te registreer.

Besoeke deur Universiteit D aan verskeie residensiële universiteite het egter aan die lig gebring dat dié universiteit se siening van wat 'n semesterstelsel behoort te wees, heelwat van die ander universiteite s'n verskil. Die residensiële universiteite se algemene toepassing van die semesterstelsel is eintlik net 'n gewone jaarstelsel met 'n addisionele middeljaareksamen. Daar is ook verder tot die slotsom gekom dat die ander universiteite nie veel waarde heg aan die middeljaareksamenpunte nie, want 'n student wat byvoorbeeld in die eerste semester swak doen, word nogtans toegelaat om met die tweede semesterkursus aan te gaan en sou hy

nie die tweede semesterkursus slaag nie, ontvang hy dikwels krediet vir die eerste semesterkursus. Dit kom dus daarop neer dat dit nie 'n ware semesterstelsel is nie, maar eerder 'n verbloemde jaarstelsel.

Dit het ook geblyk dat 'n semesterstelsel moeilik hier geïmplementeer sal kan word, en veral om twee redes naamlik

- i) organisatories-administratiewe, en
- ii) akademiese redes.

In die beplanning van die opvoedings- en onderrigstelsel wat tans gevolg word, is gepoog om sekere van die voordele wat die semesterstelsel inhou, te integreer met die voordele van 'n modulestelsel met, onder andere, die aanname dat één van die vermeende voordele van 'n semesterstelsel die aanbieding van studiemateriaal in kleiner geheelenhede is, soos ook dié van 'n modulestelsel (vgl. Van As, 1980: 14 - 15). So is 'n stelsel, wat na dié universiteit se mening tans die beste aan hul verwagtings of mikpunte sou voldoen, ontwerp. Sekere beginsels waaraan aandag gegee is tydens die beredenerings- en beplanningsproses, was onder andere

- die erkenning van die individualiteit van die dissiplines, met ander woorde die eie wese, aard, funksies, behoeftes, doelstellings, beoogde opbrengste, strukture en prosedures met inagneming van die feit dat alle dissiplines nie oor dieselfde kam geskeer of veralgemeen kan word nie;
- dat daar wel verskille tussen sekere "families" van dissiplines bestaan;
- dat daar wel 'n stel algemene beheermaatreëls in die sisteem ingebou moes word sodat dit nie revolusionêr van die ander residensiële universiteite se sisteme sou verskil nie (vgl. Unisa: 'n Alternatief vir die semester- en modulestelsel, n.d.: 1).

Ongeveer 90% - 95% van dié universiteit se studente is bedags ekonomies aktief betrokke en opnames het getoon dat dié studente ongeveer vyftien uur per week beskikbaar het vir studie. Dit is dus heelwat minder as vir voltydse studente en met dié feit in gedagte is besef dat bitter min van hul studente reeds Julie-maand gereed sal kan wees om eksamen te skryf.

Hierdie universiteit het ook die voordeel daarvan ingesien om 'n kleiner deel van 'n kursus aan te bied vir eksamendoeleindes en het die voordeel wat hierdeur ontstaan aan die studente deurgegee in die vorm van aangepaste kursusstelsels. Dit is en bly egter nog 'n vol jaarstelsel, met net een eksamen in November, maar die stelsel is so aangepas dat 'n student vanaf die tweede vlak en hoër, krediete behou vir vraestelle waarin daar geslaag is. In die eerste jaar is daar byvoorbeeld net een vraestel, in die tweede jaar twee en in die derde jaar drie. Met ander woorde, die kursusse word opgebreek in kleiner eenhede en vanaf die tweede vlak, as 'n student se omstandighede so is dat hy net kon werk aan die eerste fase van byvoorbeeld Afrikaans II, skryf hy dié gedeelte af en behou krediet totdat hy die geleentheid het om die tweede fase af te handel.

Die basiese idee is dus om sekere kursuspakkette aan die studente beskikbaar te stel sodat hulle 'n bepaalde graad kan verwerf. Daar hoef dus nie noodwendig 'n middeljaar-eksamen te wees nie, want daar is ander tegnieke wat gebruik kan word om die studente op 'n kontinue basis te evalueer. Dit gaan hier dus om deurlopende onderrig en evaluering en daarom is dit ook so dat die meeste van die studie-eenhede wat aangebied word, nie langer as tien weke in beslag neem nie. Die rekbaarheid of samestellingsvoordele van die kursuspakkette binne die parallelle skakeling van vraestelle op 'n jaarvlakbasis, impliseer dat:

- keuse-vraestelle deur departemente ingestel kan word,
- leenvraestelle interdepartementeel gebruik kan word om duplisering of oormatige oorvleueling van leerstof tussen departemente uit te skakel,

- parallelle skakeling sekere grade van vryheid verleen met betrekking tot die aantal vraestelle vir sekere soorte of groepe dissiplines of vakke wat byvoorbeeld twee of meer duidelike subdissipline-verdelings openbaar, maar waar daar tog 'n hoë mate van integrasie van begrip vereis word,
- sekere voorvereistes, soos die verpligte slaag van vraestelle, makliker met behulp van parallelle skakeling geakkommodeer word, en dat
- nie alle subvakgebiede hulself leen tot geslote selfstandige studie-eenhede van ongeveer vier maande onderrigtyd soos wat dit in 'n semesterstelsel veronderstel of vereis word nie (vgl. Unisa: 'n Alternatief vir die semester- en modulestelsel, n.d.: 2).

Ook wat betref die ongelykwaardigheid tussen semesterdele en jaardele is gevind dat dit praktiese probleme inhou. Met die veronderstelling dat daar twee identiese departemente met dieselfde leerinhoud sou wees met 'n 32-weke akademiese jaar onder die twee stelsels, semester- en jaarstelsel, sou dit beteken dat die semesterstelsel, wat progressiewe toetsing en evaluering veronderstel, byvoorbeeld die eerste vraestel oor 12 weke se werk plus nog 'n vraestel oor die volgende 12 weke se werk (8-weke-eksamen) impliseer. Hierteenoor sal die jaarstelsel twee vraestelle veronderstel oor 28 weke se werk (4 eksamenweke). In dié lig vind Universiteit D dat die akademiese onderrigjaar onder die semesterstelsel in werklikheid 4 weke korter is, wat 12,5% korter is as onder die jaarstelsel. Die eerste semestereksamen gaan oor 37,5% se inhoud/tyd en so ook die tweede. Daarteenoor gaan elk van die twee einde-van-die-jaar-vraestelle oor 87,5% van die tyd en 50% van die inhoud. Die logiese afleiding waartoe gekom word, is dat 'n gemiddelde slaagpunt van 50% in twee seriesemestereksamen vraestelle nie gelyk en gelykwaardig aan 'n slaagpunt van 50% vir twee parallel-geskakelde einde-van-die-jaar-eksamen vraestelle kan wees nie (vgl. Unisa: 'n Alternatief vir die semester- en module-stelsel, n.d.: 3).

In die lig van voorafgaande en ook as gevolg van sy eiesoortigheid, kon die universiteit nie die semesterstelsel implementeer nie.

Universiteit E

Aan die volgende universiteit wat besoek is, word daar in geen departement 'n suiwer semesterstelsel gevolg nie. Daar bestaan wel verskillende variasies van die semesterstelsel, waarvan die mees algemene 'n jaarstelsel met twee eksamens is.

In die Fakulteit Handel word daar stelselmatig oorgeskakel na semesterkursusse omdat dit so gewild is onder die studente en dit hulle 'n groter keuse van kursusse bied. Dié stelsel is ook meer gewild by die personeel omdat dit die Novembereksamendruk vermindert. In dié fakulteit is die semesterstelsel uit en uit 'n saak van vrywillige keuse vir elke departement. Tans is ongeveer 'n kwart van die voorgraadse kursusse in die fakulteit gesemesteriseer en die verwagting is dat die getal stadigaan sal toeneem. Daar vind ook geen duplisering van semesterkursusse in dieselfde jaar plaas nie. Wat wel gevind word is dat, in sekere gevalle, die eerste en tweede semesterkursusse aan mekaar gekoppel word om sodoende 'n aaneenlopende eenheid van 'n kursus te bewerkstellig. In ander gevalle egter staan die kursuseenhede geheel en al op hul eie, met ander woorde dit is 'n afgeronde kursuspakket.

In die Fakulteit Regte word geen semesterkursusse aangebied nie, want die leerstof en die kontinuïteit daarvan leen hulle nie tot semesterisering nie. Daar is egter wel 'n klein aantal "halwe" kursusse wat in die middel van die jaar deur die studente afgeskryf word.

Die Fakulteit Natuurwetenskappe bied reeds vanaf 1975 semesterkursusse aan, behalwe vir die eerstejaars, wat nog 'n jaarstelsel volg. Die fakulteite het besluit om te semesteriseer bloot omdat die hoofde van die verskillende departemente dit wou hê. Die keuse vir of teen 'n semesterstelsel is ook nie bindend vir die

departement nie en almal, met die uitsondering van die Departement Wiskunde, het besluit om te semesteriseer. Ook hier vind geen duplisering van kursusse plaas nie en die koppelings wat met die verskillende kursusse gemaak word, geskied hoofsaaklik omdat eerstesemester-kursusse voorvereistes vir tweedesemester-kursusse is.

Die Fakulteit Opvoedkunde maak op die huidige tydstip ook nie gebruik van die semesterstelsel nie. Die kurrikula van alle kursusse word egter hersien en dan sal daar ook gekyk word in watter mate daar gesemesteriseer kan word.

In die Departement Argitektuur word daar reeds vanaf 1977 semesterkursusse aangebied. Die volle jaarkursus is verdeel in tweesemester-termynkursusse wat beteken dat die vakke wat gevolg word vir 'n spesifieke kursus wat oor 'n vyfjaar-studietermyn strek, verdeel word in tien semestereenhede. Elke vak vir 'n kursus word in die tweede semester herhaal met die gevolg dat 'n student wat in sy eerste semester 'n vak gedruip het, dit in die tweede semester weer kan inhaal sonder om vir ses maande of langer vertraag te word in dié spesifieke vak.

In die Fakulteit van Lettere word daar reeds vanaf 1979/80 'n semesterstelsel in sekere departemente gevolg en daar word geen finale eksamen gedurende Junie-maand afgelê nie. Nie alle departemente bied kursusse aan wat hul tot semesterisering leen nie. As gevolg hiervan en swak resultate wat gedurende die Junie-eksamens en tydens toetse ondervind is, het sodanige departemente na 'n jaarstelsel teruggekeer.

Die Fakulteit Ingenieurswese volg vanaf 1971 'n semesterstelsel, veral om die reproduksie van leerstof wat gedurende 'n jaarstelsel aangebied word, te verminder asook om voorsiening te maak vir groter vakkeuses en die inbou van interdisiplinêre kursusse. Die eerstejaar-studente in dié fakulteit volg 'n jaarstelsel en skryf toetse-gedurende Junie-maand wat nie vergelyk kan word met 'n eksamen nie. Die tweede-, derde- en vierdejaars volg 'n semester-

stelsel waarvolgens hul in die Junie- en Novembereksamens 'n kursus finaal afskryf. Om toegelaat te word tot die tweede-, derde- of vierdejaar, moet sekere voorvereistekursusse suksesvol afgelê word, met ander woorde 'n student moet reeds vanaf sy eerstejaar sy kursus met sukses deurloop het.

Uit bogenoemde blyk dit dat die semesterstelsel redelik algemeen geïmplementeer word aan dié universiteit, maar tydens die onderhoud wat gevoer is, is daar geen "werklike" redes verskaf vir die instelling van die semesterstelsel nie. Dit wil egter voorkom asof sekere departemente wel om "akademiese redes" dié stelsel verkies, maar nêrens word dit enigsins wetenskaplik verantwoord nie.

Universiteit F

Vanweë 'n gebrek aan tyd is die besprekings aan die universiteit nie aan die hand van bovermelde vrae gevoer nie, maar is daar oorsigtelik gesels oor die stelsel wat nagevolg word.

Die gesprek het hoofsaaklik gesentreer rondom die Fakulteit Ingenieurswese en die Departement Botanie.

Fakulteit Ingenieurswese

Hierdie fakulteit het aanvanklik met tipiese jaarkursusse (met 'n eenmalige eindevaluering) begin. Met verloop van tyd is besef dat die omvang van die werk te groot was vir 'n enkele beslissende evalueringsgeleentheid en daar is besluit om te semesteriseer.

Tans werk die Fakulteit Ingenieurswese op 'n semesterstelsel waarin daar geen sub-minimum vereistes geld ten opsigte van evaluering nie. Punte wat studente ontvang word beïnvloed deur faktore soos:

- * bywoning
- * tydige inhandiging van werk en
- * skriftelike verslae en toetse

Halfjaarpunte word nie vir doeleindes van bevordering gebruik nie, maar by die toekenning van beurse, voorgeskrewe remediërende werk, ens., terwyl departemente self besluit watter persentasie van 'n jaarpunt vir promosiedoeleindes tel.

In dié stelsel is dit gebruikelik dat nie slegs 'n student se prestasie in 'n eksamen as die finale punt aanvaar word nie, maar dat sy algemene funksionering deur die jaar die deurslag gee. Kontinue evaluering vorm dus 'n belangrike faset in dié fakulteit se onderwysstelsel.

Departement Botanie

Die Departement Botanie het gedurende 1981 op 'n geïntegreerde onderwerp-sisteen (topic system) begin funksioneer waarin krediete toegeken word per afhandeling van 'n onderwerp of tema. Elke tema word gedek deur 10 lesings en 5 praktiese periodes.

Binne die kursusse in die departement bestaan daar keuses tussen kombinasies van temas, wat 'n buigsame kurrikulum toelaat, veral in derdejaar-kursusse. Aan elke tema is daar 'n sub-minimum verbonde, terwyl sekere temas verpligtend vir alle studente is.

Die voordele van die onderwerp-sisteen is die volgende:

- * studente kan vroeër begin spesialiseer;
- * die groepsgevoel in die departement is hoog vanweë die uniekheid van die sisteen;
- * nagraadse studie word geweldig gestimuleer (70 - 80% van die nagraadse grade in die fakulteit word in dié departement geneem);
- * daar kan baie maklik van geïntegreerde kurrikula gebruik gemaak word (vgl. Universiteit van die Witwatersrand, 1982).

3.2.2 Vraag 3: Watter probleme word met die semesterstelsel ondervind?

Die vernaamste probleme wat ten opsigte van die semesterstelsel ondervind word aan Universiteite A, is

- dat in plaas daarvan dat die semesterstelsel "eindevalue-ringdruk" laat afneem, voel die dosente en studente dat dié druk eerder toegeneem het;
- dat daar net nog 'n hoeveelheid eindevaluering bygekom het, want daar word nou 'n swaarder las gelê ten opsigte van eksamens aan die einde van die semesters;
- dat die semesterstelsel hom daartoe leen dat 'n vakwetenskap meer rigtings kan hê, met die gevolglike oorbelading van personeel wat, in die geheel gesien, nie werklik die moeite werd is nie;
- dat, ten opsigte van die administrasie, die semesterstelsel ook 'n swaarder las meegebring het, want daar moes meer personeel aangestel word om dié stelsel vanuit 'n gesentraliseerde punt te administreer;
- dat die semesterstelsel meegebring het dat daar nou jaarliks twee, in plaas van een, formele eksamens afgelê moet word met verlies aan kosbare tyd en mannekrag met gevolglike finansiële implikasies;
- dat, vanuit 'n studente-oogpunt gesien, daar op 'n baie groter, soms meer gekompliseerde, gekombineerde basis prestasies gelewer moet word, en
- dat die semesterstelsel meegebring het dat die sogenaamde "bloktyd" wat in Suid-Afrika met eksamens geassosieer word, nie meer beskikbaar is nie.

Om enigsins 'n gebalanseerde beeld te verkry van die semesterstelsel is dit noodsaaklik om ook die voordele van dié stelsel in berekening te bring.

- Die leerstof word in kompakte, beter afgeronde eenhede aangebied, sodat 'n student die relevante dele van 'n vak kan uitsoek en in sy leergang kan inbou.

- Die semesterkursusse verskaf groter plooibaarheid en elastisiteit binne die leerplan van 'n vak en dit is dus ook makliker om 'n vak met alternatiewe semesterkursusse te verrig as wat met jaarkursusse die geval is.
- Die student word in 'n semesterstelsel ook oor 'n kleiner hoeveelheid werk geëksamineer wat hom dan verplig om meer intensief op elke afdeling van die werk te konsentreer. As gevolg van hierdie meer gekonsentreerde werk verkry die student se studie ook 'n groter element van dringendheid, daar hy tot die besef kom dat eerste semester se werk nie in die tweede semester ingehaal sal kan word nie. Studente kan op korttermyn doelwitte konsentreer want die lang akademiese jaar is nou in korter, maar meer "gelaaide" segmente verdeel.
- Daar word nou minder klem gelê op geheue werk en op die vermoë om 'n hele jaar se studiestof aan die einde van die kursus paraat te ken. 'n Probleem wat egter hier na vore tree is dat die werk segmentaries ontvang word en dat 'n globale geheelbeeld ten opsigte van 'n kursus dan mag ontbreek.
- Die semesterstelsel maak dit ook moontlik dat 'n student in sekere vakke, waar sy jaarkursus uit twee taamlik losstaande semesters bestaan, sy eerste semester gedeeltelik kan dui en dan tog nog die tweede semester mag aandurf en selfs slaag om dan later sy krediet vir die eerste semester te kan inhaal. Aan die ander kant identifiseer die semesterstelsel ook kandidate wat op grond van hulle Junie-uitslae hoegenaamd geen kans het om aan die einde van die jaar krediete te verwerf nie en hierdie studente is aangewese om die universiteit te verlaat.
- Semesterkursusse hoef nie in 'n absolute chronologiese volgorde gevolg te word nie. Die semesterstelsel is so buigbaar dat 'n student wat Sosiologie as 'n byvak vir 'n B.Admin.-kursus wil neem, kan volstaan met semesters IA en IIB. Ook waar alternatiewe semesterkursusse aangebied word, is dit vir studente moontlik om meer as een semesterkursus per semester in 'n betrokke vak te volg, wat hom eventueel in staat sal stel om 'n versterkte hoofvak te kan neem.

Om bogenoemde omruilbaarheid te realiseer is dit egter essensieel dat in elke vak gespesifiseer word watter semesters as voorver-eistes vir ander semesters gestel word en watter semesters in elke vak onafhanklik en omruilbaar is.

Sekere probleme soos genoem by Universiteit A kom ook by Universiteit B voor. Die volgende geld verder met betrekking tot universiteit B:

- Die student besef nie altyd dat hulle dadelik aan die werk moet spring nie, veral nie as hulle 'n kombinasie van 'n jaar-kursus en 'n semesterkursus loop nie.
- Die hereksamens skep ook probleme in die sin dat die eerste semester se hereksamens eers gedurende Januarie/Februarie van die volgende jaar afgelê word. Die gevolg hiervan is dat 'n student uit voeling raak met die vak en dan moet hy/sy heelwat meer bywerk doen by die hereksamen. Om dié probleem te ondervang is aanvanklik gepoog om gedurende die Julie-vakansie hereksamens af te neem, maar as gevolg van die beperkte tyd (ongeveer drie weke) en die feit dat daar net soveel vraestelle is as met die werklike semestereksamens het studente net eenvoudig nie meer tydens die hereksamenperiode klasse bygewoon nie en daar is toe noodgedwonge besluit om die hereksamen te verskuif na Januarie/Februarie van die volgende jaar. 'n Verdere bepaling wat hier dien gemeld te word, is dat 'n student uit agtien kursusse slegs geregtig is om in drie kursusse hereksamens af te lê, want die ondervinding het geleer dat 'n student nie meer as dit suksesvol kan hanteer nie. Oor die algemeen is die studente se reaksie op dié besondere bepaling baie positief en baie min besware is teen hierdie reëling ingebring.
- Die dosent werk oor die algemeen heelwat harder (wat moontlik 'n goeie ding is), want daar moet nou in 'n vak minstens twee toetse plus 'n eksamenvraestel afgelê word gedurende 'n semester. In die praktyk kom dit daarop neer dat daar

gedurende 'n semester in werklikheid drie eksamens, wat deur 'n vasgestelde rooster bepaal word, afgelê word.

- Wanneer 'n student 'n jaarkursus sowel as 'n semesterkursus volg, ontstaan die probleem dat wanneer die semestereksamens begin (Junie-maand), sekere studente nog moet klasse bywoon in die jaarkursusse wat hul volg. Hierdie probleem word gedeeltelik ondervang met 'n lesingvrye periode van drie weke aan die einde van die eerste semester. Met dié toedrag van sake word gevind dat daar volle besetting van die semesterkursusse en 'n onderbesetting van jaarkursusse plaasvind. Om hierdie onder- en oorbesetting die hoof te bied word die akademiese jaar nou so ingerig dat daar op dieselfde tyd met lesings begin en geëindig word. Wanneer die semesterkursusse eksamens afgeneem word, word die jaarkursusse se toetse afgeneem.
- Met die implementering van die semesterstelsel moet daar egter op twee belangrike aspekte gelet word, naamlik die pragmatiese en die suiwer akademiese. Daar is byvoorbeeld by die Departement Wis- en Natuurkunde onduidelikheid of die semesterstelsel meegewerk het om die eindproduk beter afgerond te kry as onder die jaarstelsel. Die algemene gevoel is dat daar te staan gekom word voor 'n insinking en gepaardgaande herhaling van leerstof, en die feit bly staan dat hoe korter die blootstelling aan leerstof, hoe korter word die geheue op die langtermyn.
- Die geskiedenis van die semesterstelsel laat ook twyfel ontstaan of die professionele of wetenskaplike opleiding net so goed plaasvind as onder 'n jaarstelsel. Dit is 'n algemeen aanvaarde feit dat wetenskapsbeoefening oor 'n tydperk van 'n jaar beter plaasvind as oor 'n korter tydperk soos byvoorbeeld 'n semester. Daar is gevind dat die gehalte van Suid-Afrikaanse studente se werk gemiddeld swakker is as die gemiddelde gehalte van byvoorbeeld die Britse of Amerikaanse student se werk. Die swakker studente (ongeveer dertig

persent) baat by die semesterstelsel terwyl daar by hulle weinig sprake is van werklike wetenskapsbeoefening.

Universiteit C het die volgende probleme rakende die semesterstelsel genoem:

- Die gevoel bestaan dat studente jaarkursusse afskeep gedurende die Junie/Julie-eksamenperiode en aan die einde van die jaar word semesterkursusse afgeskeep ten gunste van jaarkursusse wat meer werk vereis.
- Daar is ook ten opsigte van byvoorbeeld die H.O.D.-studente, wat 'n 3 + 1-kursus volg, sekere probleme. Die verdeling van die 3 + 1-kursus bring mee dat daar 'n gebrek is aan 'n geheelsiening as gevolg van die lang onderbreking in die verskillende opvolgkursusse. Daar is al in terme van byvoorbeeld 'n vakansieskool gedink om die spesifieke probleem op te los, maar dit is nog nie in die praktyk in werking gestel nie.
- Die gevoel is ook dat daar 'n tendens van onekonomiese tydsbenutting bestaan as gevolg van die tussen-in-eksamens met die gepaardgaande onderbenutting van tyd en die vermorsing van kosbare man-ure.
- Die totale akademiese (lesings-) jaar is ook heelwat korter nadat die semesterstelsel geïmplementeer is, want daar moet nou ekstra tye aan die studente beskikbaar gestel word om vir die Junie/Julie-eksamen voor te berei.
- Die hereksamen vir die eerstesemester-kursusse vind ook te laat plaas met die gevolg dat die tweedesemester-kursusse se aanvang redelik vertraag word.
- Daar bestaan ook, as gevolg van die semesterstelsel, die neiging by die dosente om produk-evaluering te oorbeklemtoon ten koste van ander belangrike aspekte soos leerstofverdieping, selfstudie, en so meer.

- Daar is 'n mate van gebrek aan soepelheid as gevolg van die funksionering van die kredietbelading per module of kursus. Tot op die huidige is daar nie juis veel aandag aan dié spesifieke probleem gegee nie, maar in vergelyking met die jaarstelsel, is die semesterstelsel beslis meer soepel. Dit sal beslis voordelig wees vir die studente as die semesterstelsel nouer gekoppel kan word aan 'n module-kredietstelsel. Die universiteitstruktuur moet voorsiening maak vir hierdie soepelheid sodat enige probleme wat mag ontstaan, soos byvoorbeeld t.o.v. halfjaarpunte, roosterbetsings, kredietbeladings, en so meer, redelik maklik reggestel of uitgeskakel kan word.
- Dit is tans standaardprosedure dat die departement self die semestertoetse afneem en verwerk en dit sal dus ook nie baie moeilik wees vir die departemente om die eksamen intern te hanteer nie. Die interne eksamen word nog nie deur die departemente gehanteer nie, want daar is 'n paar faktore wat dit kortwiek, byvoorbeeld:
 - a) Sekere beperkende regulasies soos dat 'n derdejaarskursus alleen gevolg mag word indien nie meer as 'n sekere hoeveelheid krediete in die tweede jaar verloor is nie.
 - b) Die presiese manier waarop die kursusse tans ingedeel en saamgestel word, skep ook probleme in dié sin dat 'n jaarkursus uit byvoorbeeld agt krediete bestaan terwyl die eerste semester verder onderverdeel word ten opsigte van kredietwaardes.
 - c) Die hoofvakke wat die studente kies vir 'n spesifieke graad moet ook aan 'n definitiewe kursus gekoppel word.
- Die semesterkomitee wat in die lewe geroep is, is ook van mening dat 'n stelsel van deurlopende evaluering sekere probleme kan skep, want dit is prakties baie moeilik, veral waar dit gaan oor klasse van vyf honderd tot ses honderd studente, om deurlopend te evalueer. In kleiner klasse van

tussen dertig en negentig kan deurlopende evaluering meer geredelik gehanteer word.

- Dit is tans die neiging om weg te beweeg van die afneem van toetse in die aand.
- Die afgelope paar jaar was daar net enkele departemente wat teruggekeer het na 'n jaarstelsel en dit is ook hoofsaaklik net met betrekking tot die eerste jaar sodat die eerstejaar-studente die geleentheid kan kry om hul voete te vind en om in die nuwe milieu aan te pas.

Aan Universiteit D wat besoek is, is geen spesifieke probleme rondom die semesterstelsel uitgewys nie, want dié universiteit maak van sy eie unieke stelsel gebruik (vgl. in dié verband pp. 40 - 44).

Ten tye van die onderhoud wat gevoer is met die verteenwoordigers van universiteit E het hul die volgende probleme uitgelig:

- Evaluering neem te veel tyd in beslag in die semesterstelsel.
- Die "pas" wat gehandhaaf word is dikwels te vinnig vir die meeste studente, sodat hulle sukkel om die voorgeskrewe leerstof te bemeester.
- 'n "Egte" semesterstelsel, met ander woorde, waar die eerste semester se werk saam met ander kursusse in die tweede semester aangebied word, kan nie tot sy reg kom nie vanweë die akademiese program van die universiteit.

Wat Universiteit F betref kon daar weens 'n tydsfaktor nie veel inligting verkry word met betrekking tot die probleme wat die semesterstelsel meebring het nie.

3.2.3 Vraag 4: Is die semesterstelsel al wetenskaplik geëvalueer?

By Universiteit A is die semesterstelsel voortdurend onderworpe aan evaluering, maar daar is nog nie werklik 'n wetenskaplike ondersoek na die semesterstelsel se funksionaliteit geloods nie. Dit is belangrik om te beseef dat die semesterstelsel nie op of oor die korttermyn doeltreffend geëvalueer kan word nie. Die semesterstelsel, studiehandleidings, groepklasse en so meer vorm 'n afgeronde eenheid en die een is nie los te dink van die ander nie. Daar kan dus nie sprake wees daarvan om die semesterstelsel te evalueer as daar nog nie vasgestel is of die studiehandleidings en groepklasse optimaal benut en funksioneel geïmplementeer is nie.

Waar die eie aard van 'n vak hom byvoorbeeld nie leen tot die implementering van die semesterstelsel nie, kom jaarkursusse ook voor.

Daar gaan haas nie 'n jaar om waarin daar nie die een of ander veranderinge of wysigings plaasvind nie. Dit is egter 'n tydsame proses. Ervaring noodsaak aanpassings en dit bring weer aksentverskuiwings na meer selfstandige semesterkursusse mee, sowel as 'n verskuiwing van die koeplette, veral ten opsigte van eerstejaarkursusse.

Dit bly egter nog 'n onuitgemaakte saak of die semesterstelsel beter is as 'n jaarstelsel, veral gesien teen die agtergrond van al die probleme wat ondervind word in die eerste akademiese jaar van 'n student. Die wetenskaplike gegewens om dit te staaf of te weerlê, ontbreek tans nog. Vermoedelik is daar, wat die tweede- en derdejaarkursusse betref, tevredenheid met die funksionering van die semesterstelsel onder dosente en studente.

Wanneer 'n bepaalde universiteit 'n bepaalde stelsel kies, is dit om die hoogste mate van effektiwiteit te verseker. Dié universiteit se uitgangspunt is om die semesterstelsel nie met 'n eksperimentele groep te kontroleer nie, maar om literatuur te versamel en te bekom wat stimulerend sal wees vir die universiteit se beplanning

ten opsigte van die indeling van die akademiese jaar. As gevolg van die huidige mannekragtekort kan daar nie personeel van Universiteit A se Buro vir Universiteitsonderwys gebruik word om te eksperimenteer met die semesterstelsel nie.

Aan Universiteit B is daar nog geen wetenskaplike evaluering oor die funksionering of produktiwiteit van die semesterstelsel gedoen nie.

Vir Universiteit C was dit as gevolg van sekere probleme tot dusver moeilik om die semesterstelsel op 'n suiwer wetenskaplike wyse na behore te beoordeel. 'n Vraelys van ongeveer dertien bladsye is gebruik om ondersoek in te stel na die semester- en promosiestelsel. Die ondersoek na die aanvaarding van die semester- en promosiestelsels is onder andere geloods deur die Studenteraad, die Studenteoorlegkomitee en die Buro vir Studente-voorligting. Dié vraelys is voltooi deur ongeveer 1900 studente uit die Fakulteite Lettere en Wysbegeerte, Natuurwetenskappe, Landbou-wetenskappe, Handel en Administrasie en Opvoedkunde (vgl. US Bulletin vir Dosente, 1981: 39 - 40).

Enkele gevolgtrekkings waartoe dié ondersoekers gekom het (verleen uit die verslag wat die lig gesien het) is dat

- studente voorkeur gee aan die semesterstelsel (67,2%) bo die stelsel van jaarkursusse of 'n stelsel waarin beide van toepassing is;
- studente twee halfjaarlikse eksamens bo 'n jaarlikse eksamen verkies;
- studente 'n hereksamen onmiddellik ná die eksamen of dan minstens net na die Junie- en Desember vakansie verkies;
- studente meen dat die semesterkursuspunte hulle kennis beter weerspieël as enige ander stelsel en dat hulle die kennis wat hulle in die semesterkursusse opgedoen het, langer behou as die kennis opgedoen in jaarkursusse;

- die meerderheid van die studente (65,0%) aangedui het dat hulle die semesterkursusse as 'n goeie geheel ervaar;
- die studente van mening is dat hulle akademiese vordering in jaarkursusse tans goed genoeg bepaal word deur die aantal toetse wat hulle skryf;
- studente wat semesterkursusse volg van mening is dat hulle klaspunt op grond van te min toetse bepaal word;
- van die studente graag 'n vak of 'n gedeelte van 'n vak uit 'n ander fakulteit gedurende een of meer jare van hulle kursus sal wil volg.

Hierdie gegewens dui dus op 'n behoefte weg van die geslote vakpakkette en aan 'n wyer oopstelling van vakkeuses en opsies.

Wat betref Universiteit D was dit nie nodig om die semesterstelsel te evalueer nie, aangesien die stelsel nie gebruik word nie.

Aan Universiteite E en F is daar ook tot dusver nog geen volledige of omvangryke wetenskaplike evalueringstudie na die semesterstelsel se funksionering onderneem nie. Een van die verteenwoordigers van Universiteit E het tydens die onderhoud genoem dat die veranderlikes in elk geval te veel is om presies te evalueer of die sisteem wel 'n invloed het op die produk wat teen die einde gelewer word.

3.2.4 Vraag 5: Word daar enige aanpassings beoog?

Wat betref 'n module-kredietestelsel is Universiteit A enersyds te konserwatief en andersyds nie oortuig dat dit akademies die regte weg is om te volg nie. 'n Goeie jaarstelsel is sekerlik te vergelyk met 'n goeie semesterstelsel en 'n semesterstelsel is ook vergelykbaar met enige ander moderne stelsel. Die deurslaggewende faktor van enige stelsel sal die didaktiese ontwerp daarvan wees. As voorbeeld kan genoem word dat, toe daar krities gekyk is na die

buitemuurse program (aandklasse), was daar nooit ernstige bevraagtekening van die semester- en jaarkursusse, wat toe reeds die norm was nie. Wat wel bevraagteken is, is die didaktiese ontwerp van die semesterkursusse sowel as die jaarkursusse soos wat dit toege-spits was op 'n buitemuurse, meer volwasse student met 'n vol dag-taak. In navolging van die meeste ander residensiële universi-teite is die dagprogram bloot in die aande gedupliseer. Hierdie toedrag van sake was didakties onoortuigend en daar sal in die nabye toekoms ernstig gewerk moet word aan dié probleem. Die kern van die saak is egter dat die semester 'n blote onderdeel vorm van die groter didaktiese geheelontwerp.

Wat die toekoms betref kan die semesterstelsel meewerk daartoe dat die vakwetenskaplike literatuur oorboord gegooi kan word en dat daar deur middel van die semesterkursusse meer populêr-wetenskaplik en professioneel-wetenskaplik voorsiening gemaak kan word om sekere behoeftes te bevredig. Watter stelsel uiteindelik algemeen geïmplementeer gaan word, is moeilik om op hierdie stadium te bepaal. Die universiteit se wesenstaak moet met omsig-tigheid gehanteer word, want daar is heelwat meningsverskil hieroor.

Universiteit B het in beginsel besluit om oor te skakel na 'n semi-semesterstelsel wat vanaf 1983 geïmplementeer sal word. Verskeie fakulteite en departemente soos Geneeskunde en Plantkunde het egter besluit dat hulle by 'n jaarstelsel sal hou, alhoewel hul ook gebruik sal maak van semesterkursusse. Ongeveer 95% van die fakulteite en departemente het besluit om wel die verandering na 'n semi-semesterstelsel te aanvaar en wel om die volgende redes:

- die prestasie van studente kan verbeter, aangesien hulle oor 'n kleiner volume werk geëksamineer sal word;
- daar kan meer doelgerigte leergange voorgeskryf word, aange-sien meer gepaste semesterkursusse voorgeskryf kan word in plaas van jaarkursusse, wat in die meeste gevalle ook leer-stof bevat wat nie vir 'n bepaalde studierigting ter sake is nie;

- die studente sal vroeër moet begin werk en sekere buite-kurrikulêre aktiwiteite soos die jool, ens. sal vroeër in die eerste semester afgehandel moet word, en
- die doseerlading van dosente sal so gereël moet word dat hulle in bepaalde semesters meer tyd vir navorsing sal kan vind.

Aanvanklik was die semesterstelsel bloot die halvering van die bestaande jaarkursusse, maar dit moet ook in die lig gesien word van 'n bepaalde ontwikkelingstendens. Die semi-semesterstelsel hou die voordeel in dat die semesterstelsel nie in die eerste en tweede semester gedupliseer word nie, en dat binne dieselfde fakulteit daar nou voorsiening gemaak word vir studente om jaar-sowel as semesterkursusse aan te bied.

Wat verdere ontwikkeling betref, kan daar byvoorbeeld 'n modulestelsel uit die semesterstelsel ontwikkel wat nie so maklik sou wees onder 'n jaarstelsel nie, want die semesterstelsel kan die modulestelsel makliker akkommodeer.

Wanneer daar na die leerstof gekyk word, word gepoog om dit so saam te stel en op te bou dat die feite wat eerste aandag moet geniet, wel eerste geplaas word - wat nie altyd die geval met die jaarstelsel was nie. Die semester- en semi-semesterstelsels leen hul dus daartoe dat die volgorde van die studiemateriaal waaraan die studente blootgestel word op 'n sistematiese wyse georden word. Dit is egter nie, en sal sekerlik ook nooit, honderd persent wees nie, maar dit is baie beter as in die geval van 'n jaarstelsel in die sin dat die studente sekere leerstof nie so maklik vergeet nie.

Die semesterstelsel aan dié universiteit is redelik deurgetrap en met die aanpassing na semi-semesterstelsels word daar beoog om die tydskedulering meer vaartbelyn te maak en effektief aan te wend tot voordeel van die studente en dosente. Die semi-semesterstelsel sal beteken dat gewone semesterkursusse en jaarkursusse aange-

bied sal word en hierdie differensiasie beteken dat die meeste eerstejaarstudente jaarkursusse sal volg en eers vanaf die tweede jaar 'n module-kredietestelsel.

Aan Universiteit C word wysiginge en aanpassings gereeld gemaak omdat die semesterstelsel nog in 'n mate vloeibaar is.

Die Fakulteit Natuurwetenskappe vereis onder andere nie meer twee hoofvakke vir 'n gewone B.Sc.-graad nie. Daar word nou 'n sekere aantal krediete op eerstejaarsvlak en 'n sekere aantal (maksimum en minimum) krediete op tweede- en derdejaarsvlak vasgestel. In dié opsig word daar in besonder aandag gegee aan voor- en newevereistes vir spesifieke vakkursusse.

Hierdie voor- en newevereistes bring mee dat daar voorsiening gemaak word daarvoor dat in die tweede jaar, in plaas van tweedejaarskrediete, 'n student gepaste eerstejaarskrediete kan aanbied. Daar word ook tegelykertyd voorsiening gemaak daarvoor dat 'n hoofvak uitgebrei kan word. Motivering vir die uitbreiding van 'n hoofvak word gevind in die kennistoename in 'n vak en dat 'n stadium bereik kan word, met die verloop van tyd, dat daar op voorgraadse vlak verdere verdieping sal moet plaasvind omdat hierdie kennisontploffing nie op nagraadse vlak ten volle geabsorbeer sal kan word nie.

Tans word 'n bepaalde aantal krediete toegeken aan 'n sekere doseerlading en die enigste ander oplossing sou wees om meer krediete toe te ken vir 'n spesifieke vak om sodoende die vak uit te brei, soos wat tans die geval is in Toegepaste Fisika, waar daar tien krediete in die derde jaar verwerf kan word. Saam met bogenoemde kan daar dan, in plaas van 'n tweede hoofvak, twee ander aanverwante vakke op derdejaarsvlak aangebied word wat verder verdeel kan word, byvoorbeeld tien krediete in Fisika, twee krediete in Wiskunde en vier krediete in Toegepaste Wiskunde.

Daar is gepoog om sover moontlik duplisering van werk uit te skakel. Dit gebeur egter selde dat een departement se werk

presies oorvleuel met dié van 'n ander departement, en al is daar ook 'n mate van oorvleueling, is dit baie gering en kan dit eintlik net tot die studente se voordeel strek.

Dié universiteit is ook in 'n sekere opsig uniek in die sin dat daar voorsiening gemaak word vir kwartkursusse. Hierdie kwartkursusse vorm vier onafhanklike kennismodules. Kennismodules is losstaande eenhede en is geskei van mekaar sodat dit die departemente vry staan om op 'n beperkte basis hiervan gebruik te maak indien dit nodig sou wees.

Die doel van hierdie kwartkursusse is nie soseer die versterking van die hoofvak as sulks nie, maar toe die modules in 1977 ingestel is, was die universiteit in die posisie waar die bestaande vakke/kursusse net so in 'n semesterstelsel ingepas moes word. Met ander woorde, daar was reeds 'n bestaande stelsel toe daar oorgeskakel moes word, en wat in der waarheid gevind is, is dat daar 'n refleksie was van hoe die verskillende vakke normaalweg aangebied is. 'n Sekere aantal onderwerpe is met die studente behandel deur die verloop van die jaar en hierdie onderwerpe, met of sonder aanpassings, is net so oorgedra na die semesterstelsel. Al wat sommige departemente gedoen het, was om bepaalde afdelings wat as kwartmodules aangebied was, 'n naam, nommer en 'n eksamen te gee.

Dit gaan dus nie hier oor professionele afrigting nie, want waar nuwe kursusse ingevoer is, is daar ook in 'n groot mate oorgeskakel na die semesterstelsel met die oog op die herorganisering van die leerstof wat aangebied word. Beroepsgerigtheid speel weliswaar 'n belangrike rol, maar dan moet daar ver genoeg gevorder kan word met die rasionalisasie sodat 'n dienskursus ingestel kan word wat meer direk verband hou met 'n spesifieke departement.

'n Ander aspek waarna op die oomblik gekyk word en waaroor daar nie sekerheid bestaan nie, is hoe die eerste, tweede en derde jaar verloop onder die semesterstelsel. Met die implementering van die semesterstelsel is daar voorsiening gemaak dat 'n student byvoorbeeld 'n tweedejaarskursus kan volg al is hy nog eerstejaarskursus-

se agterstallig (natuurlik onderhewig aan bepaalde voorskriftelike regulasies). Dieselfde geld ook vir 'n opvolgkursus met dien verstande dat hy/sy nie met meer as een module van hoogstens vier krediete in die voorafgaande kursus agterstallig is nie.

Die enigste ware probleem met bogenoemde tendens is die eksamen- en toetsrooster. Roosters is in alle gevalle die enigste beperkende faktor vir 'n student wat 'n ekstra kursus wil volg. Wanneer daar 'n klas- of kursusbotsing voorkom as gevolg van die rooster, kan sodanige kursus nie gevolg word nie. Daar word tans aandag aan die toets- en eksamenrooster gegee met die oog op die algehele losmaking van die beperking, sodat 'n student byvoorbeeld tweede- en derdejaarskursusse kan volg met die beperkingsklem op die kursus self, naamlik of dit voor-, newe- of slaagvereistes het.

'n Verdere verwikkeling was dat sekere departemente op 'n stadium 'n promosiestelsel gevolg het, maar die probleem was dat die universiteit nie hierdie promosies erken het nie. 'n Ander probleem t.o.v. die promosiestelsel is dat daar vanaf September tot Desember geen toetse afgelê word om die laaste gedeelte van die werk wat behandel is, te evalueer nie, en dit lei daartoe dat 'n student eintlik nie oor die hele jaar se werk geëvalueer word nie.

Om bogenoemde probleme te ondervang, is besluit om wel 'n eksamen te implementeer wat groter klem daarop gelê het dat 'n module alleenlik geslaag kan word by wyse van 'n eksamen, omdat dit die aangewese manier is om oorsigtelike evaluering te hanteer.

Die stelsel wat tans in werking is, bring mee dat 'n student 'n enkele prestasiepunt het wat bepaal of die student sal slaag al dan nie. Hierdie prestasiepunt word soos volg saamgestel: As die klaspunt hoër is as die eksamenpunt, word die klaspunt wel in aanmerking geneem. Met die jaarkursusse is die basis waarvolgens gewerk word vyftig-vyftig, terwyl daar by die semesterkursusse 'n verdeling van veertig-sestig gemaak word, want in die semesterkursusse mag dit wel gebeur dat daar toetse afgeneem word wat nie meer as twee-derdes van die werk gedek het nie, terwyl die eksamen

oor die meeste van die werk handel. Die eksamen en toetse kan beslissig nie gelyke gewig dra nie. Daar moet egter daarop gelet word dat die klaspunt nie vasgelê word in die sin dat dit 'n oorheersende rol speel nie. Sommige fakulteite ag dit gerade om die klaspunt wel in berekening te bring ongeag die eksamenpunt, ander ignoreer die klaspunt geheel en al of gebruik dit net indien dit noodsaaklik sou blyk te wees by 'n grensgeval.

Daar word op die huidige stadium nie daaraan gedink om weg te beweeg van die semesterstelsel nie. Die vraelysondersoek het ook so 'n oorweldigende positiewe reaksie ontlok dat dit nou die aangewese prosedure sal wees om die knelpunte op te los eerder as om aandag te gee aan departementele filosofieë omtrent vakeenheid.

Dit sal dus van pas wees om die semesterstelsel te verfyn en te optimaliseer sodat dit tot voordeel van die student aangewend sal kan word.

Universiteit D oorweeg dit nie om weg te beweeg van hul unieke sisteem nie.

By Universiteit E word met verskeie sisteme binne die bestaande semesterstelsel geëksperimenteer waaronder 'n module-kredietstelsel en 'n trimesterstelsel.

Die voordele wat 'n module-kredietstelsel inhou word aangewend om die onderrig- en leerervaring verder uit te bou. Enkele voordele van die module-kredietstelsel aan dié universiteit is:

- dat vroeë terugvoering aan studente in verband met hul prestasies moontlik is;
- dat die moontlikheid vir groter en beter interdisiplinêre samewerking teweeggebring kan word met die uiteindelijke optimale benutting van mannekrag en beskikbare bronne;

- dat beter benutting van personeel kan plaasvind as gevolg van spanoënderrig binne die verskillende dissiplines, en
- dat kontinue evaluering meer en beter tot sy reg kan kom.

Daar bestaan egter ook 'n aantal nadele ten opsigte van alternatiewe stelsels soos met verwysing na die module-kredietestelsel, naamlik:

- dat dit fragmentering van leerstof in die hand werk met die gevolg dat die studente teen die einde van 'n kursus nie oor 'n globale geheelsiening van die vak dissipline beskik nie;
- dat die klem veels te swaar op evaluering self geplaas word in plaas van op die leerstofinhoudelike, en
- dat dit samewerking tussen personeel en die verskillende departemente onderling absoluut noodsaak, wat nie altyd moontlik is nie.

Die semesterstelsel word in die meeste van die fakulteite gebruik. Om te semesteriseer is egter nie bindend op enige fakulteit of departement nie, met die gevolg dat daar in sekere fakulteite 'n jaartelsel sowel as 'n semesterstelsel gevolg word, wat sekere probleme veroorsaak.

Binne dié raamwerk is daar dus nie sprake van uniformiteit nie en daar kan verwag word dat daar botsende belange sal wees en dat 'n proses aan die gang gesit sal moet word om eenvormigheid te bereik, sodat die optimale benutting van mannekrag, fisiese fasiliteite en geld gerealiseer kan word.

Wat Universiteit F betref was daar onvoldoende geleentheid om dié aspek te bespreek. Vergelyk egter p. 47 vir die nuwe sisteem wat gevolg word aan dié universiteit.

3.3 Universiteit van die Oranje-Vrystaat

Aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat word daar sedert 1974 'n semesterstelsel in meeste fakulteite gevolg wat bestaan uit selfstandige semesterkursusse en voorvereiste-semesterkursusse, met die uitsondering van die Fakulteite Geneeskunde en Regte.

Hierdie twee fakulteite bied egter sekere kursusse aan wat gesemesteriseerd is, waaronder byvoorbeeld Handelsreg, e.a. (vgl. UOVS-Jaarboeke, Deel 5 en 9).

Gedurende Maart en April 1968 het die Fakulteit Landbou en die Kursus- en Roosterkomitee vergader met die opdrag om aandag te gee en verslag te lewer oor roosterbetsings, die uitskakeling van menigvuldige keusevakke wat met die stygende studentegetalle probleme veroorsaak het, die duplisering van kursusse, en om te ondersoek in hoeverre die invoering van semesterkursusse hierdie moeilikhede kan help oorbrug en kan bydra om die studierigtings meer doelgerig te maak (vgl. Fakulteit Landbou, Verslag van die Kursus- en Roosterkomitee, 1968: 1).

Hierdie kursus- en roosterkomitee het 'n ad hoc-komitee in die lewe geroep om aandag te gee aan die moontlike implementering van semesterkursusse in Landbou met inagneming van die breëre opdrag soos hierbo uiteengesit.

In die breë raamwerk van hul opdrag het dié ad hoc-komitee (volgens beskikbare verslae) hul gewend tot die Landboufakulteit van die Universiteit van Pretoria wat reeds in dié stadium gesemesteriseer het en wat soortgelyke probleme ondervind het as die Landboufakulteit aan die UOVS (vgl. Fakulteit van Landbou, Semesterkursusse) en wat van die reeds genoemde probleme kon oplos deur die instelling van semesterkursusse.

Hierdie ad hoc-komitee het dan ook na oorlegpleging met die Landboufakulteit van Pretoria 'n verslag uitbring. In dié verslag (vgl. Fakulteit Landbou, Semesterkursusse) toon hul aan dat:

- oorvleueling tussen vakgebiede uitgeskakel kan word in byvoorbeeld Biochemie, Dierevoeding en Grondkunde;
- semesterkursusse h meer eweredige verspreiding van eindksamens teweeg sal bring;
- daar beter navorsingsmoontlikhede bestaan onder h semesterstelsel deur produktiewe tydsbesteding;
- die oorskakeling van een hoofvakrigting na h ander gedurende die laaste jare van voorgraadse studie nou moontlik is, want semesters het meer vloeibare keuses van hoofvakke en byvakke;
- aan elke semesterkursus h aantal eenhede toegeken word afhange van die aantal lesings en/of praktika daaraan verbode. Met ander woorde om h vak as h hoofvak aan te bied sal van h student verwag word om h sekere minimum aantal eenhede in daardie vak tot sy krediet te kry;
- wanneer daar gesemesteriseer word, daar gewaak sal moet word teen die versnippering van h vak; en
- die roosterprobleme wat ondervind word, kan grootliks deur die semesterstelsel opgelos word.

In die lig van bogenoemde bevindinge het die kursus- en roosterkomitee aanbeveel dat "...semesterkursusse ingestel word en dat die Senaat versoek word om in beginsel toestemming te verleen dat aan die einde van die eerste semester die nodige eksamens afgelê kan word. Verder word die Senaat versoek om goed te keur dat studente wat in 1969 inskryf in 1970 die nuwe sisteem sal volg" (vgl. Fakulteit Landbou, Verslag van Kursus- en Roosterkomitee, 1968: 1).

Die Senaat van die UOVS het die aanbevelings van die Fakulteit Landbou goedgekeur en daarna het die ander fakulteite geleidelik ook by die semesterstelsel ingeskakel.

Voordat die ander fakulteite summier die Landboufakulteit se voorbeeld gevolg het, het h Senaatskomitee ook h verslag uitgebring waar daar in meer diepte gekyk is na die voor- en nadele van h semesterstelsel (vgl. Senaatskomitee, Verslag insake semesterstelsel).

Die Senaatskomitee het eerstens ondersoek ingestel na die tradisionele jaarstelsel waar h student oor h hele jaar se werk geëvalueer word en indien so h student sou druiپ moes hy/sy die hele jaar herhaal. Die akademiese jaar het dan ook uit ongeveer 28 tot 30 weke bestaan onder die jaarstelsel. Die Senaatskomitee het helderheid gekry oor wat h semesterstelsel beteken en kom tot dié gevolgtrekking "...h Semesterstelsel is in sy eenvoudigste vorm h stelsel waarby die leerstof in h bepaalde vakgebied ingedeel word in eenhede wat oor h termyn van een semester strek en waarby eksaminering van h student se kennis van die leertsof aangebied in die semestereenheid aan die einde van elke semester plaasvind." (vgl. Senaatskomitee, Verslag insake semesterstelsel, : 1.)

Aangesien by verskillende universiteite so h groot aantal variasies by die implementering van die semester-idee geïmpliseer word, het die Senaatskomitee na enkele oorsese modelle gekyk waaronder die Duitse en Amerikaanse stelsels (vgl. Hoofstuk IV). Die Senaatskomitee het ook ondersoek ingestel na die implementering van die semesterstelsel aan residensiële universiteite in Suid-Afrika waaronder die Randse Afrikaanse Universiteit, die Universiteit van Pretoria (Landboufakulteit) en die Universiteit van Port Elizabeth.

Nadat die semesterstelsel redelik goed deurskou is, het die Senaatskomitee met sekere aanbevelings gekom. Dié komitee skryf egter: "Die besluit om die semesterstelsel in te voer of nie in te voer nie, is h gewigtige een wat met die grootste besef van verantwoordelikheid ooreeg moet word." (Senaatskomitee, Verslag insake semesterstelsel, : 10.)

Die uitgangspunt by die aanbevelings van die Senaatskomitee was deurgaans dat die universiteit alleenlik op grond van suiwer akademiese oorweginge moet bepaal of daar wel 'n behoefte bestaan aan die invoering van 'n semesterstelsel. Die praktiese en regulatoriese probleme sou later uitgestryk kon word. In die lig van, primêr, die akademiese oorweginge het die Senaatskomitee die volgende behoeftes geïdentifiseer:

- 'n behoefte aan integrasie tussen vakwetenskappe wat nie moontlik is onder 'n jaarstelsel nie;
- die uitskakeling van oorvleueling en duplisering, inter- en intrafakultêr/departementeel;
- dat studente hulself makliker oriënteer in 'n bepaalde vakgebied as die werk in kleiner, meer hanteerbare eenhede aangebied word;
- dat die roosterprobleme (wat werklik 'n knelpunt was), moontlik opgelos kan word.

Na aanleiding van bogenoemde vier primêre behoeftes kom die Senaatskomitee tot die gevolgtrekking dat die semesterstelsel wel kan meewerk om dié probleme op te los en die aanbevelings was soos volg:

- Die Komitee meen dat daar wel 'n behoefte aan 'n semesterstelsel bestaan aan die UOVS, veral waar dit gaan om die meer doelmatige verwesenliking van die akademiese funksie.
- Fakulteite moet self besluit of hul wil semesteriseer en of daar 'n behoefte aan doeltreffender integrasie en die uitskakeling van duplikasie bestaan.
- Die Komitee beveel aan dat die stelsel wat hier (UOVS) aanvaar sal word, 'n eie skepping van ons eie dosente sal wees.

- Dié Komitee se verslag moet aan alle fakulteite ter insae voorgelê word.
- Die Komitee beveel aan dat die Senaat 'n komitee benoem waarop die Registrateur of sy verteenwoordiger ook sal dien met die volgende opdragte:
 - (i) om die volledige verwerkte stukke van elke Fakulteitsraad te bestudeer;
 - (ii) toe te sien dat dié stukke binne breëre universiteits-regulatoriese verband opgestel is;
 - (iii) om waar moontlik, 'n uniform-regulatoriese patroon by die Senaat aan te beveel;
 - (iv) 'n finale voorlegging aan die Senaat te maak. (Vir die aanbevelings vgl. Senaatskomitee, Verslag Senaatskomitee insake semesterstelsel, pp. 14 - 15).

Uit 'n verslag van 'n ad hoc-komitee van die Senaat blyk dit dat hierdie komitee in 1976 sekere aanbevelings met betrekking tot probleme wat voortvloei uit die toepassing van die semesterstelsel aan die UOVS bespreek en tot 'n reeks eenparige besluite gekom het. Hierdie besluite waarvan die volgende die belangrikste was, is as voorstelle vir oorweging en aanbeveling aan die onderskeie fakulteitsrade voorgelê.

- die akademiese en pedagogiese voordele van die semesterstelsel oortref dié van die jaarstelsel;
- dat die toepassing van semesterstelsels in ander fakulteite wat nog nie gesemesteriseer het nie, weinig probleme sal oplewer met uitsondering van die Fakulteite Regte en Geneeskunde;

- dat daar 'n sentrale kontrolepunt moet wees betreffende alle administratiewe aspekte;
- dat die koderingsbeginsels met die oog op voorskrifte van die rekenaar, administratiewe probleme, ens. eenvormig moet wees (vgl. UOVS, Verslag insake probleme voortspruitend uit die toepassing van semesterstelsel, 1976).

In die lig van bogenoemde wat oor die semesterstelsel geskryf is, is dié stelsel algemeen aan die uOVS geïmplementeer. Gedurende 1983 het die Fakulteit van Natuurwetenskappe en Landbou egter laat blyk dat hulle 'n kredietestelsel oorweeg, of gaan volg wat 'n verdere verfyning van semesterkursusse sal meebring.

Die probleme wat die UOVS met die semesterstelsel ondervind kom ook baie ooreen met dié van die ander universiteite in Suid-Afrika. Enkele van hierdie probleme word in die vraelysondersoeke in Hoofstuk V meer breedvoerig toegelig.

3.4 Samevatting

Dit blyk baie duidelik dat daar tans geen uniforme gebruik van die semesterstelsel aan die universiteite in die RSA is nie.

Enkele hoofredes waarom sommige universiteite die semesterstelsel of 'n variasie daarvan geïmplementeer het, was onder andere om:

- * evaluering meer sinvol te maak deurdat studente oor 'n kleiner hoeveelheid werk geëvalueer word;
- * kontinue evaluering met vroeë terugvoering aan studente meer sinvol gedoen kan word;
- * eindevalueringsdruk te verminder;
- * 'n groter verskeidenheid kursusse aan te bied;

- * die moontlikheid van interdisiplinêre opleiding te verhoog;
- * studente te dwing om vroeër te begin studeer met die oog op beter prestasies en slaagsyfers.

Baie probleme met betrekking tot die semesterstelsel is egter nog nie ondervang nie. Daar is by geen universiteit 'n volledige wetenskaplike studie geloods om te bepaal hoe doeltreffend en effektief die semesterstelsel werklik is nie. Ook was dit nooit werklik 'n semesterstelsel nie. As gevolg van die probleme wat ondervind word met die semesterstelsel is die meeste universiteite tans besig om met die semesterstelsel en 'n variasie(s) daarvan te eksperimenteer.

HOOFSTUK IV

ENKELE PERSPEKTIEWE OOR ANDER STELSELS EN/OF SISTEME IN GEBRUIK IN DIE BUITELAND MET SPESIFIEKE VERWYSING NA DIE VSA

4.1 Inleiding

Vanaf die begin van die sestigerjare was daar by baie van die oorsese tersiêre instellings die behoefte om indringend te kyk na hul bestaande akademiese tydskedulering (kalenders) veral met die doel om te bepaal of daar verandering en/of 'n herevaluering van die heersende toestand van tydskedulering moet plaasvind (vgl. Oleson, 1971: 6; Davidovicz, 1972: 1; Bevan, 1973 a: 338; Chickering, et al., 1977: 5).

Verskeie faktore het tot hierdie herevaluering van tydskedulering aanleiding gegee waaronder "...more efficient use of energy and physical facilities, for better use of student and faculty time, for faculty development programs or study abroad, and to provide scheduling flexibility for new or unusual program forms." (Eddy, 1979: 7).

Die herevaluering van die bestaande tydskedules het met inagneming van veranderlike faktore soos tyd, fisiese fasiliteite, studentegetalle, ens. plaasgevind. Die universiteite was genoop om te kyk na hul doeltreffendheid en effektiwiteit en dit het tot gevolg gehad dat verskeie "nuwe" tydskedulerings (kalenders) die lig gesien het. Sommige van hierdie kalenders, soos Eddy (1979: 7) dit stel "...emerged as popular and particularly useful for different institutional purposes." "Collegiate institutions are no longer tied to the 8 am - 5 pm instructional day nor to the standard and often static semester or quarter system." (Bergquist, 1981: 8).

Die "American Association of Collegiate Registrars and Admissions Officers" (AACRAO) van Atkins, Ohio en die "National Association of College Stores" (NACS) het dan ook reeds in die vroeë sewentigerjare aangedui dat daar basies ses verskillende akademiese kalenders gebruik word deur die hoërondewysinstellings in

die Verenigde State van Amerika. Hierdie ses basiese kalenders is die volgende:

- die tradisionele semesterstelsel
- die vroeë semesterstelsel
- die kwartaalstelsel
- die trimesterstelsel
- die 4 - 1 - 4-stelsel, en
- ander stelsels waaronder byvoorbeeld die "year round calendar" (vgl. Bergquist, 1981: 9 - 42, Eddy, 1979: 7, Oleson, 1971: 1).

Die universiteite, kolleges en ander tersiêre instellings in die VSA volg eiesoortige tydskedulerings na. Die indeling van hul akademiese jaar is aangepas by hul eie omstandighede en behoeftes. Vir die doeleindes van hierdie studie is dit dus noodsaaklik om na sekere van hierdie tydskedulerings se voor- en nadele te kyk en te besin of daar nie ruimte binne ons Suid-Afrikaanse sisteme vir vernuwing, aanpassing en innovasie is nie.

Sommige van bogenoemde ses stelsels, soos die kwartaalstelsel en trimesterstelsel is al deur ons plaaslike universiteite onder oë geneem (vgl. de Villiers, 1981: 4 - 14). Tot dusver is daar egter nog geen toepassings gemaak nie.

4.2 Die Tradisionele Semesterstelsel

Die semesterstelsel soos aan die Suid-Afrikaanse universiteite geïmplementeer, kom in sekere opsigte baie ooreen met die Amerikaanse semesterstelsel. 'n Semesterstelsel word gekenmerk deur die verdeling van die akademiese jaar in twee dele van ongeveer 17 - 18 weke in elke semester.

Die Amerikaanse semestersisteem is 'n kompromie tussen die "year-round, three-term system of Cambridge University - a highly influential model for early American universities - and the agricultural demand for low-cost youth labour during summer." (Bergquist, 1981: 9.)

'n Dekade gelede het meer as 'n derde van die tersiêre instellings in Amerika die tradisionele stelsel van semesters nagevolg. Hierdie tradisionele semesterstelsel is egter besig om vinnig veld te verloor want in die akademiese jaar 1978 - 79 was daar slegs ses persent (6%) van die Amerikaanse tersiêre instellings wat nog die tradisionele semesterstelsel gevolg het (vgl. Bergquist, 1981: 9; Eddy, 1979: 7).

'n Baie interessante verskynsel van die tersiêre instellings wat nog die tradisionele semesterstelsel volg is dat twee-derdes van hierdie instellings gevind word in die state van New York en Kalifornië. Om die tradisionele semester soos geïmplementeer aan Amerikaanse tersiêre instellings in die regte perspektief te sien en te kan begryp wat hul probleme daarmee is, is dit belangrik om te let op die tydskeduleringsprogram vir hul semesters.

"The "traditional" semester calendar, according to the AACRAO, begins in approximately mid September and has one semester running until late January and another from late January or early February through early June" terwyl die vroeësemester-variasie, wat deur baie instellings aangeneem is om die sogenaamde "lame-duck"-periode tussen Kersfees en die finale eksamens uit te skakel, se tydskedule so is dat "...the first or fall semester runs from late August through mid to late December, and the second semester (called either winter or spring) continues from mid-January through mid to late May" (vgl. Bergquist, 1981: 9; Eddy, 1979: 7). Hierdie sogenaamde "lame duck"-periode ontstaan net na die Kersvakansie en voor die aanbreek van die eerste semester se eksamens (vgl. Figuur 2, p. 75).

Elke akademiese tydskeduleringskalender het sekere voor- en nadele. Die semesterstelsel soos aangepas, is redelik goed bekend aan ons Suid-Afrikaanse akademici en dit is dus nie nodig om veel meer daaroor te skryf nie. Vergelyk in dié verband die uiteensetting in hoofstuk III van die studie.

Figuur 2

TRADISIONELE SEMESTERKALENDER 1979/80

1979	M	D	W	D	V
AUGUSTUS			1	2	3
	6	7	8		10
	13	14	15	16	17
	20	21	22	23	24
	27	28	29	30	

175 Onderrigdae

20 Augustus - 1 September: Registrasie vir 1ste semester

SEPTEMBER				1	
	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28

Eerste semester

10 September - 30 Januarie: 88 dae

OKTOBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30	31		

NOVEMBER				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30

DESEMBER	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				

1980					
JANUARIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	(21	22	23	24	25
	28	29	30)	31	

14 Januarie - 30 Januarie: Registrasie vir 2de semester

21 - 30 Januarie: Eerste semester eksamens

FEBRUARIE					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29

Tweede semester: 87 dae
4 Februarie - 13 Junie

MAART	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				

APRIL		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30		

4 - 13 Junie: Tweede semester eksamens

MEI				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30

16 - 24 Junie: Registrasie vir somer sessie

24 Junie - 1 Augustus: 6 weke somer sessie

JUNIE	2	3	(4	5	6
	9	10	11	12	13)
	16	17	18	19	20
	23	24	25	26	27
	30				

24 Junie - 15 Augustus: 8 weke somer sessie

JULIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	

AUGUSTUS					
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29

SEPTEMBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30			

-: Semestervakansies

□: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

4.2.1 Enkele voordele van die tradisionele semesterstelsel:

1. Dit bied die grootste hoeveelheid klaskamerure per semester.
2. Dit bied 'n hersieningsweek voor elke semestereksamen.
3. Dit bied die geleentheid om 'n sekere vakgebied redelik in diepte te bestudeer.
4. Dit het 'n stabiliseringseffek as gevolg van algemene vakansies (almal neem dit) en teenwoordigheidspatrone (formele klasse elke dag).
5. Studente kan geredelik vakansiewerk bekom wanneer die werkende gemeenskap graag gaan vakansie hou.
6. Dit minimaliseer die aantal kursusse wat 'n dosent moet aanbied asook die registrasie van kursusse deur studente waarvan rekord gehou moet word.
7. Dit bied geleentheid vir die inpassing van meer modules gedurende die akademiese jaar met die oog op die beter bevrediging van behoeftes van studente, gemeenskap, ens.
8. Dit bied 'n geleentheid vir die meer produktiewe benutting van die akademiese jaar deurdat dosente se taakuitvoering so beplan kan word dat daar meer tyd beskikbaar is vir navorsing.

4.2.2 Enkele nadele van die tradisionele semesterstelsel:

1. Daar is baie min buigsaamheid (flexibility) ten opsigte van studenteklasbywoning en departementele onderrig-patrone/skedules.
2. Dit forseer kursusse in spesifieke tydsduurtes ongeag die inhoud of doel van die kursus.
3. Dit vereis dat studente studeer en vier tot vyf verskillende kursusse tergelykertyd aanbied.
4. Dit beperk die aantal kursusse wat 'n student in 'n tydperk van vier jaar kan neem baie meer as enige ander stelsel.
5. Dit mag sekere kursusse, wat in 'n veel korter tydperk afgehandel kon word, onnodig lank uitrek.
6. Evaluering in geheel gesien word soms oorbeklemtoon.

7. Die wye verskeidenheid van kursuspakkette wat onder 'n semesterstelsel vir studente aangebied word, veroorsaak 'n groter mate van administrasie verbonde aan aspekte soos registrasies, puntestate, eksamenroosters, rekenaarbesetting, ens. (Vir die voor- en nadele vgl. Bergquist, 1981: 10; Levine, 1978: 236).

In die lig van bogenoemde nadele en teen die agtergrond van die eise wat daar aan tersiêre onderwys instellings vanuit verskeie oorde in die samelewing gestel word, word gevind dat die tradisionele stelsel nie meer aan die eise van die tyd kan voldoen nie en is daar begin om na alternatiewe stelsels te soek wat meer geskik is en effektief gebruik kon word. Eddy (1979: 7) skryf egter dat "The principal reason for the great change in the use of the traditional calendar may be the January lame-duck period...., although there are many other reasons for adopting alternatives."

'n Uitvloeisel uit die tradisionele semester was dan ook die sogenaamde vroeë semester, wat gepoog het om die "lame-duck" periode te ondervang (vgl. Eberhard, 1978: 5).

4.3 Die Vroeë Semesterstelsel

In teenstelling met die tradisionele semester is die vroeë semesterstelsel in die jare 1970 - 71 deur slegs een kwart van die tersiêre onderwys instellings in Amerika gebruik, maar in 1978 - 79 word dit reeds deur meer as die helfte van al die tersiêre instellings gevolg (vgl. Bergquist, 1981: 10, Eddy, 1979: 7). Die vroeë semesterstelsel verskil nie baie van die tradisionele stelsel nie, maar begin heelwat vroeër, wat meer voordele vir die tersiêre instellings in die VSA meegebring het (vgl. Figuur 3, p. 78).

4.3.1 Enkele voordele van die vroeë semesterstelsel:

Verskeie redes word aangegee vir die klemverskuiwing na die vroeë semesterstelsel. Hiervan is die belangrikste:

- beëindiging van die semester voor Kersfees

Figuur 3

VROEE SEMESTERKALENDER 1979/80

1979	M	D	W	D	V
AUGUSTUS			1	2	3
	6	7	8		10
	13	14	15	16	17
	20	21	22	23	24
	27	28	29	30	
SEPTEMBER					1
	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
OKTOBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30	31		
NOVEMBER				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
DESEMBER	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				

175 Onderrigdae

6 Augustus - 17 September: Registrasie vir eerste semester

Eerste semester: 85 dae
20 Augustus - 20 Desember

1980					
JANUARIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	
FEBRUARIE					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
MAART	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				
APRIL		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30		
MEI				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
JUNIE	2	3	4	5	6
	9	10	11	12	13
	16	17	18	19	20
	23	24	25	26	27
	30				
JULIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	

2 - 11 Januarie: Registrasie vir 2de semester

Tweede semester: 90 dae
16 Januarie - 30 Mei

19 - 30 Mei: Tweede semester eksamens

16 - 20 Junie: Registrasie vir somer sessie

23 Junie - 31 Julie: 6 weke somer sessie

23 Junie - 14 Augustus: 8 weke somer sessie

AUGUSTUS					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
SEPTEMBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30			

-: Semester vakansies

□: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

- om studente los te maak van akademiese bedrywighede oor die Kerstydperk
- om kampusfasiliteite meer doeltreffend te benut as gevolg van 'n afname in klasbywoning in die tydperk voor Kersfees
- vir groter buigsaamheid gedurende die somerklasskedulering
- om die semester vroeër te laat eindig sodat studente gereedelik vakansiewerk kan bekom
- om minder klem te lê op die finale semestereksamen en om kontinue evaluering gedurende die semester te bevorder.

Die vroeë semester is deur 'n hele paar kolleges en universiteite met gemengde gevoelens aanvaar. So het die Universiteit van Indiana se studente byvoorbeeld die vroeë semester verwelkom as gevolg van die voordele, soos hierbo genoem, wat dit vir hulle ingehou het. Aan die ander kant het die dosente gevoel dat die tyd beskikbaar vir voorbereiding van klasse en navorsing verminder is en die administrateurs het uiteenlopende menings gehad oor dié sisteem. Tog was hulle bereid om saam te werk sodat dit met sukses geïmplementeer kon word (vgl. Eddy, 1979: 8).

Wat betref die voordele wat die vroeë semester vir tersiêre onderwys instellings inhou, kom dit baie ooreen met dié van die tradisionele semester plus die redes wat aangegee is om weg te beweeg van die tradisionele stelsel.

Die vroeë semester gaan egter ook mank aan sekere gebreke of nadele. Eberhard (1978: 10) skryf in die verband dat "...the disadvantages of this calendar depend on certain variables such as climate, the calendar system used by neighboring colleges and universities, and, of prime importance, the minimum number of instructional days required."

Bakersfield College wat een van die eerste instellings was wat die vroeë semesterstelsel begin volg het, het as gevolg van praktiese probleme terugbeweeg na die tradisionele stelsel. Die redes wat dié kollege aangegee het waarom hulle weer die tradisionele semester aanvaar het, kan as algemene nadele van die vroeë semester gereken word.

4.3.2 Enkele nadele van die vroeë semesterstelsel:

- Augustusmaand is vir die Amerikaanse instellings 'n vakansie-maand.
- Augustus is in die somer en is baie warm.
- Baie buitemuurse studente skryf te laat in.
- Minder vroue, met kinders tuis, skryf in vir kursusse want die skole begin eers twee tot drie weke later.
- Baie studente het in plaas van om hul somer-vakansiewerk te laat vaar, besluit om eerder na die State College te gaan wat eers aan die einde van September begin.

Nieteenstaande bogenoemde nadele word gevind dat die voordele van die vroeë semesterstelsel "...have been recognized by a large majority of all segments of the college population - administration, faculty, staff, and student body." (Eberhard, 1978: 11.)

4.4. Die Kwartaalstelsel

Die kwartaalstelsel herinner 'n mens baie aan die huidige skoolkalender wat in die RSA gevolg word.

Dit blyk uit die literatuur dat die kwartaalstelsel, soos geïmplementeer aan tersiêre instellings in die VSA, vroeg in die twintigste eeu ontwikkel het uit die tradisionele semesterstelsel as 'n baie bruikbare en effektiewe variant (vgl. Bergquist, 1981: 12).

Die tradisionele kwartaalkalender is 'n redelik konvensionele stelsel. Die instellings in Amerika wat die stelsel volg, het die laaste dekade weinig veranderinge daaraan aangebring, in skerp teenstelling met ander instellings wat met 'n verskeidenheid van ander tydkalenders geëksperimenteer het (vgl. Eddy, 1979: 8).

Die populariteit van die kwartaalstelsel onder tersiêre onderwys instellings in die VSA moet ook nie onderskat word nie. Bergquist (1981: 12) wys daarop dat "The quarter calendar is used

currently by 18 percent of four-year arts and science colleges and, together with the semester and trimester calendars, dominates American higher education."

Daar word onder die kwartaalstelsel voorsiening gemaak vir of 175 lesingsdae of 160 lesingsdae. Wat eersgenoemde betref word die eerste drie kwartale gekenmerk aan 'n gemiddelde van 58 dae, en laasgenoemde aan 'n gemiddelde van 53 dae. Die laaste of vierde kwartaal is die sogenaamde "summer session" wat kan wissel van tussen ses en agt weke. In figure 4 en 5 (pp. 82 & 83) word die verskil tussen die twee tipes kalenders aangetoon.

4.4.1 Enkele voordele van die kwartaalkalender

- Die sogenaamde "lame-duck"-periode word uitgeskakel.
- Studente wat van universiteite verander vind dit gerieflik en pas makliker in by ander universiteite wat ook 'n kwartaalstelsel volg.
- Daar is 'n laer uitvalsyfer by studente.
- Kursusleerstof kan meer intensief behandel word.
- Die tydsverloop vir 'n student wat 'n kursus gedruip het, is baie korter.
- Daar word nie baie tyd met die stelsel vermors nie.
- Studente neem minder kursusse in elke termyn en die onder-
rig is meer intensief.
- Daar is weekliks meer kontak tussen studente en dosente.
- Studente kan, indien hul wil, meer kursusse van 'n groter
variasie onder 'n kwartaalstelsel neem as wat 'n twee-termyn-
stelsel hul kan bied.
- Studente kan self vinniger vorder deur addisionele termyne
by te woon of deur vier kursusse te volg.
- Daar is meer gereelde resesperiodes as by die semester-
stelsel.
- Daar word voorsiening gemaak vir kursusse van verskillende
lengtes (een kwartaal, twee kwartale en drie kwartale).
- Die kwartaalstelsel kan beter aangepas word om in te pas by
nasionale vakansiedae, ens.

Figuur 4

TRADISIONELE KWARTAALSTELSE 1979/80

1979	M	D	W	D	V
AUGUSTUS			1	2	3
	6	7	8		10
	13	14	15	16	17
	20	21	22	23	24
	27	28	29	30	
SEPTEMBER	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
OKTOBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30	31		
NOVEMBER				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
DESEMBER	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				
1980					
JANUARIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	
FEBRUARIE	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
MAART	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				
APRIL		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30		
MEI				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
JUNIE	2	3	4	5	6
	9	10	11	12	13
	16	17	18	19	20
	23	24	25	26	27
	30				
JULIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	
AUGUSTUS					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
SEPTEMBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30			

175 Onderrigdae

4 - 14 September: Registrasie 1ste kwartaal

Eerste kwartaal: 61 dae
18 September - 14 Desember

10 - 14 Desember: Eksamen 1ste kwartaal
10 - 21 Desember: Registrasie 2de kwartaal

Tweede kwartaal
2 Januarie - 21 Maart: 56 dae

17 - 21 Maart: Eksamens 2de kwartaal
17 - 28 Maart: Registrasie vir 3de kwartaal

Derde kwartaal
31 Maart - 19 Junie: 58 dae

13 - 19 Junie: Eksamens 3de kwartaal

23 - 27 Junie: Registrasie vir somersessie

30 Junie - 7 Augustus: 6 weke somer sessie

30 Junie - 21 Augustus: 8 weke somer sessie

-: Vakansies

□: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

Figuur 5

KWARTAALSTELSEL 1979/80

1979
AUGUSTUS

M	D	W	D	V
		1	2	3
6	7	8		10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	

160 Onderrigdae
15 Indiensopleidingsdae

SEPTEMBER

3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28

6 - 19 September: Eerste 10 dae indiensopleiding

6 - 19 September: Registrasie vir 1ste kwartaal

OKTOBER

1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26
29	30	31		

Eerste Kwartaal

20 September - 7 Desember: 54 dae

NOVEMBER

			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

3 - 7 Desember: Eksamens 1ste kwartaal

10 - 21 Desember: Tweede 10 dae indiensopleiding

10 - 21 Desember: Registrasie vir 2de kwartaal

DESEMBER

3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				

1980

JANUARIE

	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

Tweede Kwartaal

7 Januarie - 21 Maart: 53 dae

FEBRUARIE

				1
4	5	6	7	8
11	12	13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29

17 - 21 Maart: Eksamens 2de kwartaal

24 Maart - 4 April: Derde 10 dae indiensopleiding

24 Maart - 4 April: Registrasie vir 3de kwartaal

MAART

3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				

Derde Kwartaal

7 April - 19 Junie: 53 dae

APRIL

	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30		

13 - 19 Junie: Eksamens 3de kwartaal

23 - 27 Junie: Registrasie vir somer sessie

30 Junie - 7 Augustus: 6 weke somer sessie

30 Junie - 21 Augustus: 8 weke somer sessie

MEI

			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

JUNIE

2	3	4	5	6
9	10	11	12	13
16	17	18	19	20
23	24	25	26	27
30				

-: Vakansie

□: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

JULIE

	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

AUGUSTUS

4	5	6	7	8
11	12	13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29

SEPTEMBER

1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26
29	30			

4.4.2 Enkele nadele van die kwartaalkalender

- Dit bring twee maal soveel administratiewe werk mee as die semesterstelsel ten opsigte van registrasie en boekhouding.
- Dit vereis heelwat meer voorbereiding, toetsings en gradering deur dosente.
- Omdat die termynne elk slegs 10 weke lank is, bring dit mee dat studente elke 10 weke 'n ander kursus moet aanbied.
- Dosente kan nie maklik by ander instellings optree gedurende die somersessie nie.
- Studente herstel akademies redelik moeilik as hul eers agtergeraak het.
- Buitemuurse studente vind dit moeilik om die pas vol te hou (vgl. Bergquist, 1981: 12 - 13, Eberhard, 1978: 11 - 14, en Eddy, 1979: 8 vir die voor- en nadele van die stelsel).

4.5 Die Trimesterstelsel

'n Variasie van die tradisionele semesterstelsel wat minder bekend is as die ander stelsels is die trimesterstelsel. Hierdie stelsel word ook slegs deur ongeveer 3 tot 4 persent van die tersiêre instellings in die VSA gebruik en baie min ander instellings het gepoog om dié stelsel te implementeer (vgl. Eddy, 1979: 8).

"The trimester usually consists of three fifteen-week terms: Fulltime students attend two terms per year and take four courses per term or attend three terms per year and take three courses per term." (Bergquist, 1981: 11.)

Die trimesterstelsel het ontstaan uit die behoefte om die somersessie te maksimaliseer. Stickler, (1963: iii) merk in die verband op dat, "...the original motivation for developing this kind of calendar was program and enrollment expansion, and the semester calendar made the early changeover relatively easy."

In sy eenvoudigste vorm bestaan die trimester uit 'n lesingskalender van 35 weke wat gelykstaande is aan 175 dae - wat die minimum vereiste vir onderrig in die VSA is. Die 35 weke word verder verdeel in twee termyne (Termyn I en Termyn II) van 14 weke elk, en een termyn, Termyn IIIA, van 7 weke. Hierdie 3 termyne is egter soepel want Termyn I kan verder verdeel word in Termyn IA en IB, Termyn II en Termyne IIA en IIB. Wat betref die derde termyn van 7 weke bestaan daar 'n verdere vier moontlikhede. In dié verband skryf Eberhard (1978: 18) "In addition to the seven-week Term IIIA, there would also be the regular summer session (Term III B), in no way different from the traditional one; a twelve week full term (Term III) suitable for most disciplines and a fourteen week full term (Term III) for those disciplines which need the additional two weeks." Termyne IIIA, III (12 weke) en III (14 weke) begin op dieselfde dag en daar is slegs een onderbreking van 'n week tussen termyne IIIA en IIIB, naamlik die somersessie.

Ter illustrasie van die stelsel se samestelling vergelyk figure 6 en 7, pp. 86 en 87.

Die trimestertelsel openbaar ook sekere voor- en nadele en die vernaamstes hiervan, volgens Bergquist (1981: 11 - 12) en Eddy (1979: 8), is die volgende:

4.5.1 Enkele voordele van die trimesterstelsel:

- Die stelsel is baie effektief wanneer dit kom by die optimale benutting van tyd en fisiese fasiliteite aangesien die kampus so te sê nooit sonder studente is nie.
- Die stelsel maak voorsiening daarvoor dat studente vinniger kan vorder na gelang van hul behoeftes, want 'n student kan nege of meer kursusse neem in teenstelling met slegs agt kursusse in 'n semester.
- Daar is 'n groot mate van buigsaamheid (flexibility) in die stelsel wat studente toelaat om enige van die drie termyne vakansie te neem ('n resesperiode).
- Die "lame-duck"-periode word uitgeskakel.

Figuur 6

TRIMESTER 1979/1980

1979	M	D	W	D	V
AUGUSTUS			1	2	3
	6	7	8		10
	13	14	15	16	17
	20	21	22	23	24
	27	28	29	30	
SEPTEMBER					
	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
OKTOBER					
	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30	31		
NOVEMBER				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
DESEMBER					
	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				
1980					
JANUARIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	
FEBRUARIE					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
MAART					
	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				
APRIL					
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30		
MEI				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
JUNIE					
	2	3	4	5	6
	9	10	11	12	13
	16	17	18	19	20
	23	24	25	26	27
	30				
JULIE					
	1	2	3	4	
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	
AUGUSTUS					
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
SEPTEMBER					
	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30			

175 Onderrigdae

20 Augustus - 1 September:

Registrasie vir Termyn I en IA

Termyn I

4 September - 23 Oktober: 36 dae

24 - 26 Oktober: Registrasie vir Termyn IB

Termyn IB

29 Oktober - 14 Desember: 33 dae

10 - 14 Desember: Termyn I eksamens

Termyn II

7 Januarie - 11 April: 69 dae

Termyn IIA

7 Januarie - 22 Februarie: 34 dae

25 - 26 Februarie: Registrasie vir Termyn IIB

Termyn IIB

27 Februarie - 11 April: 33 dae

7 - 11 April: Termyn II eksamens

21 - 25 April: Registrasie vir

Termyn III en IIIA

28 April - 17 Julie: Termyn III - 12 weke

28 April - 4 Augustus: Termyn III - 14 weke

Termyn IIIA

28 April - 13 Junie: 34 dae

11 - 13 Junie: Termyn IIIA eksamens

16 - 20 Junie: Registrasie vir

Termyn IIIB

Termyn IIIB

24 Junie - 1 Augustus

30 Julie - 5 Augustus: Termyn III eksamens

-: Vakansie

□: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

FIGUUR 7
TRIMESTER 1979/80

1979
AUGUSTUS

M	D	W	D	V
		1	2	3
6	7	8		10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	

SEPTEMBER

3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28

OKTOBER

1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26
29	30	31		

NOVEMBER

			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

DESEMBER

3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				

1980
JANUARIE

	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

FEBRUARIE

				1
4	5	6	7	8
11	12	13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29

MAART

3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				

APRIL

	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30		

MEI

			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

JUNIE

2	3	4	5	6
9	10	11	12	13
16	17	18	19	20
23	24	25	26	27
30				

JULIE

	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

AUGUSTUS

				1
4	5	6	7	8
11	12	13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29

SEPTEMBER

1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26
29	30			

163 Onderrigdae

12 Indiensopleidingsdae

20 Augustus - 1 September: Registrasie vir Termyn I en IA

Termyn I

6 September - 14 Desember: 70 dae

Termyn IA

6 September - 23 Oktober

24 - 26 Oktober: Registrasie vir Termyn IB

Termyn IB

29 Oktober - 14 Desember

10 - 14 Desember: Termyn I eksamens

2 - 11 Januarie: Registrasie vir Termyn II en IIA

Termyn II

14 Januarie - 18 April: 69 dae

Termyn IIA

14 Januarie - 29 Februarie

3 - 4 Maart: Registrasie vir Termyn IIB

Termyn IIB

5 Maart - 18 April

15 - 21 April: Termyn II eksamens

29 April - 2 Mei: Registrasie vir Termyn III en IIIA

5 Mei - 24 Julie: Termyn III (12 weke)

5 Mei - 12 Augustus: Termyn III (14 weke)

Termyn IIIA

5 Mei - 12 Junie: 24 dae

11 - 12 Junie: Termyn IIIA eksamens

16 - 20 Junie: Registrasie vir termyn IIIB

Termyn IIIB

24 Junie - 1 Augustus

6 - 12 Augustus: Termyn III eksamens

-: Vakansie

: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

- Dit kan baie maklik vanuit 'n semesterstelsel ontwikkel word.
- Daar is 'n langer somertermyn, van April tot Augustus, vir studente wat die tyd nodig het om te studeer.
- Dit bied aan dosente 'n geleentheid tot addisionele inkomste omdat daar gedurende die somer ook lesings aangebied word.

4.5.2 Enkele nadele van die trimesterstelsel

- Die stelsel bemoeilik dit vir studente by 'n instelling wat 'n semesterstelsel volg om na 'n ander onderwys instelling oor te skakel met 'n trimesterstelsel want die trimester begin vroeër as die semester.
- Bogenoemde geld ook vir dosente wat by twee onderwys instellings betrokke is.
- Die trimester met 'n 3 - 3-vorm bied die minste vakansiedae van alle stelsels.
- Daar is minder tyd vir navorsing en kursusbeplanning vir dosente.
- Die stelsel bring meer registrasies, administratiewe werk, rekordhouding en eksamenperiodes mee as ander stelsels.
- Die stelsel kan nie meeding om dieselfde finansiële steun waarvoor kolleges met 'n semester of kwartaalstelsel in aanmerking kom nie (volgens Amerikaanse toedelingsbeleid.)
- Die stelsel vereis 'n redelike mate van deur-die-jaar (year-round) inskrywings om dit ekonomies te maak.
- Dosente en studente kan op die lang duur nie die pas volhou nie, m.a.w. dit is 'n baie vermoeiende stelsel wat meebring dat baie studente en dosente die kontinuïteit van onderrig onderbreek.

Spanbauer (1976: 4) het egter gevind dat "...that in vocational technical education the trimester system has a distinct advantage: students prefer to finish a program quickly so that they can find jobs sooner, and this calendar could attract students rather than discourage them."

Uit die literatuur blyk dit egter dat baie min tersiêre onderwysinstellings die stelsel volg, juis as gevolg van die

nadele, en dat die wat die stelsel wel volg, dit uitsluitlik doen omdat dit in hul eie besondere behoeftes voldoen.

Al vier bogenoemde stelsels kan gegroepeer word onder wat Bergquist (1981: 9) omskryf as "Multiple Instructional Units of Constant Length."

4.6 Die 4 - 1 - 4-stelsel

Heiss soos aangehaal deur Bergquist (1981: 111), merk in haar Carnegie-commissioned Inventory of Academic Innovation and Reform, op dat "Changes in the structure of knowledge, in teaching methods, in career aspirations, and in academic life-styles prompted some institutions to experiment with new time frames around which new educational efficiencies might result. The most widespread of these recent innovations has been the movement to variable-length terms and, more specifically, to the introduction of short-length terms (two to four weeks)." Hierdie ondersoek van Heiss het daartoe aanleiding gegee dat die 4 - 1 - 4-stelsel ontwerp is.

Die hoë mate waarin die 4 - 1 - 4-stelsel in die VSA geïmplementeer word, blyk uit die volgende: Gedurende 1970 - 71 was daar slegs 8 persent van die tersiêre instellings wat die stelsel gevolg het, in 1974 - 75 neem dit toe tot 14 persent van die instellings en vanaf 1978 word gevind dat 21 persent van alle "four-year arts and science colleges had adopted 4 - 1 - 4." (Vgl. Bergquist, 1981: 15, Eddy, 1979: 8, Levine, 1978: 237.) Aangesien die kolleges waarna hier verwys word in die VSA grootliks verantwoordelik is vir voorgraadse opleiding vir toelating tot universiteite kan 'n betekenisvolle vergelyk getref word tussen dié kolleges en Suid-Afrikaanse universiteite.

In die lig daarvan dat dié stelsel so gewild is, is dit vir die doel van hierdie studie belangrik om die 4 - 1 - 4-stelsel meer intensief te beskou.

4.6.1 Ontstaan van die 4 - 1 - 4-stelsel

Die idee van 'n 4 - 1 - 4-stelsel het in 1958 sy ontstaan te danke gehad aan 'n sekere Amkerat Smith, Mount Holyoke en die Universiteit van Massachusetts om uitdrukking te gee aan 'n "New College"-kurrikulum (vgl. Bouwman, 1971: 489). Hierdie nuwe idee is aanvanklik kwaai gekritiseer en verwerp. Tog word gevind dat "the idea bore fruit, somewhat mutated, in the plans of President William H. Kadel and Dean John M. Bevan as they inaugurated Florida Presbyterian College in 1960". (Vgl. Bouwman, 1971: 489; Hankin, 1970: 52 en Pfnister, 1976: 238).

In die daaropvolgende jaar 1961, volg Colby College, en teen Januarie 1967 was daar reeds 26 ander tersiêre instellings wat die 4 - 1 - 4-stelsel of 'n variasie daarvan gevolg het. Hierdie 4 - 1 - 4-stelsel het geweldige inslag gevind op die tersiêre instellings in die VSA en "the numbers continue to increase and the best evidence available today suggests that more than 350 institutions are now on 4 - 1 - 4, while another 150 - 200 are actively considering or planning for its adoption." (Bouwman, 1971: 489).

Die sukses waarmee die 4 - 1 - 4-kalender geïmplementeer is, word verder versterk deur die feit van "the establishment and growth of the 4 - 1 - 4 conference involving representatives from collegiate institutions that have adopted 4 - 1 - 4 calendars, and the subsequent growth of this conference into an organization with an expanded focus, the Association for Innovation in Higher Education" (Bergquist, 1981: 15).

4.6.2 Die wese en inhoud van die 4 - 1 - 4-stelsel

Die 4 - 1 - 4-stelsel leen homself tot 'n verskeidenheid van interpretasies (vgl. Eble, 1973: 19). By die eerste twee kolleges, waar die stelsel ingevoer is, soos hierbo na verwys, was die primêre doel om voorsiening te maak vir "periods of independent study and were based on a fairly structured plan for development of study skills" (Stark, 1972: 381).

Ander tersiêre instellings soos die Gustavus College en Macalester College het die 4 - 1 - 4-stelsel om ander redes geïmplementeer naamlik vir "...faculty experimentation with new courses, increased use of off-campus resources, and increased student freedom and responsibility, in addition to independent study." (Stark, 1972: 381.)

Uit bogenoemde blyk dus dat die 4 - 1 - 4 om verskeie redes beproef is en dat dit effektief toepasbaar en aanpasbaar is.

Onder die 4 - 1 - 4-stelsel kan verskillende variasies van tydskedulering plaasvind wat elkeen op sigself sinvol en wetenskaplik verantwoordbaar is. Die mees algemene indeling van die 4 - 1 - 4-stelsel is waar die akademiese jaar in twee gelyke termyne van ongeveer sestien weke elk verdeel word plus 'n termyn van 4 weke tussenin. Die eerste termyn van sestien weke eindig net voor Kersfees en die tweede termyn neem 'n aanvang op die 1ste Februarie van die jaar. Januarie-maand word gebruik vir 'n "...4-week session, called by several names: intersession, minisemester..." (vgl. Hankin, 1970: 52; Oleson, 1971: 6; Lightfield, 1974: 204). Kyk figuur 8 p. 92 vir kalenderindeling.

Volgens Hankin (1970: 52) verwys die syfers 4 - 1 - 4 na die volgende twee moontlikhede naamlik:

- * 4 maande - 1 maand - 4 maande
- * 4 kursusse - 1 kursus - 4 kursusse

Omdat die 4 - 1 - 4-stelsel so buigbaar is, is dit te verstane dat die implementering daarvan sal verskil van instelling tot instelling sonder om afbreuk te doen aan die wese van die kalender self.

'n Baie belangrike faset van die 4 - 1 - 4-stelsel is dat dit direk gekoppel word aan krediete waar alle kursusse gelykwaardig is wat betref kredietbeladings.

Figuur 8

4 - 1 - 4 - kalender 1979/80

1979	M	D	W	D	V
AUGUSTUS			1	2	3
	6	7	8		10
	13	14	15	16	17
	20	21	22	23	24
	27	28	29	30	
SEPTEMBER					1
	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
OKTOBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30	31		
NOVEMBER				1	2
	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
DESEMBER	3	4	5	6	7
	10	11	(12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				

160 Onderrigdae
15 Indiensopleiding

13 - 24 Augustus: Registrasie vir eerste semester

Eerste semester
27 Augustus - 20 Desember: 80 dae

1980					
JANUARIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	
FEBRUARIE					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
MAART	3	4	5	6	7
	10	11	12	13	14
	17	18	19	20	21
	24	25	26	27	28
	31				
APRIL		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30		
MEI				1	2
	5	6	7	8	9
	12	(13	14	15	16
	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30
JUNIE	2	3	4	5	6
	9	10	11	12	13
	16	17	18	19	20
	23	24	25	26	27
	30				
JULIE		1	2	3	4
	7	8	9	10	11
	14	15	16	17	18
	21	22	23	24	25
	28	29	30	31	

3 - 7 Desember: Registrasie vir middelste sessie
12 - 20 Desember: Eerste semester eksamens

Middel sessie en indiensopleiding
2 - 22 Januarie: 15 dae

7 - 18 Januarie: Registrasie vir tweede semester

Tweede semester
23 Januarie - 22 Mei: 80 dae

31 Maart - 4 April: Vakansie

13 - 22 Mei: Tweede semester eksamens

16 - 20 Junie: Registrasie vir somer sessie
23 Junie - 31 Julie: 6 weke somer sessie
23 Junie - 14 Augustus: 8 weke somer sessie

AUGUSTUS					1
	4	5	6	7	8
	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29
SEPTEMBER	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26
	29	30			

-: Vakansies

□: Openbare vakansiedae

(): Eksamens

4.6.3 Toepassingsmoontlikhede van die 4 - 1 - 4-stelsel

Uit dit wat reeds in voorafgaande oor die 4 - 1 - 4-stelsel geskryf is, is dit logies dat dié stelsel hom by uitstek leen tot 'n verskeidenheid van aanpassings om aan die behoeftes van spesifieke tersiêre instellings te voorsien.

Vir die doel van dié studie word slegs enkele toepassingsmoontlikhede aangesny en dan pertinent t.o.v. die middelste termyn. Hierdie middelste termyn van ongeveer een maand kan soos volg aangewend word:

- * onafhanklike studie-projekte
- * 'n krediete-kursus waar studente wat agtergeraak het in werk dit weer kan inhaal (m.a.w. vir graaddoeleindes) of as oorgang van een kursus na 'n moeiliker ander kursus
- * geen krediete-kursusse waar grepe uit die vorige werk meer intensief toegelig word vir selfverryking
- * buite-kampus (off-campus) dienste deur studente
- * om getroude persone en dié wat verder wil studeer te betrek en op die hoogte van nuwer verwikkelinge te hou (vgl. Hankin, 1970: 52 - 54; Eddy 1979: 8; Lightfield, 1974: 204 - 207; Bevan, 1969: 13 - 18).

Bogenoemde toepassingsmoontlikhede van die middelste termyn moet in relasie tot mekaar gesien word, want 'n spesifieke instelling kan meer as een van die kategorieë tergelykertyd toepas. Hieroor skryf Stark, (1972 :382) soos volg: "The extent of the diversity makes it imperative to resort to some kind of basic categorization in order to present national trends in suitable perspective."

In die sewentigerjare is daar verskeie variasies of kombinasies van die oorspronklike 4 - 1 - 4-kalender geïmplementeer. So byvoorbeeld is een van die algemeenste variasies die 4 - 4 - 1-skedule waar die kort termyn aan die einde geplaas word sodat studente die termyn optimaal kan benut vir intensiewe studie in 'n spesifieke belangstellingsterrein (op of weg van die kampus).

Clark College en Elmira College het byvoorbeeld dié kalender bo die 4 - 1 - 4 verkies weens eiesoortige behoeftes (vgl. Bergquist, 1981: 16).

Ander variasies is onder andere 'n 10 - 3 - 10 kalender by Hartwick College, die 3 - 2 - 3 kalender by die Furman University en 'n 12 - 6 - 12 kalender by die Idaho College. Meer ingewikkelde stelsels van tydskedulering soos die 1 - 3 - 1 - 3 - 1 (Bluffton College) en 1 - 3 - 1 - 4 - 3 (Colgate University) kom ook voor. Die essensie is egter dat die voordele wat die 4 - 1 - 4-kalender inhou, by al bogenoemde variasies behou word en dikwels ook die voordele van die ander stelsels soos die trimester, vroeë semester, ensovoorts (vgl. Bergquist, 1981: 16 - 20; Birnbaum, 1975: 227; Hammons, 1973: 32 - 33).

Die 4 - 1 - 4 kalender se voor- en nadele kom ook tot uiting in die variasievorme en daar sal dus slegs met die 4 - 1 - 4 se voor- en nadele volstaan word.

Die voordele wat die 4 - 1 - 4-kalender inhou oortref die nadele en dit is juis om dié rede dat die stelsel so gewild is en dat daar 'n toename in instellings is wat die tydskalender volg.

Tydens 'n ondersoek wat Hankin geloods het na die implementering van die 4 - 1 - 4-stelsel kom hy tot die slotsom dat: "It was interesting to note the high percentage of favorable faculty, student, and administrative responses to the 4 - 1 - 4 plan in full cognizance of (the) disadvantages." (Hankin, 1970: 55.)

Die voor- en nadele van die 4 - 1 - 4-kalender soos beskryf deur die verskillende outeurs verskil in 'n mate. Hankin het byvoorbeeld agtien nadele en agtien voordele van die stelsel uitgelig. Bergquist het agt voordele en slegs drie nadele aangesny. (Ondersoeker wil dus poog om 'n middeweg te volg deur slegs enkele van die belangrikste voor- en nadele uit te lig wat bogenoemde skrywers aangehaal het.) (Vgl. Bergquist 1981: 15 - 16, Hankin, 1970: 55 - 56, en Levine, 1978: 237 - 238.)

4.6.4 Enkele voordele van die 4 - 1 - 4-kalender

1. Die 4 - 1 - 4-stelsel kan meewerk om die algehele onderrig- en opvoedingsproses by baie studente te verkort sodat dit vir hul moontlik is om gouer na die volgende kursus te beweeg en dus gouer beroepsgereed te wees.
2. Die pas wat gedurende semesters gehandhaaf word, kan afgewissel word. Hieroor skryf Hankin: "The student has an opportunity to concentrate in depth on one course during the intersession and could, if he wished, lighten his load during the fall or spring." (Hankin, 1970: 56.)
3. Studente wat vir hul eie akademiese opleiding moet betaal, kan ononderbroke vir die tydperk middel-Desember tot die einde van Januarie werk om geld te verdien vir verdere studies.
4. Studente kan van een instelling oorgeplaas word na 'n ander met 'n soortgelyke tydskedulering sonder dat die verloop van studies onderbreek word.
5. Die 4 - 1 - 4-stelsel maak nuwe kursusse moontlik sonder die prolifikasie van kursusse.
6. Terugvoering van studente dui daarop dat die "graad" as sulks minder belangrik is as hul betrokkenheid by die vakdisipline. Hul het hulself meer verdiep in hul werk, hul retensievermoë (geheue) het verbeter en daar was 'n daling in die uitvalsyfer gewees.
7. 'n Klimaat of atmosfeer vir eksperimentering en innovasie word deur die 4 - 1 - 4-stelsel geskep.
8. Dosente beskik oor groter soepelheid (flexibility) om die beplanning van die jaar se werk te doen as gevolg van die sogenaamde "bloktyd" wat aangewend word vir navorsing of die skryf van artikels.
9. Die 4 - 1 - 4-kalender bring beter koördinasie mee tussen vakdisiplines.
10. Die sogenaamde "lame-duck"-periode word ook doeltreffend uitgeskakel.
11. Daar is 'n beter benutting van fisiese fasiliteite.

4.6.5 Enkele nadele van die 4 - 1 - 4-kalender

Van die belangrikste nadele van die 4 - 1 - 4-kalender, soos in die literatuur uitgewys, is:

1. Die mini-termyn is slegs 'n nuwigheid vir studente en dit kan meebring dat dosente en studente ekstra werk moet insit.
2. Die akademiese pas wat gehandhaaf word is vir sommige studente te veel ten opsigte van die bemeestering van die vakinhoudelike, voltooiing van take/opdragte en voorgeskrewe leeswerk.
4. Sommige populêre of gewilde dosente word oorlaai met werk.
5. In sommige vakdissiplines kan die Januarie-lesings hoogs gespesialiseerd wees met die gevolglike oorbelading van werksaamhede in enkele fakulteite en 'n onder-belading in ander.
6. Die eksamenperiodes is kort en volg kort opmekaar.
7. Daar is 'n toename in administratiewe aangeleenthede soos registrasies, toetsing, ens.

4.6.6 Die stand van die 4 - 1 - 4-kalender

Gedurende Maart 1971 is daar 'n spesiale werksessie (workshop) oor die evaluering van die 4 - 1 - 4-kalender gehou. 'n Standaard evalueringsvorm is saamgestel om inligting oor die werking (effektiwiteit) van die 4 - 1 - 4-stelsel aan verskillende instellings te bekom en te vergelyk (vgl. Rossmann, 1971: 603 - 609).

Die motivering vir die samestelling van so 'n evalueringsvraelys en die inwin van gegewens is gefundeer in die feit dat daar 'n kontinue navorsingsprogram moet bestaan om te verseker dat daar progressief gebou en gevorder word. Bouwman (1971: 495) skryf in dié verband dat: "Instead of transmitting given packages of knowledge, the teacher may well become a guide and mentor who primarily shares his skills of research, organization, interpretation and evaluation.... If students can discover the joys of direct participation in the quest for learning they will insist on such opportunity as a prerogative and right"

Rossmann (1971: 609) skryf in 'n artikel dat die 4 - 1 - 4-kalender aan Macalester College baie suksesvol geïmplimenteer is en "...as with most new ideas, the interim term has proven to be neither all good nor all bad, but at Macalester the balance appears heavily weighted on the positive side." Hy baseer sy bevindinge op 'n vraelysondersoek wat hy aan verskeie instellings gestuur het en waarvan die gegewens vergelyk is met vorige jare se resultate (vgl. Rossmann, 1971: 603 - 609; Davidovicz, 1972: 8).

4.7 Ander stelsels wat die akademiese jaar in korter eenhede verdeel

Onder ander stelsels word verstaan tydskeduleringstelsels wat nie ooreenkom met die reeds genoemde 4 basiese stelsels nie, maar wat tog in 'n sekere mate raakpunte het met bogenoemde vier stelsels soos reeds beskryf.

Bergquist, 1981; Eddy, 1979 en Levine, 1978 toon aan dat die sogenaamde ander stelsels deur selgs vyf persent van die tweejaarkolleges en drie persent van die vierjaarkolleges gebruik word. Dit blyk dus dat die ander stelsels nie so gewild is nie en dus vir die doeleindes van die studie ook nie so breedvoerig toegelig sal word nie. In werklikheid is literatuur daaroor ook baie beperk.

Levine en Bergquist onderskei tussen die volgende stelsels/kalenders:

- * "Multiple Instructional Units of Constant Length with a Single Course per Unit" (Bergquist, 1981: 20) wat deur Levine (1978: 239) omskryf word as die "Block Calendar".
- * Veranderlike Termynkalender ("Variable-Term Length Calendar")
- * Ope Toelatingskalender ("Open Entrance Calendar") en
- * Deurlopende Jaarkalender ("The Year Round Calendar").

4.7.1 Die Blokkalender

Die blokkalender is vir die eerste keer in 1970 deur die Colorado College beproef. Aanvanklik is die akademiese jaar verdeel in nege modules. Elke module word voltooi in drie en 'n half weke, gevolg deur 'n onderbreking van 4 en 'n halwe dag. Studente neem slegs een kursus binne een module en kan sodoende hul volle aandag en konsentrasie op die een kursus toespits. Studente moet die ekwivalent van 34 blokke voltooi om te kan gradueer.

Hierdie gekonsentreerde tipe studie "...fosters seminar-type teaching rather than traditional lectures, allows for extensive fieldwork in a subject area, and enables the institution to engage prominent visiting teachers who would not be available for a conventional semester-long course." (Chickering et al., 1977: 255.)

Vanaf 1973 maak die Colorado College egter voorsiening vir drie tipes van kursusse nl.

- die enkelkursus geneem oor 3 en 'n halwe week
- die verlengde kursus geneem oor 7 en 'n halwe week of 10 en 'n halwe week
- die "adjunct course" geneem oor 'n volle semester. (Slegs by musiek en dans-kursusse wat in die middag aangebied word.)

Dosente en studente word in die stelsel die vryheid gegee om hul eie tyd en plek vir onderrig te kies wat vir beide partye die geskikste sal wees. 'n Interessante verskynsel hier is dat "...periods of suitable length can be adapted to the requirements of the particular subject matter of the course and to the variations in teaching style." (Bergquist, 1981: 20.)

Die blokkalender het ook sekere voor- en nadele waarvan die volgende die belangrikste is:

4.7.1.1 Enkele voordele van die blokkalender

- * Kursusse/vakdisseplines word in meer diepte en sonder onderbreking voltooi.

- * Veldwerk of blok-lengte-ekskursiekursusse kan makliker onderneem word.
- * Daaglikse lesingskedulering kan aan dosente en studente oorgelaat word.
- * Dosente hoef vir slegs een kursus voor te berei per bloktyd.
- * Dosente ondervind dat hul meer met hul studente bereik a.g.v. meer intensiewe studie.

4.7.1.2 Enkele nadele van die blokkalender

- * Meer klaslokale word benodig.
 - * Dosente moet meer kursusse aanbied oor 'n periode van 'n jaar en dit mag stremmend op hul inwerk.
 - * Studente moet oor die algemeen harder werk.
 - * Intensiewe studie in sekere vakdisiplines is onnodig.
 - * Die administratiewe las raak te swaar.
- (vgl. Bergquist, 1981: 22 - 23; Levine, 1978: 240).

'n Baie interessante verskynsel is die feit dat die "...block calendar can be built around a modularized system... or built around a traditional semester or quarter calendar." (Bergquist, 1981: 22.)

4.7.2 Veranderlike Termynkalender

Hierdie kalender tipe slaan sterk terug na die 4 - 1 - 4 stelsel en word veral gekenmerk aan 'n aantal termyne van verskillende lengtes. So byvoorbeeld het die Western Maryland College 'n viermaande - een maand - vyf maande kalender en die Pacific University 'n kalender wat bestaan uit vier sewe weke termyne en twee drie weke termyne.

4.7.3 Ope Kalenders

4.7.3.1 Ope Toelatingskalender

Verskeie tersiêre onderwysinstellings oorsee soos die University of Wisconsin te Oshkosh, Leeward Community College in Honolulu,

Hawaii en Platte Community College in Columbus, Nebraska maak voorsiening vir dié tipe kalender.

Hierdie kalender maak voorsiening daarvoor dat studente weekliks kan inskryf vir kursusse (ongeach die duur van die kursus). Studente wat in hierdie "ope" kalender belangstel "...enrolled exclusively in 'self-paced' courses." (Bergquist, 1981: 27.)

Vergelyk ook dié kalender met die modulêre onderrigstelsel op p. 102 wat primêr ingestel is op geïndividualiseerde onderrig.

Die voor- en nadele van dié stelsel kom baie ooreen met dié van die "year-round"-kalender en sal dus onder laasgenoemde bespreek word.

4.7.3.2 Deurlopende Jaarkalender

Die idee rondom 'n "year-round" kalender is geensins iets nuuts nie (McEntire, 1963; McKenna, 1962; Stickler, 1965). Richmond (1977: 135) soos aangehaal deur Bergquist (1981) wys daarop dat die deurlopende jaarkalender kan verseker dat "the amount of time needed to adequately present the content of a course should determine neither the duration of a student's tenure in a course nor the duration of the course. Competency assessment of the skills required to successfully complete a course and of the course content should become the determining factors."

Daar word ook na die deurlopende jaarkalender verwys as die "flexible all-year curriculum design" waar die akademiese jaar "have neither an ending nor a beginning" (vgl. Bergquist, 1981: 28; Stickler en Carothers, 1963: 15). Hierdie stelsel maak voorsiening dat 'n nuwe "stroom" studente (inname) elke drie weke kan toegelaat word terwyl nuwe kursusse ook met tussenposes van drie weke elk begin. "In theory a student could be literally entered during any of the 52 weeks for a true continuous progress program, but in the interest of bringing together large size working groups for a common orientation, the multiple entry aspect has been limited to 17 entries per calendar year." (Thomas, 1974: 3.)

Die rasionaal by die implementering van die deurlopende jaarkalender in die V.S.A. is volgens McKenna (1962) en McEntire (1963) te vind in die feit dat tersiêre onderwysinstellings onder sosiale druk verkeer en spesifiek om:

- * meer studente te akkommodeer
- * meer koste-effektief te funksioneer
- * meer ingestel te wees op akademiese standaarde om opvoedkundig en tegnologies kompetierend te bly.

Stickler (1965) sluit by bogenoemde twee skrywers aan en wys daarop dat studentegetalle so sal toeneem (in die VSA) dat die bestaande universiteite nie almal sal kan akkommodeer nie en om dié rede moet die fisiese fasiliteite optimaal benut word. "No longer can we afford the luxury of using our facilities only a few hours a day or of letting our campuses lie idle one-fourth of every academic year." (Stickler, 1965: 226.) Om hierdie rede skryf Stickler moet die huidige tyd wat aan onderrig gewy word, (8 voormiddag tot 5 namiddag) verleng word tot 7 voormiddag en 10 namiddag en in plaas van vyf dae per week moet universiteite ses dae 'n week funksioneer.

Die deurlopende jaarkalender kan ook meewerk om die oorhoofse kostes soos die instandhouding van geboue, die biblioteek, terreine, ens. beter te versprei, want of 'n universiteit se kalender gebaseer is op nege, tien of twaalf maande 'n jaar, die oorhoofse kostes bly konstant. Dié kalender "...distributes overhead costs over a large volume of educational accomplishments, and the relative cost for overhead per unit goes down." (Stickler, 1965: 227.)

Om hierdie kalender enigsins suksesvol te implementeer, moet aan sekere basiese vereistes voldoen word waaronder byvoorbeeld eweredige verspreiding van lesingperiodes, doseerladings, studente innames en kursusaanbiedings. (Vgl. in die verband McEntire, 1963; McKenna, 1962 en Stickler, 1965). Om bogenoemde te realiseer is baie moeilik want om te bepaal hoeveel studente op 'n gegewe tyd-stip vir 'n spesifieke kursus sal inskryf is nie altyd moontlik nie en dit beïnvloed weer doseerladings, verspreiding van lesingperiodes, ens.

Bergquist (1981: 28), McEntire (1963: 361 e.v.), McKenna (1962: 73 - 75) wys egter daarop dat die stelsel spesifieke voor- en nadele het. (Ondersoeker wil hier net enkele voor- en nadele uitwys).

4.7.3.2.1 Enkele voordele van die deurlopende jaarkalender

- * 'n Student kan, as hy/sy ononderbroke teenwoordig is by alle klasse 'n B-graad in drie-jaar verwerf in plaas van vier jaar. (Die Amerikaanse B-grade duur vier jaar)
- * Studente werk teen 'n pas wat by hom/haar pas.
- * Studente wat vinniger vorder as ander word toegelaat om kursusse op 'n hoër vlak te neem indien daar plek is om by so 'n groep in te skakel.
- * Studente hoef nie te wag om met 'n kursus aan te gaan nie.

4.7.3.2.2 Enkele nadele van die deurlopende jaarkalender

- * Die stelsel steun swaar op oudiovisuele media soos video-programme, gerekenariseerde en rekenaarondersteunde onderrig.
- * Dosente moet bereid wees om langer ure te werk. (Salarisse en verlofvoordele word wel aangepas)
- * Konflik ontstaan tussen universiteite onderling a.g.v. die kompetisie om meer kursusse aan te bied, studente te trek, ens.
- * Die fisiese fasiliteite moet uitgebrei word om voorsiening te maak in die toename van studentegetalles.

4.7.4 Die Modulestelsel

Definisie van 'n module

'n Module kan gedefinieer word as: "A self-contained, independent unit of a planned series of learning activities designed to help the student accomplish certain well-defined objectives" (Goldschmid & Goldschmid, 1973: 16). Uit hierdie definisie kan afgelei word dat 'n module 'n onafhanklike gedeelte werk is wat deur die student teen sy eie tempo en vermoëns bemeester moet word aan die hand van duidelik omskryfde prestasiedoelwitte.

Thornton (1971) soos aangehaal deur Goldschmid & Goldschmid wys daarop dat "...success in developing modules depends largely upon two general criteria: (a) The introduction to any given discipline has to be in sufficient depth in order to allow the student to identify worthwhile and relevant problems for independent study; and (b) training has to be provided in the techniques needed to pursue answers to the problems chosen for independent study." (1973: 25 - 26).

4.7.4.1 Ontstaan van die module-stelsel

Die module-stelsel het ontstaan uit die behoefte om meer geïndividualiseerde onderrig te verskaf aan studente (vgl. Kuhns, 1974: 59; Eckert, 1972: 492 - 493). Goldschmid & Goldschmid (1973: 15) skryf in dié verband dat: "...many studies have recently re-emphasised ... There are great differences in how each student learns. Thus, there emerges the need for instructional systems which can make higher education available to large numbers of students and, at the same time, offer an individualized learning experience." Van al die stelsels wat in hierdie hoofstuk bespreek word, is daar sekere aspekte wat met dié stelsel vergelyk kan word, want in elkeen van hierdie stelsels is daar sprake van modulêre of module-onderrig. (Modulêre onderrig sal by voorkeur deur ondersoeker gebruik word.)

4.7.4.2 Toepassing van modulêre onderrig

Modulêre onderrig is tans een van die "nuwere" tipes van onderrig-tegnieke en omsluit verskeie onderrigvernuwinge, waaronder byvoorbeeld leerdoelwitte, eie pas/tempo en kontinue/gereelde terugvoer. Modulêre onderrig kan omskryf word "...as instruction which is either partly or entirely based on modules." (Goldschmid & Goldschmid, 1973: 16). 'n Module is wat Kuhns (1974: 63) omskryf as: "...a miniature course designed to provide a specific portion of a standard full-length course."

Modules maak daarvoor voorsiening dat 'n student die leerstof vir 'n spesifieke vak teen sy eie pas kan bemeester en sodra die student van mening is dat hy/sy die leerstof bemeester het, kan hy/sy aanmeld vir evaluering. Die modulestelsel neem dus die individuele student se vermoëns, aanlegte en belangstelling in ag. Burns (1971) soos aangehaal deur Goldschmid & Goldschmid toon aan dat "....learners do not achieve at the same rate and are not ready to learn at the same time" en "Another purpose is to allow the student to choose his own learning mode. Choice among different learning modes is desirable, if we assume that learners solve problems and learn using different techniques based on unique behavior repertoires." (1973: 16.)

Modulêre onderrig vereis baie duidelik omskryfde doelstellings, doelwitte en handleidings. Daar word dus gewoonlik saam met elke module 'n handleiding verskaf wat dien as 'n inleiding tot die module, die uitwys van probleemareas, selfevalueringsvrae en 'n lys van bronne wat geraadpleeg kan word. Baie dikwels gaan die modules gepaard met "...tangible experiences and tasks (manipulation of specimens, visits to museums, etc.)" (vgl. van Hemert, 1971: 1).

Aangesien die modulestelsel so buigbaar (flexible) is, kan studente verskeie kursuskombinasies van verskillende tydsduur, maak om 'n geïndividualiseerde program vir 'n termyn (semester, kwartaal, ens.) saam te stel (vgl. Kuhns, 1974: 61). Die tydsduur van elke module sal verskil na gelang van die moeilikheidsgraad, leerstofinhoudelike en doelstellings wat bereik moet word. Daar bestaan dus geen eksakte tydsverdeling of indelings onder die modulestelsel nie (vgl. Kuhns, 1974: 63).

4.7.4.3 Toepassingsmoontlikhede van die modulestelsel

Soms word gevind dat sekere akademici beweer dat hul besondere kursusse hulself nie leen tot modulêre onderrig nie.

Goldschmid & Goldschmid verwys egter na verskeie persone soos Corey, et al, 1970; Homme en Tosti, 1971 en Ringness, 1970 wat die teendeel bewys het. Hierdie navorsers het bevind dat die modulêre stelsel suksesvol geïmplementeer is in onder andere die volgende vakdisiplines: Biologie, Sielkunde, Ingenieurswese, Sosiologie, Opvoedkunde, Wiskunde, Engels, ander tale, ens. (vgl. Goldschmid & Goldschmid, 1973: 22).

Die modulêre stelsel openbaar ook sekere voor- en nadele. Uit die literatuur wil dit blyk dat die voordele die nadele oortref (vgl. in dié verband Van Hemert, 1971: 1 - 2; Goldschmid & Goldschmid, 1973: 17 - 18 en 29 - 30; Levine, 1978: 165 - 166).

4.7.4.4 Enkele voordele van die modulêre stelsel

- Samewerking: modulêre onderrig voorkom negatiewe kompetisie en die vrees vir uitsakking.
- Terugvoering: modules het ingeboude evalueringsmeganismes wat die student in staat stel om homself op enige gegewe tydstip te evalueer.
- Buigsaamheid: modulêre onderrig is aangepas om in elke individu se behoeftes te voorsien t.o.v tempo, inhoud, ens.
- Bemeestering: modulêre onderrig beweeg weg van die normale verspreidingskurwe, want alleen werklike bemeestering van die leerstof word gemeet/getoets.
- Motivering: omdat studente hul eie kursusse saamstel, dien dit as intrinsieke motivering.
- Doelformulering: modules se doelstellings en doelwitte is duidelik geformuleer sodat studente weet wat van hul verwag word.
- Sikliese verloop: modulêre onderrig maak dit moontlik dat "leemtes" of onduidelikhede gou geïdentifiseer en geremedieer kan word (vgl. figuur 9 p. 108).
- Verryking: dosente het meer tyd om hul kursusse te verryk of om "spesiale" lesings voor te berei.
- Roetine: modulêre onderrig kan dosente meer los maak van lesingvoorbereiding en help om die vaste roetine af te wissel.

- Genoegdoening: modules word empiries ontwerp en studente leer meer, met die gevolglike tevredenheid by dosente oor studente se vordering. Die beginsel geld ook vir die studente.
- Individuele aandag: dosente kan aan individuele studente met probleme aandag gee sonder om die res van die groep te steur.

4.7.4.5 Enkele nadele van die modulêre stelsel

- Selfdisipline: studente sal moet besef hul moet op hul eie werk.
- Omskakeling van die lesingmetode (passief) na modules (aktief) kan aanvanklik probleme gee.
- Die keuseverskeidenheid van modules, onderrigmetodes, hulpmiddele, ens. mag verwarring skep.
- Modulesamestellings kan vir dosente aanvanklik probleme skep want dit neem redelik lank om so 'n module saam te stel.
- Dosente mag voel dat hul nie meer die "sentrale figuur" in die klas is nie.
- Dosente sal voorbereid moet wees op alle vrae van studente oor die werk, want party studente sal vinniger vorder as ander.
- Meer tyd sal ingeruim moet word vir administratiewe werk veral m.b.t. rekordhouding van modules wat studente voltooi het, eksamens/toetse, ens.
- Spesifieke kostefaktore is onder andere: tyd wat dosente moet afstaan om modules saam te stel, koste van oudiovisuele materiaal (films, skyfies, oudiobande, ens.), dupliseringskoste van modules, handleidings, ens.

Dit blyk dat die modulêre stelsel 'n bestaansreg het langs al die ander stelsels. Dit kan maklik geïmplementeer word binne bestaande tydskedulerings en maak, soos geen ander stelsel nie, voorsiening vir individualisering. Die essensie van modulêre onderrig is soos Corey en McMichael (1970) dit stel: "...the conclusion that the expense of developing personalized courses

based on MI is justified by better learning, greater retention and favorable student evaluation." (Soos aangehaal deur Goldschmid & Goldschmid, 1973: 24.)

4.8. Die gebruik van krediete

Daar is byvoorbeeld by die Mount Vernon College in 1968 eers geëksperimenteer met 'n kalender wat verdeel is in sessies (modules) van drie, vier en twaalf weke. Hierdie verdeling was nie baie suksesvol gewees nie en dit is aangepas na vyf sesweke sessies waar "Each six-week session contains both six-week and three-week courses, the student electing to take one three-week course at a time or two six-week courses simultaneously." (Eckert, 1972: 493.) Wat betref kredietbeladings kan 'n student ses krediete verwerf per ses-weke sessie of een krediet per week wat in totaal die verlangde dertig krediete per jaar sal gee wat vereis word. Eckert wys ook daarop dat "...the same amount of time in the classroom is allotted to three- and six-week classes as under the semester system" (Eckert, 1972: 493.)

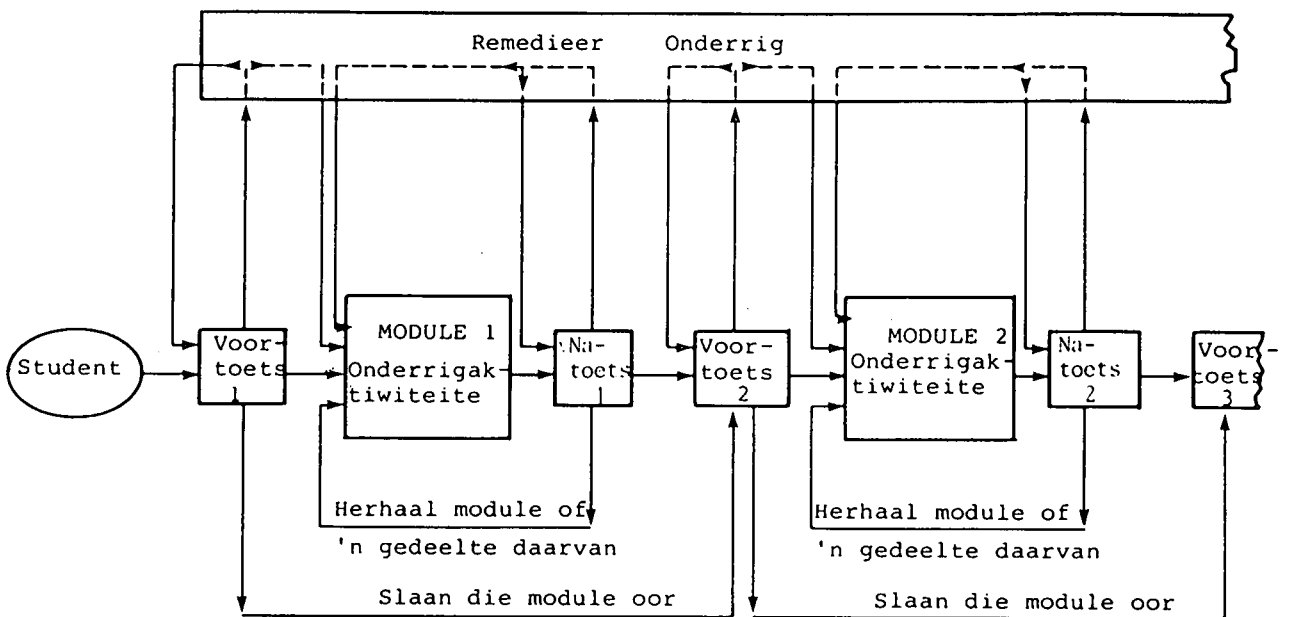
Aan die University of Wisconsin Oshkosh (UWO) word daar ook 'n modulestelsel in 'n semesterstelsel gevolg. Die modules is egter so saamgestel dat hul oor termyne van veertien, sewe en drie weke geneem kan word. Die krediettoekenning aan die universiteit verskil van die Mount Vernon College. In die sewe weke modules ontmoet die studente en dosente byvoorbeeld ses of drie keer per week en studente kan derhalwe drie of een en 'n half krediete onderskeidelik verwerf.

Uit bogenoemde twee voorbeelde blyk dat daar geen vaste reëls bestaan by die toekenning van krediete nie (vgl. ook in dié verband Bergquist, 1981: 151 - 152 en Adams, 1976: 6). Die basiese rede hiervoor is dat: "...the credit is defined on the basis of a term, and terms are variable in length. For example, the semester term averages about 15 weeks while the quarter term averages 10 weeks. As a result, the average semester credit entails 50 percent more classtime than the quarter credit." (Levine, 1978: 162.)

'n Faktor wat die modulêre stelsel so gewild maak is dat studente toegelaat word "...to retake any failed exams with only minor penalty or no penalty at all." (Van Hemert, 1971: 1.) Vir die praktiese implementering van 'n modulêre stelsel sien figuur 9.

Figuur 9

Sikliese verloop van 'n module

Aangepas uit Goldschmid and Goldschmid (1973: 20)

Die modulestelsel met sy vertakkingssisteem bring mee dat daar tydens die verloop van die modules 'n klemverskuiwing plaasvind deurdat dosente veel minder direk by die onderrigleerproses betrokke is terwyl die selfdoen van studente veel meer beklemtoon word.

4.9 Samevatting

In hierdie hoofstuk het ondersoeker aan die hand van literatuur gaan kyk na verskillende tipes tydskeduleringskalenders. Dit blyk baie duidelik dat baie van die Amerikaanse tersiêre onderwysinstelling die behoefte gevoel het om weg te beweeg van die tradisionele semesterstelsel omdat hierdie stelsel nie meer kan voldoen aan die eise wat daaraan gestel is nie.

Die kolleges en universiteite het met ander tipes van tydskedulering begin eksperimenteer om sodoende 'n tydskedule te vind wat aan individuele tersiêre onderwysinstellings se spesifieke behoeftes kon voldoen. Soos in dié hoofstuk aangetoon is daar geen tydskeduleringskalender wat sonder voor- en nadele is nie. Die tersiêre onderwysinstellings het probeer om soveel leemtes (nadele) moontlik uit te skakel en te konsentreer op die voordele van die verskillende stelsels.

Teen die agtergrond van hierdie hoofstuk bestaan daar beslis ruimte vir veranderings of verbeterings met betrekking tot die semesterstelsel soos geïmplementeer aan die Suid-Afrikaanse universiteite.

HOOFSTUK V

'N VRAELYS-ONDERSOEK NA DIE IMPLEMENTERING VAN DIE SEMESTERSTELSEL AAN DIE UNIVERSITEIT VAN DIE OVS

5.1 Inleiding

In hierdie hoofstuk poog die ondersoeker om die teoretiese probleemstelling soos verduidelik in hoofstuk I, in die praktyk te toets aan die hand van 'n vraelysondersoek onder dosente en studente.

Die beplanning en die metode van die vraelysondersoek, die insameling van gegewens, die wyse van verwerking van die data, die verwerking en ordening van alle gegewens verkry uit die vraelysondersoek en die beperkings en tekortkomings van hierdie tipe ondersoek, word alhier uiteengesit.

5.2 Doel van die ondersoek

Aanvanklik het die ondersoeker by wyse van 'n literatuurstudie hom georiënteer ten opsigte van die terrein wat tot die studiegebied afgebaaken is, nl. die semesterstelsel.

Hierdie terreinafbakening is gedoen om die feitelike situasie aangaande die houding van dosente en studente ten opsigte van die semesterstelsel te kan bepaal.

5.3 Voorbereiding vir die ondersoek

5.3.1 Konsepvraelyste vir departementshoofde

'n Konsepvraelys is in die lig van die voorafgaande literatuurstudie voorberei en met verskeie deskundiges op die gebied van vraelyskonstruksie bespreek. Onduidelikhede, moontlike misverstande en leemtes in die samestelling van die vraelys en vrae is uitgewys, waarna 'n nuwe vraelys met die nodige regstellings saamgestel is.

Gedurende 'n ABK vergadering (vgl. UOVS, ABK-notule, 21 April 1983: 6) is daar goedkeuring verleen om wel so 'n ondersoek te loods aan die UOVS. Daar is dan ook, direk na goedkeuring, met die Departement Wiskundige Statistiek geskakel om te verneem wat die betroubaarste wyse sou wees waarvolgens so 'n vraelys-ondersoek geloods kon word.

Hierdie vraelys is aan 'n loodsondersoek onderwerp deurdat afskrifte daarvan aan 'n aantal dosente voorgelê is vir voltooiing en kommentaar asook aan vier kenners op die gebied van vraelyskonstruksie verbonde aan ISEN en aan verskeie dekane aan die UOVS. Na aanleiding van hul terugvoering is die vraelys aangepas en afgerond met die oog op implementering.

Na aanleiding van die Departement Wiskundige Statistiek se aanbeveling is al die dekane aan die UOVS genader om toestemming te verleen om wel so 'n vraelysondersoek in die onderskeie departemente van die onderskeie fakulteite te loods.

Met die goedkeuring van die dekane is aan elke departementshoof 'n vraelys gestuur wat voltooi moes word in samewerking met die onderskeie dosente in die departemente.

5.3.2 Konsepvraelyste vir studente

Met die samestelling van die vraelyste vir studente is dieselfde procedure gevolg as met die vraelyste vir departementshoofde en dekane.

5.4 Die Verspreiding en insameling van die vraelyste

5.4.1 Akademici

Na 'n gesprek met die departementshoof van die Departement Wiskundige Statistiek, van die UOVS, het dit geblyk dat indien elke departementshoof in 'n fakulteit 'n vraelys in oorlegpleging met sy mededosente sou voltooi, die gegewens wat verkry sou word, as 'n betroubare verteenwoordigende tendens na die waarskynlike situasie van die houding jeens die semesterstelsel aan die UOVS gesien kan word aangesien die totale universum van departementshoofde betrek word.

Die verspreiding van die vraelyste na die verskillende departemente het in oorleg met die dekane van die fakulteite plaasgevind aangesien 'n aanvaarbare werkswyse vir individuele dekane van belang was. Die meeste vraelyste is persoonlik deur die navorser aan die departementshoofde oorhandig. Sommige is deur die dekane aan die departementshoofde uitgestuur, ander is aan hulle ge-pos. Laasgenoemde was veral die geval m.b.t. die Fakulteit Geneeskunde aangesien hul dosente 'n druk program het en nie geredelik op kantoor beskikbaar was nie. Die vraelyste is uitgestuur met 'n begeleidende dekkingsbrief (vgl. Bylae A) waarin respondente gemotiveer is om die vraelyste so volledig en betroubaar moontlik te voltooi.

Ten einde die insameling van die vraelyste te vergemaklik is 'n ge-frankeerde geadresseerde koevert by die vraelys ingesluit sodat die dosent dit na voltooiing kon terugstuur na die ondersoeker.

Om te verseker dat 'n hoë persentasie vraelyste teruggestuur word, is die vraelyste fakulteitsgewys genommer sodat departementshoofde wat vergeet het van die vraelyste opgespoor kon word.

Daar is in totaal 124 vraelyste uitgestuur na die onderskeie dekane en departementshoofde waarvan 115 (92,7%) terugontvang is. Agt fakulteite het al hul vraelyste teruggestuur. Uit die Fakulteit Geneeskunde is 9 (7,3%) vraelyste nie teruggestuur nie. Uit die 115 vraelyste kon 'n gemiddeld van 110 responsie oor stelling verkry word aangesien al die vraelyste nie volledig voltooi was nie.

5.4.2 Studente

Konsultasie met die departement Wiskundige Statistiek van die UOVS het uitgewys dat enige steekproef groter as 1% van 'n populasie gelykstaande aan die getal voorgraadse studente aan die UOVS 'n geldige responsie sal verteenwoordig (vgl. in die verband ook Weisbergen Bowen, 1977: 38).

Op aanbeveling van die Departement Wiskundige Statistiek van die UOVS is voorts besluit om 7,7% van die totale voorgraadse studentepopulasie (5008 vir 1983) op 'n ewekansige basis te trek om die vraelyste te vol-

tooi, sodat daar minstens 'n 5% responsie verkry kan word. Hierdie 7,7% is verder so verdeel dat die trekking proporsioneel per fakulteit sou geskied aangesien sekere fakulteite oor hoër studentegetalle beskik as ander en omdat die dekanus versoek het dat die analise per fakulteit moes geskied.

Die ewekansige trekking van die 7,7% studente is dan ook deur die rekenaar gedoen om sodoende enige subjektiwiteit uit te skakel.

Binne die fakulteite is die 7,7% van ewekansige trekking (fakulteitsverteenvoording) verder verdeel in 'n verhouding 1:2. Junior studente (m.a.w. eerstejaars): een derde, en senior studente: (tweede-, derde-, vierde- en vyfdejaars) twee derdes. Die verhouding-verdeling 1:2 is gedoen weens die feit dat die oorgrote meerderheid studente seniors is.

Die verspreiding van die studente se vraelyste is deur die departementshoofde en die dosente in die onderskeie departemente gehanteer.

Daar is 387 studentevraelyste uitgestuur, d.w.s. aan 7,7% van die voorgraadse studente. Daar is 284 (73,4%) van die vraelyste terugontvang. Van die vraelyste wat terugontvang is was 6 (2,1%) half- of onvoltooid. Die getal vraelyste waarmee in die tabelle gewerk word, is 278 en dit verteenwoordig 'n responsie van 71,8% ofte wel 'n verteenwoordigende responsie van 5,6% van die totale steekproef.

5.5 Beperkings t.o.v. die (vraelys)ondersoek

Ter wille van uiteindelijke objektiewe evaluering van antwoorde en toepassings van bevindinge om aanbevelings te maak in hierdie studie, moet die ondersoeker daarop wys dat die vraelysondersoekmetode sekere beperkings en tekortkominge het. Die belangrikste beperkinge en tekortkominge van die vraelyste aan departementshoofde en studente is o.a.:

1. Slegs voorgraadse studente is genader om die vraelyste te voltooi.

2. Slegs die dekanes en departementshoofde het vraelyste ontvang.
Laasgenoemde moes die vraelyste in oorlegpleging met departementslede voltooi. Of dit wel gedoen is, is nie deur die ondersoeker gekontroleer nie.
3. Die vraelys ondersoek is slegs eenmalig, nl. in 1983 uitgevoer.
4. Die vraelys is slegs aan die UOVS geïmplementeer.
5. Geen proporsionele verdeling is gemaak ten opsigte van demografiese veranderlikes (byvoorbeeld ouderdom, geslag, voltyds/buitemuurs, verblyfplek - koshuis of stad/dorp, ens.) nie.
6. Die vraelys maak geen voorsiening vir vergelykings met ander stelsels nie. Dit het slegs oor die semesterstelsel gehandel.
7. In die dosentevraelyste is voorsiening gemaak vir 'n aanduiding van die dosent se jare ervaring as dosent. Baie dosente het egter versuim om dit in te vul en die aspek is buite rekening gelaat.
8. Die vraelys het slegs menings getoets en dit is 'n beperkte metode van inligtinginwinning. Detail-inhoud m.b.t. individuele menings kon nie verkry word nie weens die gebruik van die vraelystegniek.

Die vraelys is so saamgestel dat slegs die belangrikste knelpunte aangeraak is sodat die respondente nie met 'n te lywige vraelys, wat tydrowend is, te make het nie (vgl. Roe se vraelys: 131 items). Langs dié weg is gepoog om 'n positiewe gesindheid te bevorder.

Hoewel die stellings deurgaans in 'n positiewe vorm gestel is, wil dit geensins voorgee dat die ondersoeker 'n vooropgestelde standpunt aangaande die onderwerp huldig nie.

As uitgangspunt is geneem die feit dat stellings in die negatiewe vorm gestel, op sigself makliker tot meerduidige (of wan-) interpretasies aanleiding kan gee. Daardeur wil egter nie voorgegee word dat die stellings in die vraelys nie ook deurgaans eenduidig geïnterpreteer kan word nie, maar die waarskynlikheid daarvan is kleiner.

Om voorsiening te maak vir verskille is 'n punteskaal op die kontinuum vanaf stem beslis saam tot verskil beslis gebruik terwyl ruimte vir onsekerheid ook gelaat is. Respondente kan volgens hul eie mening radi-

kaal van die positiewe stelling verskil deur die negatiewe waarde op die kontinuum te merk. Daar is ook enkele kontrolevrae in die vraelys ingebou om die betroubaarheid van die gegewens te kontroleer. Aan die einde van elke afdeling se vrae en ook aan die einde van die totale vraelys is van oopvrae gebruik gemaak waarin die respondente enige aanvullende kommentaar en aanbevelings aangaande enige toepaslike aspek kon verstrek (vgl. Dosente- en Studentevraelyste, Bylae B en C). Daar dien op gelet te word dat studente oor beperkte insig beskik m.b.t. vakkennis, ervaring en rypheid en dat die aspek verreken moet word by die interpretasie van die gegewens. Met betrekking tot die interpretasie van sekere terminologie is dit oorgelaat aan die individuele respondente.

5.6 Die verwerking van die gegewens

Na oorlegpleging met die Rekensentrum aan die UOVS is die vraelyste so gekonstrueer en saamgestel dat dit gerekenariseer kon word. Die vraelyste is na ontvangs aan die Rekensentrum besorg waar die gegewens verwerk is, waarna die resultate in tabelvorm aan die ondersoeker terugbesorg is.

In sekere gevalle (t.o.v. departementshoofde en studente) waar vraelyste om verskillende redes deur dosente en studente onvoltooid teruggestuur is, is sodanige vraelyste nie in berekening gebring nie. Onvoltooides dosente-vraelyste wat teruggekom het, is o.a. so teruggestuur omdat die betrokkenes min of geen ervaring van die semesterstelsel het. (Laasgenoemde is veral die geval by die Fakulteit Geneeskunde waar sodanige stelsel min toegepas word).

In enkele gevalle het departementshoofde geen antwoorde op sekere stellings verstrek nie. Dit het veral voorgekom waar sekere stellings nie van toepassing was by sekere departemente nie, bv. t.o.v. praktikum, waar daar van studente verwag word om laboratoriumwerk en gemeenskapswerk (soos bv. in Maatskaplike Werk) in die praktyk te verrig.

By ontvangs van die vraelyste is elke vraelys individueel gekontroleer m.b.t. elke vraag, antwoord en opmerking.

Met betrekking tot die studente se vraelyste is dieselfde prosedure van verwerking gevolg as met die van die dosente en dekane. Vraelyste wat onvolledig ingevul is, is buite rekening gelaat.

Die gegewens, afleidings en implikasies wat in hierdie hoofstuk ter sprake is, word op die vraelysondersoek en inligting soos van die dekane, departementshoofde en studente van die UOVS verkry is, gebaseer. Die ondersoeker wil derhalwe geensins impliseer dat die gegewens en afleidings op alle universiteite van toepassing is nie.

5.7 Ontleding van die gegewens soos ingewin van die akademici

As gevolg van die feit dat die ABK van die UOVS daarop aangedring het dat die resultate fakulteitsgewys geëvalueer, gehanteer en beoordeel moes word, aangesien elke fakulteit eiesoortige behoeftes openbaar, word die gegewens soos verkry uit die vraelysondersoek op dié grondslag gehanteer.

Die gegewens aangaande dekane en departementshoofde* se menings word in tabelvorm, volgens fakulteite, uiteengesit. In die tabelle word gegewens só aangebied dat inter-fakultêre en intra-fakultêre, dit wil sê dat akademici se menings binne en buite fakulteitsverband vergelyk kan word. Van die tendense word ook saam gegroepeer om die positiewe en negatiewe neigings beter te weerspieël. Ten einde 'n beter beeld te bekom oor die positiewe en negatiewe tendense word 1 en 2, 3 en 4 dus op die evalueringskaal soms saamgevoeg.

Afleidings word slegs aan die hand van die gegewens van die tabelle gemaak. Geen verklarings vir die menings van akademici word gegee nie.

*Voortaan akademici genoem om dié gebruik van beide te vergemaklik.

Die fakulteite is ook in alfabetiese volgorde geplaas om die verwysing na spesifieke statistiek te vergemaklik. Daar is ook onderskeid gemaak tussen die fakulteite wat semesterkursusse aanbied en die wat jaarkursusse sowel as semesterkursusse volg, naamlik die Fakulteite Geneeskunde en Regte.

By die ontleding van die statistiek soos ingewin van die studente, is daar onderskeid getref tussen die verskillende fakulteite asook tussen juniors/seniors en voltydse/deeltydse (buitemuurse) studente.

Vervolgens word daar aandag gegee aan die statistiek soos verkry uit die akademië en studente se voltooië vraelyste, met enkele afleidings soos uit die tabelle verkry.

5.8 Gegewens soos verkry van die akademië: (Tabelle 1 tot 31).

TABEL 1

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE BESKIKBARE TYD TE MIN IS VIR DIE OMVANG VAN DIE LEERSTOF

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	4 44,4	3 33,3	- -	1 11,1	1 11,1	9 8,1
Landbou	N %	8 61,5	- -	- -	5 38,5	- -	13 11,7
Lettere en Wys- begeerte	N %	19 76,0	4 16,0	- -	2 8,0	- -	25 22,5
Natuurweten- skappe	N %	4 23,5	2 11,8	- -	11 64,7	- -	17 15,3
Opvoedkunde	N %	3 50,0	1 16,7	- -	2 33,3	- -	6 5,4
Sosiale Weten- skappe	N %	2 20,0	3 30,0	3 30,0	2 20,0	- -	10 9,0
Teologie	N %	1 14,3	4 57,1	1 14,3	1 14,3	- -	7 6,3
Geneeskunde	N %	11 64,7	2 11,8	3 17,6	1 5,9	- -	17 15,3
Regte	N %	4 57,1	1 14,3	- -	2 28,6	- -	7 6,3
	N %	56 50,5	20 18,0	7 6,3	27 24,3	1 0,9	111 100

Aangaande die tyd tot akademi se beskikking om leerstof (met studente) te behandel, is die meeste akademi (68,5%) van mening dat hul onder druk verkeer. Beide die akademi van die Fakulteite Geneeskunde en Regte, wat jaar- en semesterkursusse volg, huldig ook dié mening. Slegs in die Fakulteit Natuurwetenskappe stem die meeste (64,7%) akademi nie met die stelling saam nie.

TABEL 2

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR MINDER TYD BESIKKBAAR
IS VIR NAVORSING

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	- -	4 44,4	2 22,2	3 33,3	- -	9 8,1
Landbou	N %	3 23,1	2 15,4	- -	7 53,8	1 7,7	13 11,7
Lettere en Wys- begeerte	N %	6 24,0	7 28,0	2 8,0	10 40,0	- -	25 22,5
Natuurweten- skappe	N %	- -	2 11,8	6 35,3	9 52,9	- -	17 15,3
Opvoedkunde	N %	- -	2 33,3	1 16,7	3 50,0	- -	6 5,4
Sosiale Weten- skappe	N %	- -	3 30,0	1 10,0	5 50,0	1 10,0	10 9,0
Teologie	N %	1 14,3	2 28,6	3 42,9	1 14,3	- -	7 6,3
Geneeskunde	N %	2 11,8	5 29,4	1 5,9	2 11,8	7 41,2	17 15,3
Regte	N %	1 14,3	2 28,6	- -	4 57,1	- -	7 6,3
	N %	13 11,7	29 26,1	16 14,4	44 39,6	9 8,1	111 100

In sewe van die nege fakulteite meen meer as die helfte van die akademici dat daar voldoende tyd is vir navorsing. Dit is opvallend dat daar 'n redelike persentasie (41,2%) respondente van die Fakulteit Geneeskunde is wat onseker is of die semesterstelsel genoeg tyd laat vir navorsing.

TABEL 3

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DIE OMVANG VAN ALGEMENE
ADMINISTRASIE TOEGENEEM HET

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	6 66,7	2 22,2	- -	1 11,1	- -	9 8,1
Landbou	N %	7 53,8	2 15,4	- -	4 30,8	- -	13 11,7
Lettere en Wys- begeerte	N %	16 64,0	7 28,0	- -	2 8,0	- -	25 22,5
Natuurweten- skappe	N %	5 29,4	6 35,3	- -	5 29,4	1 5,9	17 15,3
Opvoedkunde	N %	2 33,3	2 33,3	1 16,7	1 16,7	- -	6 5,4
Sosiale Weten- skappe	N %	6 60,0	1 10,0	1 10,0	2 20,0	- -	10 9,0
Teologie	N %	2 28,6	4 57,1	1 14,3	- -	- -	7 6,3
Geneeskunde	N %	9 52,9	4 23,5	2 11,8	2 11,8	- -	17 15,3
Regte	N %	5 71,4	2 28,6	- -	- -	- -	7 6,3
	N %	58 52,3	30 27,0	5 4,5	17 15,3	1 0,9	111 100

Byna 80% van die akademici dui aan dat die omvang van die algemene administrasie wel toegeneem het onder die semesterstelsel. In hierdie verband verskil die resultate in die fakulteite onderling oor die algemeen weinig.

TABEL 4

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DOSENTE STUDENTE SLEGS
OPPERVLAKKIG LEER KEN

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	1 11,1	1 11,1	1 11,1	5 55,6	1 11,1	9 8,2
Landbou	N %	3 23,1	2 15,4	1 7,7	6 46,2	1 7,7	13 11,8
Lettere en Wys- begeerte	N %	1 4,2	7 29,2	7 29,2	8 33,3	1 4,2	24 21,8
Natuurweten- skappe	N %	1 5,9	4 23,5	1 5,9	11 64,7	- -	17 15,5
Opvoedkunde	N %	1 16,7	4 66,7	1 16,7	- -	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	1 10,0	3 30,0	2 20,0	4 40,0	- -	10 9,1
Teologie	N %	- -	2 28,6	2 28,6	1 14,3	2 28,6	7 6,4
Geneeskunde	N %	4 23,5	9 52,9	3 17,6	1 5,9	- -	17 15,5
Regte	N %	3 42,9	3 42,9	- -	1 14,3	- -	7 6,4
	N %	15 13,6	35 31,8	18 16,4	37 33,6	5 4,5	110 100

Die meerderheid (50%) van die akademici meen dat die dosente die studente nie oppervlakkig leer ken nie. Met die uitsondering van die Fakulteite Opvoedkunde, Geneeskunde en Regte kom dié tendens by al die ander fakulteite voor.

TABEL 5

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DEELNAME AAN SAMELEWINGSDIENS
BEPERK WORD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	- -	1 11,1	3 33,3	5 55,6	- -	9 8,2
Landbou	N %	1 7,7	1 7,7	2 15,4	9 69,2	- -	13 11,8
Lettere en Wys- begeerte	N %	1 4,2	6 25,0	2 8,3	14 58,3	1 4,2	24 21,8
Natuurweten- skappe	N %	- -	- -	1 5,9	15 88,2	1 5,9	17 15,5
Opvoedkunde	N %	- -	- -	2 33,3	4 66,7	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	- -	- -	1 10,0	9 90,0	- -	10 9,1
Teologie	N %	- -	1 14,3	2 28,6	4 57,1	- -	7 6,4
Geneeskunde	N %	- -	5 29,4	1 5,9	5 29,4	6 35,3	17 15,5
Regte	N %	1 14,3	2 28,6	- -	3 42,9	1 14,3	7 6,4
	N %	3 2,7	16 14,5	14 12,7	68 61,8	9 8,2	110 100

Feitlik driekwart (74,5%) van die akademici dui aan dat hul voldoende tyd het vir samelewingsdiens. Die begrip samelewingsdiens is nie gedefinieer nie, en die interpretasie daarvan is aan die akademici oorgelaat.

TABEL 6

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT ONDERRIGTYD AS GEVOLG VAN TE VEEL
KLEM OP TOETSE EN EKSAMENS VERLORE GAAN

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	5 55,6	- -	1 11,1	- -	9 8,1
Landbou	N %	5 38,5	3 23,1	1 7,7	4 30,8	- -	13 11,7
Lettere en Wys- begeerte	N %	14 56,0	7 28,0	3 12,0	1 4,0	- -	25 22,5
Natuurweten- skappe	N %	2 11,8	3 17,6	3 17,6	9 52,9	- -	17 15,3
Opvoedkunde	N %	1 16,7	3 50,0	- -	2 33,3	- -	6 5,4
Sosiale Weten- skappe	N %	3 30,0	3 30,0	1 10,0	3 30,0	- -	10 9,0
Teologie	N %	3 42,0	2 28,6	1 14,3	1 14,3	- -	7 6,3
Geneeskunde	N %	9 52,9	4 23,5	2 11,8	2 11,8	- -	17 15,3
Regte	N %	3 42,9	3 42,9	1 14,3	- -	- -	7 6,3
	N %	43 38,7	33 29,7	12 10,8	23 20,7	- -	111 100

Behalwe in die Fakulteit Natuurwetenskappe (29,4%) meen tussen 60% - 85% van die akademici in die ander fakulteite dat onderrigtyd as gevolg van te veel klem op toetse en eksamens verlore gaan.

TABEL 7

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT REPRODUKSIE VAN LEERSTOF
SONDER INSIG PLAASVIND

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	- -	2 22,2	1 11,1	5 55,6	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	5 38,5	1 7,7	1 7,7	6 46,2	- -	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	6 24,0	5 20,0	4 16,0	8 32,0	2 8,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	2 11,8	3 17,6	1 5,9	11 64,7	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	- -	1 16,7	2 33,3	3 50,0	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	3 30,0	- -	3 30,0	4 40,0	- -	10 9,2
Teologie	N %	- -	2 33,3	1 16,7	1 16,7	2 33,3	6 5,5
Geneeskunde	N %	5 31,3	4 25,0	2 12,5	4 25,0	1 6,3	16 14,7
Regte	N %	2 28,6	1 14,3	2 28,6	2 28,6	- -	7 6,4
	N %	23 21,1	19 17,4	17 15,6	44 40,4	6 5,5	109 100

Met die uitsondering van die akademici in die Fakulteit Geneeskunde, meen die meerderheid van die akademici in die ander fakulteite, afsonderlik en gesamentlik, dat daar nie werklik by die studente sprake is van reproduksie van leerstof in teëstelling met leer met insig nie.

TABEL 8

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT STUDENTE VROEËR MOET
BEGIN STUDEER

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	7 77,8	2 22,2	- -	- -	- -	9 8,3
Landbou	N %	10 76,9	2 15,4	- -	1 7,7	- -	13 12,0
Lettere en Wys- begeerte	N %	16 64,0	4 16,0	3 12,0	1 4,0	1 4,0	25 23,1
Natuurweten- skappe	N %	11 64,7	2 11,8	1 5,9	2 11,8	1 5,9	17 15,7
Opvoedkunde	N %	6 100	- -	- -	- -	- -	6 5,6
Sosiale Weten- skappe	N %	8 80,0	1 10,0	1 10,0	- -	- -	10 9,3
Teologie	N %	3 50,0	3 50,0	- -	- -	- -	6 5,6
Geneeskunde	N %	6 40,0	3 20,0	3 20,0	3 20,0	- -	15 13,9
Regte	N %	5 71,4	- -	- -	1 14,3	1 14,3	7 6,5
	N %	72 66,7	17 15,7	8 7,4	8 7,4	3 2,8	108 100

Die meerderheid (82,4%) van die akademici is dit eens dat die semesterstelsel studente dwing om vroeër te begin studeer. Hierdie tendens geld ook met betrekking tot elke fakulteit afsonderlik.

TABEL 9

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DEURLOPENDE STUDIE BEVORDER WORD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	5 55,6	1 11,1	- -	- -	9 8,3
Landbou	N %	6 46,2	4 30,8	- -	2 15,4	1 7,7	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	7 28,0	9 36,0	5 20,0	4 16,0	- -	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	9 52,9	5 29,4	1 5,9	2 11,8	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	4 66,7	1 16,7	1 16,7	- -	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	1 10,0	6 60,0	1 10,0	2 20,0	- -	10 9,2
Teologie	N %	3 50,0	- -	- -	3 50,0	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	5 31,3	3 18,8	4 25,0	3 18,8	1 6,3	16 14,7
Regte	N %	1 14,3	3 42,9	1 14,3	2 28,6	- -	7 6,4
	N %	39 35,8	36 33,0	14 12,8	18 16,5	2 1,8	109 100

Met die uitsondering van die akademici in die Fakulteit Teologie huldig die grootste persentasie akademici in die ander Fakulteite die mening dat die semesterstelsel meebring dat studente deurgaans studeer. In die geheel gesien huldig 68,8% dié mening.

TABEL 10

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT VAKANSIETYE ONDERBENUT WORD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	4 44,4	- -	2 22,2	3 33,3	- -	9 8,3
Landbou	N %	3 23,1	3 23,1	- -	5 38,5	2 15,4	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	13 52,0	3 12,0	3 12,0	5 20,0	1 4,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	5 29,4	4 23,5	2 11,8	6 35,3	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	3 50,0	1 16,7	2 33,3	- -	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	3 30,0	2 20,0	2 20,0	1 10,0	2 20,0	10 9,2
Teologie	N %	1 16,7	1 16,7	2 33,3	- -	2 33,3	6 5,5
Geneeskunde	N %	8 50,0	4 25,0	1 6,3	1 6,3	2 12,5	16 14,7
Regte	N %	2 28,6	4 57,1	- -	1 14,3	- -	7 6,4
	N %	42 38,5	22 20,2	14 12,8	22 20,2	9 8,3	109 100

'n Totaal van 58,7% van die akademici dui aan dat vakansietye (Jun./Julie en Des./Jan.) onderbenut word in terme van werkopdragte vir studente. Veral in die Fakulteite Lettere en Wysbegeerte (64,0%), Opvoedkunde (66,7%), Regte (85,7%) en Geneeskunde (75,0%) is daar 'n aanduiding dat vakansietye nie benut word nie.

TABEL 11

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT STUDENTE SE DEELNAME AAN NIE-AKADEMIESE BEDRYWIGHED BEPERK WORD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	- -	- -	3 33,3	4 44,4	2 22,2	9 8,3
Landbou	N %	- -	3 23,1	- -	9 69,2	1 7,7	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	1 4,0	5 20,0	3 12,0	13 52,0	3 12,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	1 5,9	2 11,8	2 11,8	11 64,7	1 5,9	17 15,6
Opvoedkunde	N %	- -	2 33,3	- -	3 50,0	1 16,7	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	- -	2 20,0	2 20,0	5 50,0	1 10,0	10 9,2
Teologie	N %	- -	2 33,3	1 16,7	3 50,0	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	- -	4 25,0	4 25,0	6 37,5	2 12,5	16 14,7
Regte	N %	- -	2 28,6	2 28,6	3 42,9	- -	7 6,4
	N %	2 1,8	22 20,2	17 15,6	57 52,3	11 10,1	109 100

Slegs 22% van die akademici is van mening dat die semesterstelsel deelname van studente aan nie-akademiese bedrywigheide beperk.

TABEL 12

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT MEER GELEENTHEDE VIR STUDENTE
BESTAAN OM KURSUSSE VOLGENS BELANGSTELLING TE KIES

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	4 44,4	1 11,1	- -	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	10 76,9	2 15,4	1 7,7	- -	- -	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	10 40,0	6 24,0	3 12,0	2 8,0	4 16,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	10 58,8	7 41,2	- -	- -	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	1 16,7	3 50,0	1 16,7	- -	1 16,7	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	7 70,0	1 10,0	- -	- -	2 20,0	10 9,2
Teologie	N %	6 100	- -	- -	- -	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	4 25,0	8 50,0	1 6,3	1 6,3	2 12,5	16 14,7
Regte	N %	2 28,6	1 14,3	3 42,9	1 14,3	- -	7 6,4
	N %	53 48,6	32 29,4	10 9,2	4 3,7	10 9,2	109 100

Met die uitsondering van die Fakulteit Regte meen die meeste akademici in die ander fakulteite dat die semesterstelsel groter geleentheid aan studente bied om kursusse te neem waarin hul geïnteresseerd is. Van die totaal huldig 78% dieselfde mening.

TABEL 13

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DAAR 'N AFNAME IN AKADEMIESE
BEDRYWIGHED E VAN STUDENTE IS NA DIE INDIENING VAN SEMESTERSYFERS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	5 55,6	1 11,1	1 11,1	2 22,2	- -	9 8,2
Landbou	N %	4 30,8	7 53,8	2 15,4	- -	- -	13 11,8
Lettere en Wys- begeerte	N %	15 60,0	7 28,0	2 8,0	1 4,0	- -	25 22,7
Natuurweten- skappe	N %	5 29,4	7 41,2	1 5,9	3 17,6	1 5,9	17 15,5
Opvoedkunde	N %	3 50,0	3 50,0	- -	- -	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	7 70,0	2 20,0	- -	- -	1 10,0	10 9,1
Teologie	N %	2 33,3	2 33,3	- -	- -	2 33,3	6 5,5
Geneeskunde	N %	11 64,7	6 35,3	- -	- -	- -	17 15,5
Regte	N %	4 57,1	2 28,6	- -	- -	1 14,3	7 6,4
	N %	56 50,9	37 33,6	6 5,5	6 5,5	5 4,5	110 100

Van die 110 respondente het 93 (84,5%) aangedui dat daar wel 'n afname in akademiese bedrywighede is na die indiening van die semestersyfers en voor die aanbreek van die eksamens.

TABEL 14

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT LAAT ONTWAKENDE STUDENTE
DIE GELEENTHEID ONTNEEM WORD OM AKADEMIES SUKSESVOL TE HERSTEL

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	2 22,2	- -	3 33,3	3 33,3	1 11,1	9 8,2
Landbou	N %	2 15,4	6 46,2	2 15,4	3 23,1	- -	13 11,8
Lettere en Wys- begeerte	N %	11 44,0	11 44,0	- -	3 12,0	- -	25 22,7
Natuurweten- skappe	N %	4 23,5	7 41,2	2 11,8	4 23,5	- -	17 15,5
Opvoedkunde	N %	- -	5 83,3	1 16,7	- -	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	4 40,0	5 50,0	1 10,0	- -	- -	10 9,1
Teologie	N %	3 50,0	3 50,0	- -	- -	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	6 35,3	6 35,3	4 23,5	- -	1 5,9	17 15,5
Regte	N %	2 28,6	3 42,9	1 14,3	1 14,3	- -	7 6,4
	N %	34 30,9	46 41,8	14 12,7	14 12,7	2 1,8	110 100

Met die uitsondering van die akademici van die Fakulteit Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe, dui die meeste akademici (72,7%) aan dat die semesterstelsel met slegs twee toetsgeleenthede die laat ontwakende student die geleentheid ontnem om akademies suksesvol te herstel.

TABEL 15

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT 'N JAARSTELSEL VERKIESLIK IS
BO 'N SEMESTERSTELSEL VIR EERSTEJAARS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	1 11,1	3 33,3	- -	5 55,6	- -	9 8,3
Landbou	N %	3 23,1	2 15,4	1 7,7	6 46,2	1 7,7	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	9 36,0	6 24,0	2 8,0	7 28,0	1 4,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	4 23,5	1 5,9	2 11,8	9 52,9	1 5,9	17 15,6
Opvoedkunde	N %	- -	1 20,0	1 20,0	3 60,0	- -	5 4,6
Sosiale Weten- skappe	N %	2 20,0	1 10,0	2 20,0	5 50,0	- -	10 9,2
Teologie	N %	4 66,7	- -	1 16,7	1 16,7	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	7 41,2	5 29,4	2 11,8	- -	3 17,6	17 15,6
Regte	N %	4 57,1	- -	- -	2 28,6	1 14,3	7 6,4
	N %	34 31,2	19 17,4	11 10,0	38 34,9	7 6,4	109 100

Die meerderheid akademici in vyf van die nege fakulteite is van mening dat eerstejaars nie aan 'n jaarstelsel onderwerp moet word nie. Hierdie vyf is die Fakulteit Opvoedkunde (80%), Sosiale Wetenskappe (70%), Natuurwetenskappe (64,7%), Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe (55,5%) en Landbou (53,9%). In die geheel gesien is die akademici egter redelik verdeeld oor dié aangeleentheid.

TABEL 16

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT SINVOLLER KURSUS-
SAMESTELLINGS VIR STUDENTE MOONTLIK IS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	6 66,7	1 11,1	1 11,1	- -	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	10 76,9	1 7,7	- -	2 15,4	- -	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	12 48,0	6 24,0	2 8,0	3 12,0	2 8,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	8 47,1	8 47,1	- -	1 5,9	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	3 60,0	2 40,0	- -	- -	- -	5 4,6
Sosiale Weten- skappe	N %	6 60,0	2 20,0	- -	- -	2 20,0	10 9,2
Teologie	N %	3 50,0	1 16,7	- -	- -	2 33,3	6 5,5
Geneeskunde	N %	4 23,5	8 47,1	- -	2 11,8	3 17,6	17 15,6
Regte	N %	3 42,9	1 14,3	3 42,9	- -	- -	7 6,4
	N %	55 50,5	30 27,5	6 5,5	8 7,3	10 9,2	109 100

Die meeste akademici van al die fakulteite is die mening toegedaan dat studente sinvoller kursussamestellings onder 'n semesterstelsel kan maak. Globaal gesien stem 78% beslis of in 'n mate saam met so 'n stelling teenoor 12,8% wat meen dit is nie die geval nie. Daar is slegs by die Fakulteit Regte 'n verskil, waar drie (42,9%) van die sewe akademici in 'n mate verskil het. Die bevindinge in dié tabel kom ook ooreen met die statistiek in Tabel 12 waar aangedui is dat die meeste akademici meen dat studente kursusse kan volg waarin hulle geïnteresseerd is.

TABEL 17

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL 'N VERDELING VAN 'N JAARSTELSEL IN TWEE REDELIK ONAFHANKLIKE EENHEDE IS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	5 55,6	1 11,1	- -	- -	9 8,5
Landbou	N %	3 23,1	2 15,4	3 23,1	5 38,5	- -	13 12,3
Lettere en Wys- begeerte	N %	10 41,7	5 20,8	4 16,7	4 16,7	1 4,2	24 22,6
Natuurweten- skappe	N %	4 28,6	4 28,6	1 7,1	5 35,7	- -	14 13,2
Opvoedkunde	N %	1 16,7	3 50,0	1 16,7	1 16,7	- -	6 5,7
Sosiale Weten- skappe	N %	1 10,0	6 60,0	1 10,0	2 20,0	- -	10 9,4
Teologie	N %	3 42,9	4 57,1	- -	- -	- -	7 6,6
Geneeskunde	N %	5 31,3	4 25,0	2 12,5	3 18,8	2 12,5	16 15,1
Regte	N %	4 57,1	2 28,6	1 14,3	- -	- -	7 6,6
	N %	34 32,1	35 33,0	14 13,2	20 18,9	3 2,8	106 100

Dat die semesterstelsel soos aan die UOVS geïmplementeer in werklikheid 'n verdeling van die jaarstelsel in twee redelik onafhanklike eenhede behels, word deur die meerderheid (65,1%) akademici as waar bestempel. In die Fakulteit Landbou verskil die meerderheid (61,6%) van dié standpunt.

TABEL 18

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL LEI TOT DIE
FRAGMENTERING (VERSNIPPERING) VAN 'N VAKWETENSKAP

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	1 11,1	2 22,2	- -	5 55,6	1 11,1	9 8,4
Landbou	N %	- -	1 8,3	1 8,3	10 83,3	- -	12 11,2
Lettere en Wys- begeerte	N %	2 8,0	5 20,0	7 28,0	8 32,0	3 12,0	25 23,4
Natuurweten- skappe	N %	2 13,3	- -	3 20,0	9 60,0	1 6,7	15 14,0
Opvoedkunde	N %	- -	- -	1 16,7	5 83,3	- -	6 5,6
Sosiale Weten- skappe	N %	1 10,0	3 30,0	3 30,0	2 20,0	1 10,0	10 9,3
Teologie	N %	- -	3 42,9	3 42,9	1 14,3	- -	7 6,5
Geneeskunde	N %	6 37,5	5 31,3	1 6,3	3 18,8	1 6,3	16 15,0
Regte	N %	1 14,3	3 42,9	- -	2 28,6	1 14,3	7 6,5
	N %	13 12,1	22 20,6	19 17,8	45 42,1	8 7,5	107 100

Ongeveer 60% van die akademici is van mening dat 'n vakwetenskap nie noodwendig a.g.v. die semesterstelsel versnipper of gefragmenteer word nie. In die Fakulteite Geneeskunde en Regte kom die teenoorgestelde mening sterk na vore.

TABEL 19

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL DIE GELEENTHEID VIR STUDENTE BIED OM IN 'N VAKWETENSKAP TE SPESIALISEER

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	- -	4 57,1	1 14,3	1 14,3	1 14,3	7 6,7
Landbou	N %	6 50,0	- -	1 8,3	3 25,0	2 16,7	12 11,4
Lettere en Wys- begeerte	N %	4 16,0	7 28,0	2 8,0	9 36,0	3 12,0	25 23,8
Natuurweten- skappe	N %	7 46,7	4 26,7	1 6,7	2 13,3	1 6,7	15 14,3
Opvoedkunde	N %	1 16,7	2 33,3	1 16,7	1 16,7	1 16,7	6 5,7
Sosiale Weten- skappe	N %	2 20,0	5 50,0	- -	2 20,0	1 10,0	10 9,5
Teologie	N %	1 14,3	3 42,9	- -	3 42,9	- -	7 6,7
Geneeskunde	N %	2 12,5	6 37,5	- -	6 37,5	2 12,5	16 15,2
Regte	N %	2 28,6	1 14,3	2 28,6	2 28,6	- -	7 6,7
	N %	25 23,8	32 30,5	8 7,6	29 27,6	11 10,5	105 100

Oor dié stelling is redelik uiteenlopende responsies ontvang. 'n Geringe meerderheid akademici (54,3%) dui aan dat studente beter spesialiseringseleent- hede gebied word. Akademici van die Fakulteit Natuurwetenskappe en Sosiale Wetenskappe stem in 'n groot mate met die stelling saam.

TABEL 20

DIE MENINGS VAN DIE AKADEMICI AANGAANDE DIE STELLING DAT KREDIETE OP GROND VAN MOEILIKHEIDSGRAAD VERWERF BEHOORT TE WORD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	2 22,2	3 33,3	- -	4 44,4	- -	9 8,3
Landbou	N %	7 53,8	1 7,7	- -	3 23,1	2 15,4	13 12,0
Lettere en Wys- begeerte	N %	5 20,0	4 16,0	2 8,0	11 44,0	3 12,0	25 23,1
Natuurweten- skappe	N %	6 40,0	4 26,7	2 13,3	1 6,7	2 13,3	15 13,9
Opvoedkunde	N %	- -	1 16,7	1 16,7	4 66,7	- -	6 5,6
Sosiale Weten- skappe	N %	2 20,0	3 30,0	2 20,0	- -	3 30,0	10 9,3
Teologie	N %	3 42,9	2 28,6	- -	- -	2 28,6	7 6,5
Geneeskunde	N %	1 6,3	6 37,5	2 12,5	- -	7 43,8	16 14,8
Regte	N %	1 14,3	2 28,6	- -	2 28,6	2 28,6	7 6,5
	N %	27 25,0	26 24,1	9 8,3	25 23,1	21 19,4	108 100

Redelik uiteenlopende responsies is inter- en intra-fakultêr ontvang oor die kredietbelading van kursusse op grond van moeilikheidsgraad. Dat baie akademici onseker was oor so 'n moontlikheid word bevestig deur dié tabel aangesien byna 20% van die 108 respondente, (waarvan sewe verbonde is aan die Fakulteit Geneeskunde) onseker is. Die grootste persentasie van die akademici van die Fakulteite Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe (55,5%), Landbou (61,5%), Natuurwetenskappe (66,7%); Sosiale Wetenskappe (50%) en Teologie (71,5%) meen egter dat krediete verwerf behoort te word op grond van die moeilikheidsgraad van kursusse.

TABEL 21

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL LEI TOT DIE BEMOEILIKING VAN ONDERRIG A.G.V. DIE VERSKIL IN KENNIS EN ERVARING TUSSEN JUNIOR EN SENIOR STUDENTE IN DIESELFDE KLAS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonommiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	2 22,2	4 44,4	- -	2 22,2	1 11,1	9 8,4
Landbou	N %	7 53,8	3 23,1	2 15,4	1 7,7	- -	13 12,1
Lettere en Wys- begeerte	N %	16 64,0	6 24,0	- -	1 4,0	2 8,0	25 23,4
Natuurweten- skappe	N %	5 35,7	3 21,4	1 7,1	5 35,7	- -	14 13,1
Opvoedkunde	N %	1 20,0	3 60,0	1 20,0	- -	- -	5 4,7
Sosiale Weten- skappe	N %	4 40,0	3 30,0	- -	1 10,0	2 20,0	10 9,3
Teologie	N %	2 28,6	2 28,6	2 28,6	- -	1 14,3	7 6,5
Geneeskunde	N %	8 47,1	6 35,3	- -	2 11,8	1 5,9	17 15,9
Regte	N %	4 57,1	2 28,6	1 14,3	- -	- -	7 6,5
	N %	49 45,8	32 29,9	7 6,5	12 11,2	7 6,5	107 100

Uit dié tabel blyk dit dat die verskil in kennis en ervaring van junior en senior studente in dieselfde klas onderrig vir akademici bemoeilik. Van die 107 respondente het 75,7% teenoor 17,7% aangedui dat dit wel 'n knelpunt is.

TABEL 22

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE VOORDRAGMETODE DIE GESKIKSTE ONDERRIGMETODE IN 'N SEMESTERSTELSEL IS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	1 11,1	1 11,1	3 33,3	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	2 15,4	1 7,7	3 23,1	6 46,2	1 7,7	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	6 24,0	5 20,0	5 20,0	8 32,0	1 4,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	3 20,0	5 33,3	4 26,7	2 13,3	1 6,7	15 13,8
Opvoedkunde	N %	- -	- -	4 66,7	2 33,3	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	- -	2 20,0	4 40,0	2 20,0	2 20,0	10 9,2
Teologie	N %	- -	4 57,1	3 42,9	- -	- -	7 6,4
Geneeskunde	N %	3 17,6	3 17,6	4 23,5	3 17,6	4 23,5	17 15,6
Regte	N %	3 42,9	1 14,3	- -	2 28,6	1 14,3	7 6,4
	N %	20 18,3	22 20,2	28 25,7	28 25,7	11 10,1	109 100

Die akademici se mening oor die stelling dat die voordragmetode die geskikste onderrigmetode is tydens die semesterstelsel, het uiteenlopende reaksie ontlok. Die meeste akademici in die Fakulteit Landbou (69,3%), Opvoedkunde (100,0%) en Sosiale Wetenskappe (60%) verskil van hierdie mening. By die ander fakulteite was daar inter-fakultêr egter duidelike meningsverskille. Globaal gesien dui slegs 51,4% van die akademici aan dat die voordragmetode nie noodwendig die ge-
skikste metode van onderrig is nie.

TABEL 23

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT ANDER ONDERRIGMETODES
INGEKORT WORD WEENS 'N GEBREK AAN TYD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	1 11,1	1 11,1	- -	6 66,7	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	3 23,1	- -	- -	10 76,9	- -	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	8 32,0	4 16,0	1 4,0	11 44,0	1 4,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	1 6,7	4 26,7	1 6,7	7 46,7	2 13,3	15 13,8
Opvpedkunde	N %	- -	3 50,0	2 33,3	1 16,7	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	- -	2 20,0	1 10,0	6 60,0	1 10,0	10 9,2
Teologie	N %	- -	3 42,9	2 28,6	2 28,6	- -	7 6,4
Geneeskunde	N %	1 5,9	6 35,3	4 23,5	3 17,6	3 17,6	17 15,6
Regte	N %	2 28,6	- -	1 14,3	4 57,1	- -	7 6,4
	N %	16 14,7	23 21,1	12 11,0	50 45,9	8 7,3	109 100

Ses van die nege fakulteite se akademici verskil beslis of in 'n mate van die stelling dat ander onderrigmetodes weens 'n gebrek aan tyd ingekort word en dit is in ooreenstemming met die mening van 'n geringe meerderheid van akademici (56,9% dui aan dat dit nie so is nie).

TABEL 24

AKADEMICI SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL LEI TOT DIE
DIE FRAGMENTERING VAN SEKERE VAKWETENSKAPPE SE PRAKTIKA*

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	- -	2 28,6	1 14,3	2 28,6	2 28,6	7 7,2
Landbou	N %	1 7,7	2 15,4	- -	10 76,9	- -	13 13,4
Lettere en Wys- begeerte	N %	6 28,6	4 19,0	- -	5 23,8	6 28,6	21 21,6
Natuurweten- skappe	N %	1 6,7	1 6,7	1 6,7	11 73,3	1 6,7	15 15,5
Opvoedkunde	N %	- -	- -	2 40,0	3 60,0	- -	5 5,2
Sosiale Weten- skappe	N %	1 11,1	1 11,1	1 11,1	2 22,2	4 44,4	9 9,3
Teologie	N %	- -	1 16,7	1 16,7	- -	4 66,7	6 6,2
Geneeskunde	N %	5 33,3	5 33,3	2 13,3	3 20,0	- -	15 15,5
Regte	N %	- -	1 16,7	1 16,7	1 16,7	3 50,0	6 6,2
	N %	14 14,4	17 17,5	9 9,3	37 38,1	20 20,6	97 100

Die fragmentering van praktika word deur die verskillende fakulteite uiteenlopend ervaar. Dié tendens word gestaaf deur die feit dat 20 van die 97 respondente (20,6%) onseker was of dit wel die geval is. Die akademici in die volgende fakulteite dui aan dat hul praktika beslis nie versnipper word nie: i) Landbou (76,9%), ii) Natuurwetenskappe (73,3%) en iii) Opvoedkunde (60%). In teenstelling met bogenoemde drie fakulteite toon die Fakulteit Geneeskunde se akademici aan dat dit wel die geval by hulle is: 33,3% stem beslis saam en 33,3% stem in 'n mate saam.

*L.W. Nie alle akademici/departemente bied opleiding in praktika aan nie.

TABEL 25

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL GROTER KLEM OP
EVALUERING PLAAS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	4 44,4	1 11,1	2 22,2	1 11,1	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	3 23,1	4 30,8	3 23,1	2 15,4	1 7,7	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	17 68,0	4 16,0	2 8,0	- -	2 8,0	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	7 41,2	6 35,3	- -	4 23,5	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	3 50,0	1 16,7	- -	2 33,3	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	5 50,0	3 30,0	1 10,0	1 10,0	- -	10 9,2
Teologie	N %	3 50,0	1 16,7	1 16,7	1 16,7	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	6 37,5	8 50,0	1 6,3	1 6,3	- -	16 14,7
Regte	N %	4 57,1	3 42,9	- -	- -	- -	7 6,4
	N %	52 47,7	31 28,4	10 9,2	12 11,0	4 3,7	109 100

Uit die tabel blyk dit duidelik dat 76,1% van die akademici meen dat daar groter klem gelê word op evaluering wanneer 'n semesterstelsel gebruik word. Daar het geringe meningsverskille voorgekom by die akademici van die Fakulteite Landbou en Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe.

TABEL 26

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIT MAKLIKER VIR STUDENTE IS OM
'N SEMESTEREINDEKSAMEN TE SLAAG

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	5 55,6	2 22,2	1 11,1	1 11,1	- -	9 8,3
Landbou	N %	6 46,2	4 30,8	2 15,4	1 7,7	- -	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	13 52,0	7 28,0	2 8,0	3 12,0	- -	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	9 52,9	2 11,8	3 17,6	3 17,6	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	2 33,3	3 50,0	1 16,7	- -	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	4 40,0	5 50,0	- -	1 10,0	- -	10 9,2
Teologie	N %	4 66,7	2 33,3	- -	- -	- -	6 5,5
Geneeskunde	N %	12 75,0	3 18,8	- -	- -	1 6,3	16 14,7
Regte	N %	4 57,1	1 14,3	1 14,3	1 14,3	- -	7 6,4
	N %	59 54,1	29 26,6	10 9,2	10 9,2	1 0,9	109 100

Die oorgrote meerderheid akademici (80,7%) in totaal en in fakulteitsverband, is dit eens dat studente die semestereindeksamens makliker kan slaag omdat hulle oor 'n kleiner hoeveelheid werk geëvalueer word. Dit is ook net by die Fakulteit Natuurwetenskappe dat 'n noemenswaardige getal akademici (35,2%) aangedui het dat hul nie met dié stelling akkoord gaan nie.

TABEL 27

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT TERUGVOERING AAN STUDENTE NA
EVALUERING BEPERK IS A.G.V. 'N GEBREK AAN TYD

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	2 22,2	- -	1 11,1	5 55,6	1 11,1	9 8,3
Landbou	N %	3 23,1	- -	2 15,4	7 53,8	1 7,7	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	6 24,0	8 32,0	1 4,0	10 40,0	- -	25 22,9
Natuurweten- skappe	N %	1 5,9	3 17,6	4 23,5	8 47,1	1 5,9	17 15,6
Opvoedkunde	N %	1 16,7	2 33,3	2 33,3	1 16,7	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	- -	5 50,0	1 10,0	4 40,0	- -	10 9,2
Teologie	N %	1 16,7	2 33,3	2 33,3	- -	1 16,7	6 5,5
Geneeskunde	N %	4 25,0	6 37,5	2 12,5	2 12,5	2 12,5	16 14,7
Regte	N %	3 42,9	2 28,6	- -	1 14,3	1 14,3	7 6,4
	N %	21 19,3	28 25,7	15 13,8	38 34,9	7 6,4	109 100

Die stelling dat terugvoering na toetse/evaluering a.g.v. 'n gebrek aan tyd, beperk is, word deur die akademici redelik uiteenlopend binne en buite fakulteitsverband beskou. Slegs drie van die nege fakulteite se akademici verskil in 'n geringe mate of beslis, van die stelling nl. dié van Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe, Landbou en Natuurwetenskappe. Die Fakulteit Opvoedkunde en Sosiale Wetenskappe se akademici is verdeeld oor dié stelling terwyl Lettere en Wysbegeerte (56,0%), Geneeskunde (62,5%) en Regte (71,5%) se akademici aandui dat hul wel 'n probleem ondervind met terugvoering aan studente as gevolg van 'n gebrek aan tyd.

TABEL 28

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR 'N TOENAME IN EVALUERING IS

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	2 22,2	1 11,1	2 22,2	1 11,1	9 8,1
Landbou	N %	7 53,8	2 15,4	2 15,4	2 15,4	- -	13 11,7
Lettere en Wys- begeerte	N %	9 36,0	7 28,0	1 4,0	7 28,0	1 4,0	25 22,5
Natuurweten- skappe	N %	3 17,6	6 35,3	3 17,6	4 23,5	1 5,9	17 15,3
Opvoedkunde	N %	2 33,3	1 16,7	- -	3 50,0	- -	6 5,4
Sosiale Weten- skappe	N %	1 10,0	2 20,0	2 20,0	2 20,0	3 30,0	10 9,0
Teologie	N %	1 14,3	2 28,6	- -	1 14,3	3 42,9	7 6,3
Geneeskunde	N %	5 29,4	4 23,5	1 5,9	2 11,8	5 29,4	17 15,3
Regte	N %	3 42,9	- -	1 14,3	- -	3 42,9	7 6,3
	N %	34 30,6	26 23,4	11 9,9	23 20,7	17 15,3	111 100

Van die 111 respondente dui die grootste persentasie (54%) van dié respondente aan dat hul 'n toename in die hoeveelheid evaluering onder die semesterstelsel ervaar. Inter- en intra-fakultêr verskil die akademici se menings egter redelik van mekaar. Die meerderheid fakulteite se akademici toon egter aan dat dit wel die geval is. Die statistiek is ook in ooreenstemming met die statistiek verkry uit Tabel 6 en 25. 'n Redelike groot groep akademici in die Fakulteite Sosiale Wetenskappe, Teologie, Geneeskunde en Regte was egter onseker.

TABEL 29

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DEPARTEMENTELE EINDEKSAMENS DIE SEMESTERSTELSEL MEER DOELTREFFEND KAN MAAK

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonemiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	- -	1 11,1	4 44,4	1 11,1	9 8,2
Landbou	N %	4 30,8	- -	2 15,4	5 38,5	2 15,4	13 11,8
Lettere en Wys- begeerte	N %	9 36,0	7 28,0	2 8,0	5 20,0	2 8,0	25 22,7
Natuurweten- skappe	N %	5 29,4	7 41,2	2 11,8	2 11,8	1 5,9	17 15,5
Opvoedkunde	N %	1 16,7	2 33,3	1 16,7	2 33,3	- -	6 5,5
Sosiale Weten- skappe	N %	2 20,0	3 30,0	2 20,0	1 10,0	2 20,0	10 9,1
Teologie	N %	4 57,1	3 42,9	- -	- -	- -	7 6,4
Geneeskunde	N %	4 25,0	3 18,8	1 6,3	3 18,8	5 31,3	16 14,5
Regte	N %	2 28,6	3 42,9	- -	- -	2 28,6	7 6,4
	N %	34 30,9	28 25,5	11 10,0	22 20,0	15 13,6	110 100

Die meerderheid van die akademici in slegs twee van die nege fakulteite nl. Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe (55,5%) en Landbou (53,9%) meen dat departementele eindeksamen nie die semesterstelsel meer doeltreffend kan maak nie. Die Fakulteite Opvoedkunde, Sosiale Wetenskappe en Geneeskunde se akademici is verdeeld oor dié aangeleentheid. Die grootste persentasie van die orige vier fakulteite nl. Lettere en Wysbegeerte, Natuurwetenskappe, Teologie en Regte se akademici is van mening dat so 'n stelsel van groot waarde kan wees.

TABEL 30

AKADEMICI SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE DUUR VAN DIE EKSAMENS TE LANK
IS VIR 'N DOELTREFFENDE SEMESTERSTELSEL

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	3 33,3	4 44,4	1 11,1	1 11,1	- -	9 8,1
Landbou	N %	3 23,1	4 30,8	2 15,4	4 30,8	- -	13 11,7
Lettere en Wys- begeerte	N %	8 32,0	8 32,0	2 8,0	5 20,0	2 8,0	25 22,5
Natuurweten- skappe	N %	5 29,4	4 23,5	1 5,9	6 35,3	1 5,9	17 15,3
Opvoedkunde	N %	2 33,3	3 50,0	- -	1 16,7	- -	6 5,4
Sosiale Weten- skappe	N %	1 10,0	4 40,0	- -	3 30,0	2 20,0	10 9,0
Teologie	N %	1 14,3	6 85,7	- -	- -	- -	7 6,3
Geneeskunde	N %	4 23,5	7 41,2	1 5,9	1 5,9	4 23,5	17 15,3
Regte	N %	- -	2 28,6	2 28,6	1 14,3	2 28,6	7 6,3
	N %	27 24,3	42 37,8	9 8,1	22 19,8	11 9,9	111 100

Met die uitsondering van twee fakulteite, naamlik Sosiale Wetenskappe en Regte, is die meeste van die ander fakulteite se akademici dit eens dat die huidige duur van die eksamens te lank is vir 'n doeltreffende semesterstelsel. Globaal gesien onderskryf 62,1% van die akademici dié stelling.

TABEL 31

AKADEMICI SE MENING DAT DIE VROEË DATUM VIR INDIENING VAN PREDIKATE DIE
TYDSPERIODE VIR TOETSE VERKORT

FAKULTEITE		STEM BE- SLIS SAAM	STEM IN 'N MATE SAAM	VERSKIL IN 'N MATE	VERSKIL BESLIS	ONSEKER	N %
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	N %	5 55,6	3 33,3	1 11,1	- -	- -	9 8,3
Landbou	N %	8 61,5	4 30,8	- -	1 7,7	- -	13 11,9
Lettere en Wys- begeerte	N %	17 70,8	4 16,7	1 4,2	1 4,2	1 4,2	24 22,0
Natuurweten- skappe	N %	10 58,8	3 17,6	2 11,8	2 11,8	- -	17 15,6
Opvoedkunde	N %	1 20,0	3 60,0	1 20,0	- -	- -	5 4,6
Sosiale Weten- skappe	N %	4 40,0	3 30,0	- -	1 10,0	2 20,0	10 9,2
Teologie	N %	1 14,3	5 71,4	1 14,3	- -	- -	7 6,4
Geneeskunde	N %	8 47,1	5 29,4	1 5,9	- -	3 17,6	17 15,6
Regte	N %	4 57,1	1 14,3	1 14,3	- -	1 14,3	7 6,4
	N %	58 53,2	31 28,4	8 7,3	5 4,6	7 6,4	109 100

Weinig verskille kom in dié tabel na vore. Die meeste akademici (81,6%) of te wel 89 van die 109 respondente dui baie duidelik aan dat die vroeë indiening van predikate lei tot die verkorting van die tydspanne waarin toetse afgeneem moet word.

5.9 Gegewens soos verkry van die studente (Tabelle 32 - 52)

Die verspreiding van die vraelyste terugontvang, ongeag departemente en studiejaar, per fakulteit is soos volg:

TABEL 32

VERSPREIDING VAN STUDENTEVRAELYS TE PER FAKULTEIT

<u>Fakulteit</u>	<u>Vraelyste</u>	
	N	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	55	19,8
Landbou	41	14,7
Lettere en Wysbegeerte	53	19,1
Natuurwetenskappe	38	13,7
Opvoedkunde	17	6,1
Sosiale Wetenskappe	16	5,7
Geneeskunde	32	11,5
Regte	26	9,4
Totaal	278	100,0

Die totaal (278), verteenwoordig 5,6% van die totale voorgraadse studente aan die UOVS in 1983. Hoewel dié 5,6% statisties verteenwoordigend is om geldige afleidings m.b.t. die universum te maak geld dieselfde moontlikheid nie m.b.t. die afsonderlike fakulteite nie. Dit dien daarop te wys dat die gelykkansige steekproeftrekking (7,7%) wel proporsionele verteenwoordiging van studente in die afsonderlike fakulteite verteenwoordig het.

Die totaal van 278 bruikbare vraelyste wat ontvang is impliseer 'n verlies van 109 studentevraelyste wat aanleiding gegee het daartoe dat die proporsionele verteenwoordiging van studente per fakulteit nie meer gehandhaaf kon word nie.

TABEL 33

VERSPREIDING VAN VRAELYTE T.O.V STUDIEJARE

	N	%
Eerstejaars	95	34,2
Tweedejaars	64	23,0
Derdejaars	72	25,9
Vierdejaars	28	10,1
Vyfdejaars	17	6,1
Sesdejaars	2	0,7
	278	100

Uit die tabel blyk dit dat die eerstejaars ongeveer een derde van die totale responsie verteenwoordig en die seniors twee derdes.

TABEL 34

VRAELYSVERSPREIDING TUSSEN VOLTYDSE EN DEELTYDSE STUDENTE

	N	%
Voltyds	235	84,5
Deeltyds	38	13,7
Onvoltooid	5	1,8
	278	100

Daar was by hierdie vraag vyf respondente wat versuim het om aan te dui of hul voltyds of deeltyds aan die UOVS studeer.

TABEL 35

STUDENTERESPONSIE TEN OPSIGTE VAN KOMBINASIES VAN TYDSKEDULERING

<u>Tydskedulering</u>	<u>Ja</u>	<u>%</u>	<u>Nee</u>	<u>%</u>
Suiwer semesterstelsel	175	62,9	103	37,1
Suiwer jaarstelsel	11	4,0	267	96,0
Kombinasie van 'n semester met 'n jaarstelsel	92	33,1	186	66,9

Die tabel toon aan dat die grootste persentasie studente 'n suiwer semesterstelsel volg, d.w.s. al die kursusse wat hulle volg word op 'n semesterbasis aangebied. Die 33,1% wat 'n kombinasie van 'n semester en 'n jaarstelsel volg se kursussamestelling impliseer dat hul kursusse volg wat op 'n voorgeskrewe basis albei stelsels insluit of dat hul uit vrye keuse 'n kursus volg wat op die alternatiewe basis aangebied word.

TABEL 36

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE BEMEESTERING VAN DIE LEERSTOF
IN DIE GESTELDE TYD MOONTLIK IS

Fakulteit		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	13	61,9	1	100,0	6	28,6	-	-	2	9,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	1
	S	14	60,9	2	20,0	9	39,1	6	60,0	-	-	2	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	23	10
Landbou	J	6	50,0	-	-	3	25,0	1	100,0	3	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	1
	S	11	42,3	1	50,0	12	46,2	-	-	2	7,7	1	50,0	1	3,8	-	-	-	-	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	15	78,9	1	33,3	2	10,5	1	33,3	1	5,3	1	33,3	1	5,3	-	-	-	-	-	-	19	3
	S	12	54,5	3	33,3	10	45,5	5	55,6	-	-	1	11,1	-	-	-	-	-	-	-	-	22	9
Natuurwetenskappe	J	8	66,7	-	-	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	16	61,5	-	-	5	19,2	-	-	5	19,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	2	22,2	5	83,3	4	44,4	1	16,7	2	22,2	-	-	1	11,1	-	-	-	-	-	-	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	4	66,6	2	100,0	2	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
	S	2	33,3	1	50,0	4	66,7	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	6	50,0	-	-	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	12	60,0	-	-	4	20,0	-	-	4	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-
Regte	J	1	25,0	-	-	2	50,0	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
	S	13	65,0	1	50,0	7	35,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	2
Totaal	J	55	62,5	4	57,1	22	25,0	2	28,6	10	11,4	1	14,3	1	1,1	-	-	-	-	-	-	88	7
Totaal	S	82	53,9	13	41,9	55	36,2	14	45,2	13	8,6	4	12,9	2	1,3	-	-	-	-	-	-	152	31
Totaal	J+S	137	57,1	17	44,7	77	32,1	16	42,1	23	9,6	5	13,2	3	1,3	-	-	-	-	-	-	240	38
	N	154				93				28				3				-				278	
	%	55,4				33,4				10,1				1,1				-				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meerderheid studente vind die gestelde tyd om leerstof te bemeester in 'n semester voldoende. Slegs 11,2% teenoor 88,8% meen dat hulle dit nie kan doen nie. Hierdie 88,8% verteenwoordig 'n positiewe responsie in al die fakulteite by sowel eerstejaar as seniors ongeag die feit dat hulle voltyds of deeltys (buitemuurs) studeer.

TABEL 37

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT SPESIFIEKE TOEPASSING VAN DIE
OPLEIDING VOLGENS BELANGSTELLING/BEHOEFTE MOONTLIK IS

		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
Fakulteit		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	10	47,6	1	100,0	11	52,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	1
	S	9	39,1	4	40,0	8	34,8	5	50,0	5	21,7	-	-	1	4,3	1	10,0	-	-	-	-	23	10
Landbou	J	2	16,7	1	100,0	9	75,0	-	-	1	8,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	1
	S	9	34,6	1	50,0	11	42,3	-	-	4	15,4	-	-	2	7,7	1	50,0	-	-	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	11	57,9	3	100,0	7	36,8	-	-	1	5,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	3
	S	16	72,7	4	44,4	5	22,7	3	33,3	-	-	1	11,1	-	-	1	11,1	1	4,5	-	-	22	9
Natuur- wetenskappe	J	7	58,3	-	-	2	16,7	-	-	1	8,3	-	-	2	16,7	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	6	23,1	-	-	15	57,7	-	-	5	19,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	2	22,2	2	33,3	5	55,6	2	33,3	2	22,2	2	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	2	33,3	-	-	4	66,7	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
	S	5	83,3	2	100,0	1	16,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	7	58,3	-	-	4	33,3	-	-	1	8,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	8	40,0	-	-	10	50,0	-	-	1	5,0	-	-	1	5,0	-	-	-	-	-	-	20	-
Regte	J	2	50,0	-	-	2	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
	S	7	35,0	1	50,0	10	50,0	1	50,0	2	10,0	-	-	-	-	-	-	1	5,0	-	-	20	7
Totaal	J	43	48,9	5	71,4	39	44,3	2	28,6	4	4,5	-	-	2	2,3	-	-	-	-	-	-	88	7
Totaal	S	62	40,8	14	45,1	65	42,8	11	35,5	19	12,5	3	9,7	4	2,6	3	9,7	2	1,3	-	-	152	31
Totaal	J,S	105	43,8	19	50,0	104	43,3	13	34,2	23	9,6	3	7,9	6	2,5	3	7,9	2	0,8	-	-	240	38
	N	124				117				26				9				2				278	
	%	44,6				42,1				9,4				3,2				0,7				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meeste studente (86,7%) is dit eens dat die semesterstelsel wel opleiding volgens hul belangstellings/behoefte moontlik maak. Hierdie responsie kom voor by junior sowel as senior studente en daar is geen noemenswaardige verskil tussen die fakulteite se studente nie.

TABEL 38

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE SEMESTERSTELSEL LEI TOT DIE
VERSNIIPERING VAN KURSUSSE

Fakulteit		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	1	4,8	-	-	-	-	3	14,3	14	66,7	1	100,0
	S	1	4,3	-	-	6	26,1	1	10,0	10	43,5	8	80,0
Landbou	J	-	-	-	-	2	16,7	-	-	4	41,7	1	100,0
	S	3	11,5	-	-	4	15,4	1	50,0	15	57,7	-	-
Lettere en Wysbegeerte	J	-	-	-	-	2	10,5	-	-	14	73,7	3	100,0
	S	1	4,5	-	-	3	13,6	2	22,2	13	59,1	5	55,6
Natuur- wetenskappe	J	-	-	-	-	1	8,3	-	-	5	50,0	-	-
	S	1	3,8	-	-	3	11,5	-	-	6	23,1	-	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-
	S	1	11,1	-	-	1	11,1	1	16,7	5	55,6	5	83,3
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	-	-	-	-	3	50,0	2	33,3	2	100,0
	S	-	-	-	-	-	-	1	50,0	6	100,0	1	50,0
Geneeskunde	J	2	16,7	-	-	3	25,0	-	-	5	41,7	-	-
	S	-	-	-	-	7	35,0	-	-	3	15,0	-	-
Regte	J	2	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	50,0
	S	1	5,0	-	-	-	-	5	25,0	2	100,0	12	60,0
Totaal	J	5	5,7	-	-	8	9,1	-	-	48	54,5	7	7,9
Totaal	S	8	5,3	-	-	24	15,8	5	16,1	86	56,6	19	61,3
Totaal	J.S	13	5,4	-	-	32	13,3	5	13,2	51	21,3	7	18,4
	N	13		37		58		160		10		278	
	%	4,7		13,3		20,9		57,5		3,6		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meerderheid studente in al die fakulteite, juniors en seniors, ongeag voltydse of deeltydse dui aan dat die semesterstelsel nie die vakdisiplines versnipper nie. In die Fakulteit Geneeskunde is daar egter 7 van die 20 senior voltydse studente (35,0%) wat aandui dat versnippering wel plaasvind. Globaal gesien is daar net 18% teenoor 78,4% wat meen versnippering kom wel voor.

TABEL 39

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT SEMESTERKURSUSSE NIE
BYMEKAAR AANSLUIT NIE

		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal			
Fakulteit		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	-	-	-	-	1	4,8	-	-	20	95,2	1	100,0	-	-
	S	1	4,3	1	10,0	3	13,0	-	-	3	13,0	4	40,0	16	69,6
Landbou	J	-	-	-	-	-	-	-	-	8	66,7	1	100,0	-	-
	S	2	7,7	-	-	4	15,4	-	-	3	11,5	-	-	17	65,4
Lettere en Wysbegeerte	J	-	-	-	-	1	5,3	-	-	2	10,5	1	33,3	16	84,2
	S	-	-	-	-	-	-	1	11,1	1	4,5	-	-	21	95,5
Natuur- wetenskappe	J	-	-	-	-	1	8,3	-	-	9	75,0	-	-	1	8,3
	S	1	3,8	-	-	3	11,5	-	-	6	23,1	-	-	16	61,5
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-
	S	1	11,1	-	-	-	-	-	-	3	33,3	1	16,7	4	44,4
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	100,0	-	-
	S	-	-	-	-	1	16,7	-	-	5	83,3	2	100,0	-	-
Geneeskunde	J	1	8,3	-	-	1	8,3	-	-	9	75,0	-	-	-	-
	S	3	15,0	-	-	-	-	-	-	3	15,0	-	-	13	65,0
Regte	J	-	-	-	-	2	50,0	-	-	2	50,0	-	-	-	-
	S	1	5,0	-	-	2	10,0	-	-	1	5,0	-	-	15	75,0
Totaal	J	1	1,1	-	-	6	6,8	-	-	10	11,4	1	14,3	70	79,5
Totaal	S	9	5,9	1	3,2	13	8,6	1	3,2	20	13,2	5	16,1	107	70,4
Totaal	J,S	10	4,2	1	2,6	19	7,9	1	2,6	30	12,5	6	15,8	177	73,8
	N	11		20		36		205		6		278			
	%	3,9		7,3		12,9		73,7		2,2		100			

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Hierdie tabel toon duidelik dat die meerderheid studente (86,6%) in al die fakulteite meen dat semesterkursusse wel bymekaar aansluit en dat hulle dit so ervaar gedurende hul studies.

TABEL 40

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT HUL DIE GELEENTHEID KRY
OM KURSUSSE WAT HUL INTERESSEER TE VOLG

Fakulteit		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	16	76,2	1	100,0	4	19,0	-	-	-	-	-	-
	S	9	39,1	4	40,0	11	47,8	4	40,0	2	8,7	1	10,0
Landbou	J	8	66,7	1	100,0	4	33,3	-	-	-	-	-	-
	S	12	46,2	-	-	6	23,1	1	50,0	2	7,7	-	-
Lettere en Wysbegeerte	J	11	57,9	3	100,0	6	31,6	-	-	-	-	-	-
	S	16	72,7	4	44,4	5	22,7	3	33,3	1	4,6	1	11,1
Natuur- wetenskappe	J	6	50,0	-	-	3	25,0	-	-	2	16,7	-	-
	S	11	42,3	-	-	9	34,6	-	-	1	3,8	-	-
Opvoedkunde	J	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	S	4	44,4	5	83,3	1	11,1	-	-	2	22,2	1	16,7
Sosiale Wetenskappe	J	4	66,7	2	100,0	2	33,3	-	-	-	-	-	-
	S	4	66,7	2	100,0	1	16,7	-	-	1	16,7	-	-
Geneeskunde	J	6	50,0	-	-	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-
	S	9	45,0	-	-	7	35,0	-	-	2	10,0	-	-
Regte	J	2	50,0	-	-	2	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	7	35,0	1	50,0	8	40,0	1	50,0	3	15,0	-	-
Totaal	J	55	62,5	7	100	25	28,4	-	-	3	3,4	-	-
Totaal	S	72	47,4	16	51,6	48	31,6	9	29,0	13	8,6	3	9,7
Totaal	J+S	127	52,9	23	60,5	73	30,4	9	23,7	16	6,7	3	7,9
	N	150		82		19		17		9		278	
	%	54,1		29,6		6,8		6,2		3,3		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Van die 278 respondente het 232 (83,7) aangedui dat hulle kursusse kan volg waarin hul geïnteresseerd is. Hierdie statistiek kom baie duidelik ooreen met die statistiek van Tabel 37 waar die studente aangedui het dat hulle kursusse kan volg wat aansluit by hul belangstellings en behoeftes.

TABEL 41

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR DEURLOPEND
GESTUDEER WORD

		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
Fakulteit		V %	D %	V %	D %	V %	D %	V %	D %	V %	D %	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	15 71,4	1 100,0	6 28,6	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	21	1
	S	19 82,6	7 70,0	3 13,0	2 20,0	1 4,3	1 10,0	- -	- -	- -	- -	21	10
Landbou	J	11 91,7	1 100,0	- -	- -	1 8,3	- -	- -	- -	- -	- -	12	1
	S	21 80,8	1 50,0	4 15,4	1 50,0	- -	- -	1 3,8	- -	- -	- -	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	14 73,7	3 100,0	4 21,0	- -	1 5,3	- -	- -	- -	- -	- -	19	3
	S	19 86,4	6 66,7	3 13,6	2 22,2	- -	- -	- -	1 11,1	- -	- -	22	9
Natuur- wetenskappe	J	8 66,7	- -	3 25,0	- -	1 8,3	- -	- -	- -	- -	- -	12	-
	S	20 76,9	- -	3 11,5	- -	3 11,5	- -	- -	- -	- -	- -	26	-
Opvoedkunde	J	2 100,0	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	2	-
	S	6 66,7	3 50,0	2 22,2	2 33,3	1 11,1	1 16,7	- -	- -	- -	- -	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	4 66,7	1 50,0	2 33,3	1 50,0	- -	- -	- -	- -	- -	- -	6	2
	S	4 66,7	2 100,0	1 16,7	- -	1 16,7	- -	- -	- -	- -	- -	6	2
Geneeskunde	J	7 58,3	- -	4 33,3	- -	- -	- -	1 8,3	- -	- -	- -	12	-
	S	11 55,0	- -	3 15,0	- -	3 15,0	- -	2 10,0	- -	1 5,0	- -	20	-
Regte	J	2 50,0	- -	2 50,0	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	4	-
	S	15 75,0	- -	3 15,0	2 100,0	1 5,0	- -	1 5,0	- -	- -	- -	20	2
Totaal	J	63 71,6	6 85,7	21 23,9	1 14,3	3 3,4	- -	1 1,1	- -	- -	- -	88	7
Totaal	S	115 75,7	19 61,3	22 14,5	9 29,0	10 6,6	2 6,5	4 2,6	1 3,2	1 0,6	- -	152	31
Totaal	J+S	178 74,2	25 65,8	43 17,9	10 26,3	13 5,4	2 5,3	5 2,1	1 2,6	1 0,4	- -	240	38
	N	203		53		15		6		1		278	
	%	73,0		19,0		5,4		2,2		0,4		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Meer as 90% van die respondente dui aan dat daar beslis deurlopend gestudeer en gewerk word onder 'n semesterstelsel.

TABEL 42

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR VOLDOENDE TYD IS OM
BYLEESWERK TE DOEN

Fakulteit		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	5	23,8	1	100,0	4	19,0	-	-	10	47,6	-	-
	S	6	26,1	1	10,0	6	26,1	3	30,0	4	17,4	3	30,0
Landbou	J	1	8,3	-	-	3	25,0	-	-	6	50,0	1	100,0
	S	3	11,5	-	-	7	26,9	-	-	7	26,9	1	50,0
Lettere en Wysbegeerte	J	8	42,1	-	-	3	15,8	1	33,3	4	21,0	1	33,3
	S	10	45,5	-	-	8	36,4	3	33,3	3	13,6	4	44,4
Natuur- wetenskappe	J	3	25,0	-	-	4	33,3	-	-	1	8,3	-	-
	S	2	7,7	-	-	7	26,9	-	-	9	34,6	-	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	2	22,2	3	50,0	3	33,3	1	16,7	2	22,2	1	16,7
Sosiale Wetenskappe	J	1	16,7	1	50,0	4	66,7	-	-	-	-	-	-
	S	1	16,7	-	-	1	16,7	-	-	2	33,3	2	100,0
Geneeskunde	J	1	8,3	-	-	3	25,0	-	-	4	33,3	-	-
	S	4	20,0	-	-	8	40,0	-	-	4	20,0	-	-
Regte	J	-	-	-	-	-	-	-	-	2	50,0	-	-
	S	6	30,0	-	-	6	30,0	1	50,0	6	30,0	1	50,0
Totaal	J	19	21,6	2	28,6	22	25,0	1	14,3	31	35,2	3	42,8
Totaal	S	34	22,4	4	12,9	46	30,3	8	25,8	39	25,7	10	32,2
Totaal	J,S	53	22,1	6	15,8	68	28,3	9	23,7	70	29,2	13	34,2
	N	59		77		83		55		4		278	
	%	21,2		27,7		29,9		19,8		1,4		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meerderheid van die studente (49,7%) meen daar is nie voldoende tyd om byleeswerk te doen nie. In die Fakulteite Regte en Geneeskunde waarin ook jaarkursusse aangebied word, verskil die meerderheid van studente van hierdie mening.

TABEL 43

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DIE TWEE EKSAMENS MEER INTENSIEWE
STUDIE MEEBRING

		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
Fakulteit		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	17	80,9	1	100,0	4	19,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	1
	S	15	65,2	8	80,0	6	26,1	2	20,0	2	8,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	10
Landbou	J	6	50,0	-	-	6	50,0	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	1
	S	18	69,2	2	100,0	4	15,4	-	-	3	11,5	-	-	1	3,8	-	-	-	-	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	14	73,3	3	100,0	3	15,8	-	-	1	5,3	-	-	1	5,3	-	-	-	-	-	-	19	3
	S	20	90,9	8	88,9	1	4,5	-	-	1	4,5	-	-	-	-	1	11,1	-	-	-	-	22	9
Natuur- wetenskappe	J	9	75,0	-	-	3	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	16	61,5	-	-	8	30,8	-	-	1	3,8	-	-	-	-	-	-	1	3,8	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	5	55,6	3	50,0	3	33,3	3	50,0	1	11,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	4	66,7	2	33,3	2	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
	S	3	50,0	1	50,0	3	50,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	8	66,7	-	-	4	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	14	70,0	-	-	3	15,0	-	-	2	10,0	-	-	-	-	-	-	1	5,0	-	-	20	-
Regte	J	-	-	-	-	4	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
	S	17	85,0	2	100,0	2	10,0	-	-	-	-	-	-	1	10,0	-	-	-	-	-	-	20	2
Totaal	J	60	68,2	6	85,7	26	29,5	1	14,3	1	1,1	-	-	1	1,1	-	-	2	2,3	-	-	88	7
Totaal	S	108	71,0	24	77,4	30	19,7	6	19,3	10	6,6	-	-	2	1,3	1	3,2	-	-	-	-	152	31
Totaal	J+S	168	70,0	30	78,9	56	23,3	7	18,4	11	4,6	-	-	3	1,3	1	2,6	2	0,8	-	-	240	38
	N	198				63				11				4				2				278	
	%	71,2				22,7				4,0				1,4				0,7				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die tabel spreek vanself. Die twee eksamens bring bepaald meer intensiewe studie vir die grootste persentasie van die steekproefstudente mee.

TABEL 44

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR TE VEEL TOETSE/TAKE
IS GEDURENDE 'N SEMESTER

Fakulteit		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	1	4,8	-	-	8	38,1	-	-	3	42,9	1	100,0
	S	3	13,0	-	-	8	34,8	2	20,0	3	39,1	4	40,0
Landbou	J	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-	4	33,3	-	-
	S	5	19,2	1	50,0	10	38,5	1	50,0	4	23,1	-	-
Lettere en Wysbegeerte	J	2	10,5	-	-	4	21,0	2	66,7	6	31,6	1	33,3
	S	-	-	-	-	3	13,6	1	11,1	12	54,5	4	44,4
Natuur- wetenskappe	J	1	8,33	-	-	2	16,7	-	-	5	41,7	-	-
	S	-	-	-	-	6	23,1	-	-	13	50,0	-	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	1	11,1	-	-	5	55,5	-	-	2	22,2	3	30,0
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	1	50,0	-	-	-	-	4	66,7	-	-
	S	1	16,7	1	50,0	2	33,3	-	-	1	16,7	1	50,0
Geneeskunde	J	1	8,3	-	-	2	16,7	-	-	7	38,3	-	-
	S	-	-	-	-	2	10,0	-	-	5	25,0	-	-
Regte	J	-	-	-	-	4	100,0	-	-	-	-	-	-
	S	2	10,0	-	-	9	45,0	1	50,0	4	20,0	5	25,0
Totaal	J	8	9,1	1	14,3	22	25,0	2	28,6	27	30,7	-	-
Totaal	S	12	7,9	2	6,4	45	29,6	5	16,1	37	24,3	13	41,9
Totaal	J,S	20	8,3	3	7,9	67	27,9	7	18,4	64	26,7	13	34,2
	N	23		74		77		98		6		278	
	%	8,3		26,6		27,6		35,2		2,3		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Globaal beskou dui die meeste studente aan dat daar nie te veel toetse of take gedurende 'n semester is nie. Die studente in die Fakulteite Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe, Landbou, Opvoedkunde, Sosiale Wetenskappe en Regte is egter verdeeld oor die aangeleentheid.

TABEL 45

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT HUL TE VEEL TYD AFSTAAN AAN DIE
VOORBEREIDING VIR TOETSE EN EKSAMENS

Fakulteit		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	1	4,8	-	-	8	38,1	-	-	7	33,3	-	-	5	23,8	1	100,0	-	-	-	-	21	1
	S	2	8,7	-	-	5	21,7	1	10,0	4	17,4	2	20,0	12	52,2	7	70,0	-	-	-	-	23	10
Landbou	J	1	8,3	-	-	4	33,3	1	100,0	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-	1	8,3	-	-	12	1
	S	6	23,1	-	-	3	11,5	-	-	4	15,4	1	50,0	13	50,0	1	50,0	-	-	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	1	5,3	-	-	4	21,0	-	-	3	15,8	1	33,3	1	57,9	2	66,7	-	-	-	-	19	3
	S	-	-	-	-	5	22,7	1	11,1	6	27,3	3	33,3	10	45,4	5	55,5	1	4,5	-	-	22	9
Natuur- wetenskappe	J	1	8,3	-	-	-	-	-	-	4	33,3	-	-	7	58,3	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	1	3,8	-	-	3	11,5	-	-	5	19,2	-	-	15	57,7	-	-	2	7,7	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	1	11,1	-	-	2	22,2	-	-	3	33,3	3	50,0	3	33,3	3	50,0	-	-	-	-	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	6	100,0	1	50,0	-	-	-	-	6	2
	S	-	-	1	50,0	-	-	-	-	1	16,7	1	50,0	5	83,3	-	-	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	-	-	-	-	4	33,3	-	-	4	33,3	-	-	4	33,3	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	2	10,0	-	-	2	10,0	-	-	6	30,0	-	-	10	50,0	-	-	-	-	-	-	20	-
Regte	J	-	-	-	-	2	50,0	-	-	2	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
	S	1	5,0	1	50,0	3	15,0	-	-	11	55,0	1	50,0	5	25,0	-	-	-	-	-	-	20	2
Totaal	J	4	4,5	-	-	22	25,0	1	14,3	26	29,5	2	28,6	35	39,8	4	57,1	1	1,1	-	-	88	7
Totaal	S	13	8,5	2	6,4	23	15,1	2	6,4	40	26,3	11	35,5	73	48,0	16	51,6	3	2,0	-	-	152	31
Totaal	J+S	17	7,1	2	5,3	45	18,6	3	7,9	66	27,5	13	34,2	108	45,0	20	52,6	4	1,7	-	-	240	38
	N	19				48				79				128				4				278	
	%	6,8				17,3				28,4				46,1				1,4				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

'n Geringe persentasie (24,1% teenoor 74,5%) van die steekproefstudente dui aan dat hul te veel tyd afstaan aan die voorbereiding van toetse en eksamens. 207 Studente in die steekproef ervaar dus nie uitermatige druk a.g.v. toetse en eksamens onder die semesterstelsel nie.

TABEL 46

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DOSENTE STUDENTE NIE
GOED LEER KEN NIE

Fakulteit		Stem bestis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil bestis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	4	19,0	-	-	8	38,1	-	-	5	23,8	1	100,0
	S	3	13,0	1	10,0	6	26,1	4	40,0	6	26,1	1	10,0
Landbou	J	1	8,3	1	100,0	6	50,0	-	-	2	16,7	-	-
	S	4	15,4	-	-	8	30,8	1	50,0	7	26,9	6	23,1
Lettere en Wysbegeerte	J	2	10,5	-	-	12	63,2	1	33,3	4	21,1	-	-
	S	1	4,5	1	11,1	4	18,2	3	33,3	6	27,3	3	33,3
Natuurwetenskappe	J	3	25,0	-	-	5	41,7	-	-	3	25,0	-	-
	S	5	19,2	-	-	10	38,5	-	-	5	19,2	-	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	-	-
	S	4	44,4	-	-	3	33,3	4	66,7	1	11,1	2	33,3
Sosiale Wetenskappe	J	1	16,7	1	50,0	3	50,0	-	-	1	16,7	-	-
	S	1	16,7	-	-	1	16,7	-	-	2	33,3	2	100,0
Geneeskunde	J	7	58,3	-	-	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-
	S	1	5,0	-	-	9	45,0	-	-	6	30,0	-	-
Regte	J	-	-	-	-	2	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	3	15,0	-	-	10	50,0	1	50,0	4	20,0	2	10,0
Totaal	J	18	20,5	2	28,6	39	44,3	1	14,3	18	20,5	10	11,4
Totaal	S	22	14,5	2	6,4	51	33,6	13	41,9	37	24,3	5	16,1
Totaal	J+S	40	16,7	4	10,5	90	37,5	14	36,8	55	22,9	15	34,2
	N	44		104		61		62		7		278	
	%	15,8		37,4		21,9		22,4		2,5		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meeste (53,2%) van die studente meen dat die dosente die studente nie so goed leer ken nie. Hierdie mening word nie deur die meeste studente in die Fakulteite Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe en Lettere en Wysbegeerte gehuldig nie.

TABEL 47

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT LAAT ONTWAKENDE STUDENTE DIE
GELEENTHEID ONTNEEM WORD OM AKADEMIES SUKSESVOL TE HERSTEL

Fakulteit		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	2	9,5	-	-	10	47,6	-	-	4	19,0	-	-	2	9,5	1	100,0	3	14,3	-	-	21	1
	S	5	21,7	2	20,0	9	39,1	4	40,0	4	17,4	3	30,0	5	21,7	1	10,0	-	-	-	-	21	10
Landbou	J	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-	4	33,3	1	100,0	2	16,7	-	-	-	-	-	-	12	1
	S	3	11,5	1	50,0	6	23,1	-	-	6	23,1	-	-	10	38,5	1	50,0	1	3,8	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	2	10,5	-	-	5	26,3	3	100,0	2	10,5	-	-	9	47,4	-	-	1	5,3	-	-	19	3
	S	3	13,6	1	11,1	4	18,2	2	22,2	4	18,2	4	44,4	10	45,5	2	22,2	-	-	-	-	22	9
Natuurwetenskappe	J	4	33,3	-	-	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-	4	33,3	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	7	26,9	-	-	10	38,5	-	-	-	-	-	-	8	30,8	-	-	1	3,8	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	-	-	2	-
	S	4	44,4	1	16,7	2	22,2	-	-	2	22,2	2	33,3	1	11,1	3	50,0	-	-	-	-	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	1	50,0	5	83,3	-	-	-	-	-	-	1	16,7	-	-	-	-	1	50,0	6	2
	S	3	50,0	1	50,0	2	33,3	1	50,0	1	16,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	5	41,7	-	-	3	25,0	-	-	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	2	10,0	-	-	3	15,0	-	-	3	15,0	-	-	11	55,0	-	-	1	5,0	-	-	20	-
Regte	J	1	25,0	-	-	1	25,0	-	-	1	25,0	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-	4	-
	S	3	15,0	-	-	4	20,0	1	50,0	3	15,0	1	50,0	10	50,0	-	-	-	-	-	-	20	7
Totaal	J	19	21,6	1	14,3	29	33,1	3	42,9	15	17,0	1	14,3	20	22,7	1	14,3	4	4,5	-	-	88	7
Totaal	S	30	19,7	6	19,4	40	26,3	8	25,8	23	15,1	10	32,3	55	36,2	7	22,6	4	2,6	1	3,2	152	11
Totaal	J, S	49	20,4	7	18,4	69	28,7	11	28,9	38	15,8	11	28,9	76	31,7	8	21,1	8	3,3	1	2,6	240	18
	N	56				80				49				84				9				278	
	%	20,0				28,8				17,6				30,2				3,2				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

In die geheel gesien het die studente uiteenlopende menings oor die stelling dat die laat ontwakende student die geleentheid ontnem word om akademies suksesvol te herstel onder 'n semestersisteen waar slegs twee toetsgeleenthede bestaan. Studente wat sterk hiercor voel is die voltydse seniors in die Fakulteit Opvoedkunde (66,6%), die voltydse juniors en seniors in die Fakulteit Sosiale Wetenskappe (83,3%) en die voltydse juniors in die Fakulteit Geneeskunde (66,7%). M.b.t. deeltydse studente, was dit veral studente in die Fakulteite Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe (60,0%) en in Sosiale Wetenskappe (100%) wat die stelling onderskryf.

TABEL 48

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT VAKANSIETYE BETER BENUT KAN WORD TER
VOORBEREIDING VAN KOMENDE SEMESTERWERK

Fakulteit		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	4	19,0	-	-	5	23,8	1	100,0	3	14,3	-	-	6	28,6	-	-	3	14,3	-	-	21	1
	S	2	8,7	2	20,0	8	34,8	2	20,0	2	8,7	2	20,0	11	47,8	4	40,0	-	-	-	-	23	10
Landbou	J	-	-	-	-	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-	8	66,7	-	-	-	-	1	100,0	12	1
	S	7	26,9	-	-	5	41,7	-	-	2	7,7	1	50,0	12	46,2	1	50,0	-	-	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	6	31,6	1	33,3	2	10,5	1	33,3	4	21,0	-	-	6	31,6	1	33,3	1	5,3	-	-	19	3
	S	7	31,8	2	22,2	8	36,4	3	33,3	2	9,1	1	11,1	5	22,7	3	33,3	-	-	-	-	22	9
Natuurwetenskappe	J	2	16,7	-	-	3	25,0	-	-	6	50,0	-	-	1	8,3	-	-	-	-	-	-	17	-
	S	2	7,7	-	-	11	42,3	-	-	4	15,4	-	-	9	34,6	-	-	-	-	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	-	-	1	16,7	5	55,5	2	33,3	2	22,2	-	-	2	22,2	2	33,3	-	-	1	16,7	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	2	100,0	1	16,7	-	-	1	16,7	-	-	2	33,3	-	-	2	33,3	-	-	6	2
	S	1	16,7	-	-	1	16,7	1	50,0	1	16,7	-	-	2	33,3	1	50,0	1	16,7	-	-	6	2
Geneeskunde	J	4	33,3	-	-	4	33,3	-	-	1	8,3	-	-	1	8,3	-	-	2	16,7	-	-	12	-
	S	2	10,0	-	-	4	20,0	-	-	3	15,0	-	-	10	50,0	-	-	1	5,0	-	-	20	-
Regte	J	-	-	-	-	3	75,0	-	-	-	-	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-	4	-
	S	2	10,0	-	-	8	40,0	-	-	4	20,0	1	50,0	6	30,0	1	50,0	-	-	-	-	20	2
Totaal	J	17	19,3	3	42,9	21	23,9	2	28,6	16	18,2	-	-	26	29,5	1	14,3	8	9,1	1	14,3	88	7
Totaal	S	23	15,1	5	16,1	50	32,9	8	25,8	20	13,2	5	16,1	57	37,5	12	38,7	2	1,3	1	3,2	152	31
Totaal	J,S	40	16,7	8	21,1	71	29,6	10	26,3	36	15,0	5	13,2	83	34,6	13	34,2	10	4,2	2	5,3	240	38
	N	48				81				41				96				12				278	
	%	17,3				29,2				14,7				34,5				4,3				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die respondente het klaarblyklik uiteenlopende menings oor die benutting van hul semestervakansietye gedurende Junie/Julie en Desember/Januarie. Globaal gesproke dui 49,2% teenoor 46,5% aan dat die vakansietye nie aan voorafleeswerk en/of opdragte gewy behoort te word nie. 'n Redelik hoë persentasie van die Fakulteite Landbou en Lettere en Wysbegeerte se voltydse seniors (68,6%) en (68,2%) dui aan dat vooraf leeswerk hul sal kan help om die leerstof vir die volgende semester beter te begryp. Opmerklik hier is dat 'n sterk verteenwoordigende groep juniors by die Fakulteit Sosiale Wetenskappe, Geneeskunde en Regte ten gunste daarvan is om opdragte en/of voorafleeswerk gedurende vakansietye te doen.

TABEL 49

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT KURSUSSE WAT MEER WERK VEREIS
GROTER GEWIG BEHOORT TE DRA

Fakulteit		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	5	23,8	1	100,0	10	47,6	-	-	4	19,0	-	-
	S	7	30,4	2	20,0	9	39,1	7	70,0	1	4,3	1	10,0
Landbou	J	4	33,3	-	-	6	50,0	1	100,0	2	16,7	-	-
	S	17	65,4	1	50,0	6	23,1	1	50,0	-	-	1	3,8
Lettere en Wysbegeerte	J	10	52,6	-	-	5	26,3	2	66,7	3	15,8	-	-
	S	8	36,4	4	44,4	8	36,4	4	44,4	2	9,1	1	11,1
Natuur- wetenskappe	J	5	41,7	-	-	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-
	S	15	57,7	-	-	9	34,6	-	-	1	3,8	-	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	4	44,4	2	33,3	4	44,4	1	16,7	1	11,1	1	16,7
Sosiale Wetenskappe	J	2	33,3	-	-	1	16,7	1	50,0	-	-	-	-
	S	2	33,3	1	50,0	3	50,0	-	-	1	16,7	-	-
Geneeskunde	J	3	25,0	-	-	7	58,3	-	-	2	16,7	-	-
	S	14	70,0	-	-	2	10,0	-	-	2	10,0	-	-
Regte	J	1	25,0	-	-	2	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	12	60,0	1	50,0	7	35,0	1	50,0	-	-	-	-
Totaal	J	30	34,1	1	14,3	36	40,9	4	57,1	11	12,5	1	14,3
Totaal	S	79	51,9	11	35,5	48	31,6	14	45,2	8	5,3	3	9,7
Totaal	J.S	109	45,4	12	31,6	84	35,0	18	47,4	19	7,9	4	10,5
	N	121		102		23		14		18		278	
	%	43,5		36,7		8,3		5,0		6,5		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Dat kursusse waaraan studente meer tyd moet bestee groter gewig behoort te dra word baie duidelik in die tabel weerspieël. In Skrale 13,3% teenoor 80,2% is van mening dat dit nie gewens is nie. Hierdie stelling word deur die meerderheid studente (juniors en seniors) bevestig in al die fakulteite.

TABEL 50

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR NET GENOEG TYD IS OM
VOORGESKREWE WERK TE HANTEER

Fakulteit		Stem beslis saam		Stem in 'n mate saam		Verskil in 'n mate		Verskil beslis		Onseker		Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	6	28,6	-	-	8	38,1	-	-	4	19,0	1	100,0
	S	7	30,4	5	50,0	9	39,1	3	30,0	4	17,4	2	20,0
Landbou	J	4	33,3	1	100,0	5	41,7	-	-	1	8,3	-	-
	S	13	50,0	2	100,0	8	30,8	-	-	4	15,4	-	-
Lettere en Wysbegeerte	J	2	10,5	1	33,3	6	31,6	1	33,3	3	15,8	-	-
	S	5	22,7	4	44,4	8	36,4	5	55,5	3	13,6	-	-
Natuurwetenskappe	J	2	16,7	-	-	5	41,7	-	-	2	16,7	-	-
	S	14	53,8	-	-	8	30,8	-	-	2	7,7	-	-
Opvoedkunde	J	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-
	S	3	33,3	1	16,7	2	22,2	1	16,7	3	33,3	3	50,0
Sosiale Wetenskappe	J	1	16,7	1	50,0	4	66,7	1	50,0	1	16,7	-	-
	S	3	50,0	2	100,0	1	16,7	-	-	1	16,7	-	-
Geneeskunde	J	4	33,3	-	-	3	25,0	-	-	1	8,3	-	-
	S	7	35,0	-	-	4	20,0	-	-	4	20,0	-	-
Regte	J	2	50,0	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-
	S	4	20,0	1	50,0	9	45,0	-	-	2	10,0	1	50,0
Totaal	J	22	25,0	3	42,8	33	37,5	2	28,6	15	17,0	1	14,3
Totaal	S	56	36,8	15	48,4	49	32,2	9	29,0	22	14,5	6	19,4
Totaal	J,S	78	32,5	18	47,4	82	34,2	11	28,9	37	15,4	7	18,4
	N	96		93		44		38		7		278	
	%	34,5		33,5		15,8		13,7		2,5		100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meeste respondente, voltyds en deeltys, juniors en seniors, in al die fakulteite stem beslis of in 'n mate saam dat daar gedurende 'n semester net genoeg tyd is om die voorgeskrewe werk vir 'n kursus te behandel en nie om nog addisionele selfstudie/leeswerk by te bring nie.

TABEL 51

STUDENTE SE MENING OOR DIE STELLING DAT DAAR NIE VOORSIENING GEMAAK WORD VIR JUNIOR EN SENIOR STUDENTE SE BEHOEFTESE/BELANGSTELLINGS IN DIESELFDE KLAS NIE

Fakulteit		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	1	4,8	-	-	5	23,8	-	-	7	33,3	1	100,0	4	19,9	-	-	4	19,0	-	-	21	1
	S	2	8,7	2	20,0	4	17,4	1	10,0	7	30,4	3	30,0	8	34,8	2	20,0	2	8,7	2	20,0	23	10
Landbou	J	2	16,7	-	-	1	8,3	-	-	4	33,3	1	100,0	3	25,0	-	-	2	16,7	-	-	12	1
	S	2	7,7	1	50,0	9	34,6	-	-	7	26,9	1	50,0	3	11,5	-	-	5	19,2	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	-	-	-	-	4	21,1	-	-	2	10,5	1	33,3	8	42,1	2	66,7	5	26,3	-	-	19	3
	S	-	-	2	22,2	6	27,3	-	-	8	36,4	2	22,2	4	18,2	3	33,3	4	18,2	2	22,2	22	9
Natuurwetenskappe	J	1	8,3	-	-	-	-	-	-	6	50,0	-	-	3	25,0	-	-	2	16,7	-	-	12	-
	S	-	-	-	-	3	11,5	-	-	8	30,8	-	-	10	38,5	-	-	5	19,2	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	2	22,2	1	16,7	3	33,3	-	-	2	22,2	1	16,7	2	22,2	2	33,3	-	-	2	33,3	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	-	-	-	-	1	16,7	-	-	-	-	1	50,0	1	16,7	-	-	4	66,7	1	50,0	6	2
	S	-	-	-	-	2	33,3	-	-	1	16,7	-	-	3	50,0	2	100,0	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	-	-	-	-	4	33,3	-	-	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-	2	16,7	-	-	12	-
	S	3	15,0	-	-	1	5,0	-	-	5	25,0	-	-	5	25,0	-	-	6	30,0	-	-	20	-
Regte	J	1	25,0	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	50,0	-	-	4	-
	S	3	15,0	-	-	6	30,0	-	-	3	15,0	-	-	2	10,0	-	-	6	30,0	2	100,0	20	2
Totaal	J	5	5,7	-	-	16	18,2	-	-	24	27,3	4	57,1	22	25,0	2	28,6	21	23,9	1	14,3	88	7
Totaal	S	12	8,0	6	19,4	34	22,4	1	3,2	41	26,9	7	22,6	37	24,3	9	29,0	28	18,4	8	25,8	152	31
Totaal	J,S	17	7,1	6	15,8	50	20,8	1	2,6	65	27,1	11	28,9	59	24,6	11	28,9	49	20,4	9	23,7	240	38
	N	23				51				76				70				58				278	
	%	8,3				18,3				27,3				25,2				20,9				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Net meer as die helfte van die totale steekproef dui aan dat daar wel voorsiening gemaak word vir die belangstellings en behoeftes vir seniors en juniors in dieselfde kursus. Dit blyk egter uit die statistiek dat van die studente onseker was oor die stelling want 20,9% het aangedui dat hul onseker was of dit wel so is al dan nie.

TABEL 52

STUDENTE SE MENING AANGAANDE DIE STELLING DAT DAAR 'N AKADEMIESE AFNAME NA
INDIENING VAN SEMESTERSYFERS IS

Fakulteit		Stem beslis saam				Stem in 'n mate saam				Verskil in 'n mate				Verskil beslis				Onseker				Totaal	
		V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	%	D	%	V	D
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	J	9	42,9	-	-	7	33,3	1	100,0	2	9,5	-	-	3	14,3	-	-	-	-	-	-	21	1
	S	5	21,7	1	10,0	9	39,1	5	50,0	5	21,7	1	10,0	4	17,4	2	20,0	-	-	1	10,0	23	10
Landbou	J	3	25,0	1	100,0	4	33,3	-	-	1	8,3	-	-	4	33,3	-	-	-	-	-	-	12	1
	S	8	30,8	1	50,0	4	15,4	1	50,0	5	19,2	-	-	9	34,6	-	-	-	-	-	-	26	2
Lettere en Wysbegeerte	J	2	10,5	-	-	9	47,4	-	-	2	10,5	1	33,3	4	21,1	1	33,3	2	10,5	1	33,3	19	3
	S	3	13,6	3	33,3	13	59,1	3	33,3	2	9,1	2	22,2	4	18,2	-	-	-	-	1	11,1	22	9
Natuurwetenskappe	J	3	25,0	-	-	6	50,0	-	-	1	8,3	-	-	2	16,7	-	-	-	-	-	-	12	-
	S	6	23,1	-	-	10	38,5	-	-	2	7,7	-	-	7	27,0	-	-	1	3,8	-	-	26	-
Opvoedkunde	J	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-	2	-
	S	2	22,2	2	33,3	3	33,3	2	33,3	2	22,2	1	16,7	2	22,2	1	16,7	-	-	-	-	9	6
Sosiale Wetenskappe	J	1	16,7	-	-	3	50,0	1	50,0	-	-	-	-	1	16,7	1	50,0	1	16,7	-	-	6	2
	S	-	-	-	-	3	50,0	2	100,0	1	16,7	-	-	2	33,3	-	-	-	-	-	-	6	2
Geneeskunde	J	2	16,7	-	-	4	33,3	-	-	3	25,0	-	-	2	16,7	-	-	1	8,3	-	-	12	-
	S	7	35,0	-	-	4	20,0	-	-	5	25,0	-	-	4	20,0	-	-	-	-	-	-	20	-
Regte	J	-	-	-	-	1	25,0	-	-	2	50,0	-	-	-	-	-	-	1	25,0	-	-	4	-
	S	6	30,0	1	50,0	10	50,0	-	-	1	5,0	1	50,0	3	15,0	-	-	-	-	-	-	20	2
Totaal	J	20	22,7	1	14,3	34	38,6	2	28,6	12	13,6	1	14,3	17	19,3	2	28,6	5	5,7	1	14,3	88	7
Totaal	S	37	24,3	8	25,8	56	36,8	13	41,9	23	15,1	5	16,1	35	23,0	3	9,7	1	0,7	2	6,5	152	31
Totaal	J+S	57	23,8	9	23,7	90	37,5	15	39,5	35	14,6	6	15,8	52	21,7	5	13,2	6	2,5	3	7,9	240	38
	N	66				105				41				57				9				278	
	%	23,8				37,8				14,7				20,5				3,2				100	

J Junior studente
S Senior studente

V Voltydse studente
D Deeltydse studente

Die meerderheid van die studente (61,6% teenoor 35,2%) ervaar 'n afname in akademiese bedrywigheide na die indiening van die semestersyfers en voor die aanbreek van die eksamens.

5.10 Samevatting

Ten spyte van die beperkinge wat navorsing met behulp van 'n meningspeiling deur vraelyste inhou en wat sover moontlik wetenskaplik ondervang is, is belangrike tendense aangaande die semesterstelsel soos wat dit deur akademici en voorgraadse studente aan die UOVS ervaar is, weergegee.

Die responsie is grootliks statisties uiteengesit en in tabelvorm weergegee.

Bevindinge op grond van afleidings uit die tabelle verkry word in die volgende hoofstuk bespreek.

HOOFSTUK VI

Gevolgtrekkings Verkry Uit Die Vraelysondersoek

6.1 Inleiding

Die empiriese vraelysondersoek na die implementering van die semesterstelsel aan die UOVS mag in hierdie hoofstuk sekere knelpunte aansny wat ook in hoofstuk III te berde gebring is. Die knelpunte sal algaande gestel en toegelig word.

Gevolgtrekkings, soos verkry uit die vraelysondersoeke, word gemaak aan die hand van die statistiese gegewens soos in tabelvorm in hoofstuk V uiteengesit, met inagneming van die respondente se kommentaar by die oopvrae na elke afdeling. Waar van toepassing word akademië en studente se responsies op ooreenstemmende stellings vergelyk. Ondersoeker het die stellings soos vervat in die vraelyste, saam gegroepeer om aangeleenthede in perspektief te plaas.

6.2 Gevolgtrekkings soos verkry van die akademië se vraelyste

6.2.1 Akademië se mening oor die semesterstelsel se invloed op die dosent se taak met verwysing na onderrig, navorsing en samelewingsdiens (Stellings 1 tot 6).

- Uit die statistiek blyk dit dat die semesterstelsel meebring dat dosente leerstof in 'n korter tyd moet behandel (Tabel 1 p. 118). Hierdie tydsdruk kan moontlik die gevolg wees van te veel klem wat op toetse en eksamens gelê word (Tabel 6 p. 123), of weens die feit dat die hoeveelheid administrasie so toegeneem het (Tabel 3 p. 120) dat tyd wat aan onderrig gewy kan word, deur laasgenoemde twee in beslag geneem word.
- Hierdie situasie kan onder meer daartoe bydra dat dosente hul studente nie meer so goed leer ken nie (Tabel 4 p. 121). Oor die vraag of dosente hul studente oppervlakkig leer ken bestaan daar egter uiteenlopende menings by die akademië. Indien die studentesteeekproef se menings 'n goeie weergawe is van

die huidige situasie m.b.t. dosente se kennis van hul studente, dan bestaan daar bepaald 'n kommunikasiegaping (Tabel 46 p. 162) want die meeste studente in die steekproef dui aan dat die dosente hul studente nie so goed leer ken nie.

- Ten spyte van die feit dat die akademici tydsdruk ervaar met betrekking tot onderrig, meen meer as die helfte (54%) dat daar wel voldoende tyd beskikbaar is om navorsing te doen (Tabel 2 p. 119) en dat daar genoeg tyd is vir samelewingsdiens (Tabel 5 p. 122).
- Sewe-en-sestig akademici het op die oopvrae in dié afdeling ge-reageer. Verskeie uiteenlopende opmerkings is gemaak, maar samevattend kan gesê word dat daar 'n gejaagdheid onder akademici bestaan m.b.t. hul taak in die algemeen, en daar 'n tekort is aan personeel.

6.2.2 Akademici se mening oor die invloed van die semesterstelsel op die student (Stellings 7 - 16).

- Uit Tabel 7 (p. 124) blyk dit dat die akademici tog meen dat daar 'n geringe mate van blote reproduksie van leerstof in plaas van sinvolle leer onder studente plaasvind. Hierdie situasie kan onder andere gekoppel word aan die feit dat daar onderrigdruk is as gevolg van die beperkte tyd beskikbaar om die leerstof deeglik te behandel. Ten spyte van die toenemende mate waarin klem op evaluering geplaas word, ervaar die grootste persentasie studente geen probleme t.o.v. tyd om aan die evalueringsvereistes (in terme van die aantal toetse) te voldoen nie. (Tabelle 6 en 44 pp. 123 en 160).
- Die gegewens verkry uit Tabel 8 (p. 125) en 9 (p. 126) dui baie duidelik daarop dat studente beslis vroeër in die akademiese jaar begin en op 'n meer deurlopende grondslag studeer onder 'n semesterstelsel. Hierdie bevinding kom dan ook ooreen met die menings van die studente, nl. dat hul meer gereeld en deurlopend studeer (Tabel 41 p. 157). Nieteenstaande die feit dat daar aan-

gedui word dat studente vroeër en meer gereeld werk binne 'n semester meen die akademici dat daar nog voldoende tyd is vir nie-akademiese bedrywighede (Tabel 11 p. 125).

- Die statistiek in Tabelle 12 (p. 129), 16 (p. 133), 37 (p. 153) en 40 (p. 156) toon baie duidelik dat die grootste persentasie akademici en studente meen dat die semesterstelsel wel voorsiening maak daarvoor dat studente kursusse kan volg waarin hul geïnteresseerd is.
- Tabel 10 (p. 127) dui duidelik aan dat die meerderheid akademici die mening toegedaan is dat die huidige implementering van die semesterstelsel daartoe aanleiding gee dat semestervakansies gedurende Junie/Julie en Desember/Januarie nie deur studente vir werkopdragte benut word nie. Hierteenoor verkies die meerderheid studente (49,2%) om nie opdragte gedurende resesse uit te voer nie (Tabel 48 p. 164).
- In die tydperk ná die indiening van die semestersyfers en vóór die aanbreek van die eksamens is daar 'n merkbare afname in studente se akademiese bedrywighede en dié tendens word in Tabelle 13 (p. 130) en 52 (p. 168) weerspieël deur dosente en studente. Skriftelike kommentaar ontvang oor dié aspek dui egter daarop dat dié tendens ook gevind word by ander tydskedulerings, bv. die jaarstelsel. Die semesterstelsel bring mee dat hierdie knelpunt wat in 'n bepaalde verhouding tot die druk waaronder akademici verkeer, twee keer per jaar ervaar word.
- Die meeste akademici, (72,7%, Tabel 14 p. 131) stem beslis of in 'n mate saam dat die semesterstelsel met slegs twee toetsgeleenthede die laat ontwakende student die geleentheid ontsê om akademies suksesvol te herstel. 'n Geringe meerderheid van die studente stem ook met dié stelling saam (Tabel 47 p. 163). Die statistieke verkry uit Tabelle 14 (p. 131) en 47 (p. 163) kom ook ooreen met die statistiek soos verkry uit 'n vraelysondersoek onder die studente van die Universiteit van Stellenbosch, waar 47,5% aangedui het dat hul klaspunt (predikate) op te min toetse bepaal word (vgl. U.S.-Dosente Bulletin, 1981: 39). Skriftelike kommentaar verkry dui daarop dat die akademici wat gereageer het meen dat dit veral eerstejaars is wat daaronder ly.

- Oor die stelling dat eerstejaars eerder onderwerp moet word aan 'n jaarstelsel in plaas van 'n semesterstelsel, was daar uiteenlopende reaksies van die akademici (Tabel 15 p. 132). 'n Geringe meerderheid akademici is die mening toegedaan dat dit 'n positiewe beginsel kan wees. Skriftelike kommentaar van akademici wat die beginsel voorstaan, dui aan dat 'n jaarstelsel vir eerstejaars kan help om die aanpassings-, oriënterings- en ander probleme wat gepaard gaan met tersiêre opleiding aan 'n universiteit aansienlik te verlig, en moontlik kan bydra tot 'n vermindering van die slytasie van eerstejaar-studente.

6.2.3 Akademici se mening oor die invloed wat die semesterstelsel op leerstof het (Stellings 17 tot 21)

- Globaal gesien, beskou die meeste akademici die semesterstelsel as 'n blote verdeling van 'n jaarstelsel in twee dele (Tabel 17 p. 134). Skriftelike kommentaar verkry dui daarop dat die akademici verskeie redes hiervoor het, waaronder die inkleding van die kurrikulum, samestelling van leergange, onafhanklike modules, ens. Sommige akademici vind dié verdeling gerieflik. Ander akademici vind dit problematies want nie alle leerstofinhoudelike kan werklik in sinvolle eenhede van twee semesters verdeel word nie, want dit gaan dikwels oor omvangryke gehele wat dan versnipper word.
- Die meeste akademici is dit egter eens dat die semesterstelsel nie die vakwetenskappe versnipper nie (Tabel 18 p. 135). Die meeste studente stem saam met die akademici oor dié stelling (Tabel 38 p. 154).
- Die akademici het uiteenlopende menings oor die stelling dat die semesterstelsel studente die geleentheid gee om in 'n vak-wetenskap te spesialiseer (Tabel 19 p. 136). Verskeie respondente het egter skriftelik aangedui dat spesialisasie eers in die derdejaar van studie en dan ook net in die hoofvakke plaasvind. Hierdie "spesialisasie" sal egter afhang van die kursuspakket met inagneming van hoe beroepsgerig die kursusse is.

- Die stelling dat studente verskillende krediete behoort te verwerf op grond van die moeilikheidsgraad van verskillende semesterkursusse het redelik skerp en uiteenlopende reaksies ontlok (Tabel 20 p. 137). Die meeste skriftelike terugvoering dui daarop dat die akademici bekommerd is oor die stelling, veral m.b.t. die bepaling van die belading van krediete per kursus. Wie, of wat gaan die moeilikheidsgraad van 'n kursus bepaal en hoe gaan dit gedoen word? Watter betroubare kriteria gaan aangelê word by die toesegging van krediete? Hoe objektief sal so 'n belading wees?, ens. Daar bestaan tans wel gewigte m.b.t. kursusse, maar die meeste kursusse het, ongeag moeilikheidsgraad, omvang of duur, dieselfde gewig (aantal krediete).

Dat daar wel 'n behoefte bestaan aan kredietbeladings is gewis. Selfs die studente dui aan dat hul geregtig is om gedifferensieerde krediete te verwerf op grond van die moeilikheidsgraad van kursusse (Tabel 49 p. 165). Praktiese probleem is byvoorbeeld dat die moeilikheidsgraad van 'n kursus nie altyd bepaal word deur sy belangrikheid nie, en andersom, en dus sou kredietbelading slegs op dié gronde, ongeregverdig wees. Weens hierdie en ander praktiese probleme is dit te verstane en verklaar dit ook waarom so baie akademici (21 van die 108) "onseker" gemerk het.

- Junior en senior studente met verskillende kenniservaringe, in dieselfde klas, bemoeilik beslis dosente se onderrigtaak (Tabel 21 p. 138).

Uit die vraelys wat by die Universiteite van Stellenbosch geïmplementeer is, het dit geblyk dat meer as 75% studente graag 'n vak of 'n gedeelte van 'n vak gedurende hul studie aan 'n universiteit uit 'n ander fakulteit sal wil volg. Dit dui dus 'n tendens of 'n behoefte weg van geslote kursuspakkette aan (vgl. U.S.-Dosente Bulletin, 1981: 40).

6.2.4 Akademici se mening oor die invloed van die semesterstelsel op onderrigmetodes (Stellings 22 tot 24)

- Van die 109 respondente (Tabel 22 p. 139) dui 51,4% aan dat die voordragmetode nie noodwendig die geskikste onderrigmetode is nie en dat ander onderrigmetodes ook nie noodwendig as gevolg van die semesterstelsel ingekort word nie (Tabel 23 p. 140). Die reaksies op die oopvrae dui daarop dat dit nie die semesterstelsel is wat sal bepaal watter metode gevolg word m.b.t. onderrig nie, maar wel die leerstofinhoudelike, dosente-keuse, klasgrootte, ens. Volgens die akademici het dié stelling weinig te doen met die semesterstelsel.
- Met betrekking tot die stelling dat die semesterstelsel praktikum in sekere vakwetenskappe versnipper is van baie respondente geen responsie ontvang nie omdat baie nie praktika aanbied of hanteer nie. Dié akademici wat wel gereageer het, dui aan dat dit nie werklik die geval is nie. (Tabel 24 p. 141).

6.2.5 Akademici se mening oor die invloed van die semesterstelsel op evaluering (Tabelle 25 - 31)

- Die meerderheid akademici is van mening dat die hoeveelheid evaluering waaronder klastoetse en opdragte, wel toegeneem het met die implementering van die semesterstelsel (Tabel 28 p. 145), met die gevolg dat die akademici van mening is dat daar 'n groter klem gelê word op evaluering (Tabel 25 p. 142). Hierdie bevin- ding kan egter ook nie slegs aan die semesterstelsel toegeskryf word nie. Ander faktore soos kursusinhoudelike, metode van aan- bieding, kontrole oor leervordering van studente, ens. speel ook hier 'n rol. Dieselfde effek kan ook verkry word by ander stel- sels.

Die studente meen egter dat hul nie te veel tyd afstaan aan die voorbereiding van toetse en eksamens nie (Tabel 45 p. 161) en dat daar ook nie te veel toetse of take gedurende 'n semester gegee word om af te handel nie (Tabel 44 p. 160). Hierdie tendense rym egter nie met die meerderheid studente se mening dat daar nie voldoende tyd is om byleeswerk te doen nie. (Tabel 42 p. 158).

- 'n Aspek waaroor meer as 80% van die akademici saamstem is dat studente semestereindeksamens makliker kan slaag omdat hul oor 'n kleiner hoeveelheid werk geëvalueer word en studente behou dus krediet vir kursusse geslaag. (Tabel 26 p. 143).
- Die stelling dat terugvoering aan studente na evaluering beperk is as gevolg van 'n gebrek aan tyd, het uiteenlopende reaksie ontlok en geen duidelike tendens kon bepaal word nie. (Tabel 27 p. 144). 'n Aspek wat wel hier verreken moet word is die grootte van klasse. Een van die belangrikste kriteria vir effektiewe evaluering is dat alle evaluering sinvolle ervarings vir studente moet inhou. Evalueringsterugvoer is 'n poging om aan hierdie kriterium te beantwoord, maar aangesien tyd vir evalueringsterugvoer vir sommige akademici 'n probleem inhou, word daar nie deurgaans aan hierdie kriterium voldoen nie.
- Om semestereindeksamens departementeel af te neem is vir meer as die helfte van die akademici (56,4%) 'n aanvaarbare praktyk. (Tabel 29 p. 146). Verskeie ander faktore en/of vereistes sal egter in so 'n situasie aandag moet verkry. Daar sal onder meer beter koördinasie moet wees tussen fakulteite en departemente en die eksamenperiode moet met ongeveer 'n week verkort word, want die akademici dui statisties. (Tabel 30 p. 147) en skriftelik aan dat die huidige eksamenperiode beslis te lank is vir 'n doeltreffende semesterstelsel.
- Sommige akademici voel sterk daaroor dat eerstejaars 'n jaarstelsel moet volg en dat daar groter uitruilbaarheid van kursusse tussen fakulteite moet bestaan (6%).
- Die mening is uitgespreek dat interne toetse 'n groter gewig behoort te dra en dat die volume leerstof vir eksamens verminder moet word (4,5%).
- Sommige akademici meen dat predikate later ingedien moet word sodat studente verplig word om klasse by te woon tot op die laaste dag (6,7%).

6.2.6 Enkele algemene opmerkings van die akademici met betrekking tot die semesterstelsel.

Van die 115 responsies wat ontvang is, was daar 13 (11,3%) akademici wat geen kommentaar by die oopvrae gelewer het nie.

Uit die gegewens blyk dit dat die meerderheid akademici tevrede is met die semesterstelsel soos dit tans in gebruik is (vergelyk Tabel 53, hieronder).

Tabel 53

Akademici se responsie op die vraag of hul tevrede/ontevrede is met die semesterstelsel

<u>Fakulteit</u>	Ja	%	Nee	%
Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe	6	9	2	2,0
Landbou	11	10,9	1	1,0
Lettere en Wysbegeerte	15	14,9	10	9,9
Natuurwetenskappe	12	11,9	5	5,0
Opvoedkunde	6	5,9	-	-
Sosiale Wetenskappe	7	6,9	2	2,0
Teologie	3	3,0	1	1,0
Geneeskunde	5	5,0	10	9,9
Regte	3	3,3	2	2,0
TOTAAL	68	67,3	33	32,7

Hierdie tabel toon aan dat twee derdes van die akademici tevrede is met die huidige semesterstelsel.

Van die belangrikste redes wat aangevoer is waarom die semesterstelsel verkies word, is onder ander:*

- + Meer sinvolle en afgeronde kursuseenhede kan saamgestel word (13,9%).
- + Bereiking van klas- en kursusdoelwitte is makliker (5%).
- + Daar is beter tydsbenutting (7%).
- + Studente is beter gemotiveerd en begin vroeër werk (4,3%).
- + Dosente doen beter kursusbeplanning van die leerstofinhoudelike (6,1%).

Vir ander redes waarom die semesterstelsel verkies word, vergelyk asseblief die responsies by die onderskeie tabelle.

Die akademici wat huidiglik ontevrede is met die implementering van die semesterstelsel, het, onder andere, die volgende redes aangevoer:**

- + Daar vind weinig verdieping in kursusinhoudelike plaas (6,1%).
- + Toetsdruk het toegeneem (5%).
- + Tyd is te min om onderrig en navorsing na behore te doen (5,2%).
- + Die jaarstelsel is bloot in twee verdeel en in semesters ingepas (8%).

*Slegs responsies groter as 3,0% (≥ 4 akademici) is geneem. Akademici se kommentaar is gegroepeer in hoofkomponente om die belangrikste redes te kon uitlig.

**Slegs responsies groter as 3,0% (≥ 4 akademici) is geneem. Akademici se kommentaar is gegroepeer in hoofkomponente om die belangrikste redes te kon uitlig.

- + Fragmentering/versnippering kan voorkom (4%).

Op die vraag oor watter veranderinge of voorstelle die akademici aan die hand kan doen om die semesterstelsel meer doeltreffend te maak, is die volgende genoem:

- + Eksamenperiodes moet verkort word (11%).
- + 'n Stelsel gebaseer op modules gekoppel aan krediete moet oorweeg word (10,4%).
- + Eksamens, soos praktika, moet departementeel afgeneem word (13,1%).
- + Deurlopende evaluering, met die gebruikmaking van die rekenaar, moet 'n meer prominente rol speel (11,3%).
- + Dosente moet opnuut op hul kursussamestelling en -inhoudelike let (4,3%).
- + Eerstejaars moet eerder 'n jaarstelsel volg en vanaf die tweede jaar moet daar groter uitruilbaarheid van kursusse tussen fakulteite wees (6,4%).
- + Interne toetse behoort 'n groter gewig te dra en die volume leerstof vir eksamens moet dienoreenkomstig verminder word (4,5%).
- + Predikate moet later ingedien word sodat studente verplig word om klasse by te woon tot op die laaste dag (6,7%).

Vir verdere aanbevelings kan die gevolgtrekkings soos by die onderskeie tabelle bespreek, vergelyk word.

6.2.7 Samevattend

Ander algemene opmerkings en aanbevelings is vervat in die bespreking van die stellings. Dit is vanselfsprekend onmoontlik om elke individuele opinie in dié studie weer te gee.

Uit bogenoemde bespreking blyk dit dat daar wel leemtes is in en probleme ondervind word met die semesterstelsel. Baie van hierdie probleme en leemtes kom ook by ander stelsels voor, maar daar sal na metodes of "maniere" gesoek moet word om die geïdentifiseerde probleemareas uit die weg te ruim sodat die semesterstelsel beter en meer doeltreffend aangewend kan word aan die UOVS.

6.3 Gevolgtrekkings gemaak op grond van data uit die studente se vraelyste

Ondersoeker wil, by wyse van herhaling, pertinent daarop wys dat die studente nie in alle gevalle oor die vermoë of kompetensie beskik het om die stellings in die regte perspektief te sien en te interpreteer nie. Die gevolgtrekkings en bevindings moet met inagneming hiervan gelees word.

- Die semesterstelsel laat voldoende tyd aan studente om die leerstof te bemeester (Tabel 36 p. 152) wat in teenstelling met die akademië se menings is. Hoewel net byna die helfte (48,9%) van die studente probleme ondervind om addisionele byleeswerk binne dieselfde tydskedule te behartig, dui 68% van die studente aan dat daar net genoeg tyd is om die voorgeskrywe werk te hanteer. (Tabelle 42 en 50 pp. 158 en 166).
- Semesterkursusse bied bepaald die geleentheid aan studente om kursusse te volg waarin die opleiding spesifiek van toepassing gemaak kan word op hul belangstellings en behoeftes (Tabel 37 p. 153). Die steekproefstudente se responsies is dan ook in ooreenstemming met dié van die meeste akademië (Tabel 12 p. 129). Hierdie geleentheid wat die semesterstelsel aan studente bied om kursusse te volg wat in hul behoeftes voorsien, bring ook mee dat hul die geleentheid gebied word om kursusse te neem wat hul interesseer (Tabel 40 p. 156).
- Die meerderheid (78,4%) van die steekproef studente het aangedui dat daar nie 'n versnippering van kursusse as gevolg van die semesterstelsel plaasvind nie en dat hul dit ook nie so ervaar

nie (Tabel 38 p. 154). Hierdie bevinding korreleer ook met die akademi se responsie, waar 59,9% aangedui het dat versnippering nie plaasvind nie (Tabel 18 p. 135). In aansluiting hiermee het die oorgrote meerderheid studente, globaal gesien, aangedui dat daar nie probleme ondervind word om in te sien hoe een kursus by 'n ander aansluit nie (Tabel 39 p. 155).

- Die steekproef studente het aangedui dat hul dwarsdeur die semester moes werk om te kon tredhou met die hoeveelheid leerstof wat in 'n semester behandel word (Tabel 41 p. 157). Hierdie kontinue of deurlopende studie, gekombineer met die twee formele eksamens onder 'n semesterstelsel, verseker dan ook dat die studente meer intensief studeer (Tabel 43 p. 159).
- In aansluiting by Tabele 36 (p. 152) en 41 (p. 157) dui meer as 60% van die steekproefstudente aan dat daar nie te veel toetse of take gedurende 'n semester is nie (Tabel 44 p. 160) en meer as 70% is die mening toegedaan dat hul nie te veel tyd afstaan aan die voorbereiding en aflê van toetse en eksamens nie (Tabel 45 p. 161). Hierdie bevindinge is egter nie in ooreenstemming met die akademi se mening nie (Tabelle 25 & 28 pp. 142 en 145) waar meer as die helfte aangedui het dat hul wel 'n toename in en 'n groter klem op evaluering ervaar het onder die semesterstelsel. Hierdie bevindinge is moontlik toe te skryf daaraan dat dosente vanuit 'n breër perspektief en historiese agtergrond gereageer het (bv. kennis van jaarstelsel, geleidelike invoering van meer kontinue evaluering, aanpassings in kursusse, ens.) terwyl studente "gewoond" is aan dié tipe werksprogram en dus nie werklik weet of daar wel 'n toename in evaluering en take of toetse is of was nie.
- Die steekproef studente was verdeeld oor die stelling dat die semesterstelsel met twee formele toetsgeleenthede (waartydens predikate verdien word) die laat ontwakende student die geleentheid ontnem om akademies suksesvol te herstel (Tabel 47 p. 163). Hierteenoor het die meeste akademi aangedui dat dit beslis die geval is (Tabel 14, p. 131).

- Net meer as die helfte van die steekproef studente het aangedui dat die semester te min tyd of geleentheid vir dosente en studente bied om mekaar goed te leer ken (Tabel 46 p. 162). Van die akademici het 45,4% met dié studente saamgestem (Tabel 4 p. 121).
- Slegs 46,5% van die steekproef studente het aangedui dat voorafleeswerk of opdragte gedurende die Junie/Julie en Desember/Januarie vakansies hul sal help om daaropvolgende semesterkursusse makliker te bemeester (Tabel 48 p. 164). Hierteenoor het meer as die helfte van die akademici (Tabel 10 p. 127) aangedui dat dit wel sal help.
- In teenstelling met die akademici se mening (Tabel 21 p. 138) dat 'n semesterstelsel (met geen voorvereiste t.o.v. kursusse) nie voorsiening maak vir die behoeftes of belangstelling van juniors en seniors in dieselfde kursus nie, is die studente steekproef van mening dat daar wel voldoende gedifferensieer word binne kursusverband (Tabel 51, p. 167).
- 'n Aspek waaroor die meerderheid studente asook die akademici saamstem is die feit dat daar in die periode na die indiening van die semestersyfers en voor die aanvang van die eksamen 'n besliste afname is in studente se akademiese bedrywigheide (Tabelle 52, p. 168 en 13, p. 130).

6.3.1 Enkele gegewens verkry van die studente uit die oopvrae

- Van die 278 responsies is daar 247 (88,8%) wat geen ervaring van enige ander stelsel as net die semesterstelsel het nie. Slegs 13,7% het ervaring van 'n jaarstelsel en daar is geen ander stelsel aan dié groep bekend nie.
- Daar is 169 (60,8%) studente wat geen kommentaar gelewer het of aanbevelings gemaak het ter verbetering van die huidige semesterstelsel nie.

- Ten einde die responsies op die vrae oor veranderinge en voorstelle/opmerkings weer te gee, het ondersoeker die gegewens saamgevoeg en georden. Van die belangrikste aanbevole veranderinge en ander aanbevelings was die volgende:*

- * Daar moet meer geleentheid geskep word vir selfstudie deur middel van onder andere selfdoentemas (5,2%).
- * Beter en meer verspreide toetsroosters moet opgestel word en die toetsrooster moet aan die begin van die semesters bekend gemaak word (9%).
- * Daar moet meer toetse geskryf word wat in aanmerking kom vir predikate (minstens 3 i.p.v. die huidige 2) (11,9%).
- * Meer spesialiseringseleentheid moet geskep word en daar moet aandag gegee word aan die praktykgerigtheid van kursusse (4,3%).
- * Onnodige kursusse en oorvleueling tussen kursusse moet uitgeskakel word (3,5%).
- * Daar moet geen voorvereistes wees nie, of dit moet tot 'n minimum beperk word (3,6%).
- * Presiese uiteensetting en afbakening van leerstof in 'n kursus sal die studente baie help (7,8%).
- * Daar moet nie te veel dosente per kursus wees nie (3,5%).

6.4 Samevatting

Ondersoeker het in hierdie hoofstuk gepoog om enkele bevindinge en tendense soos verkry uit die vraelysondersoeke te identifiseer, en te analiseer met die oog op die uitwysing van sekere knelpunte.

*Slegs responsies groter as 3,0% word aangedui.

Dit blyk baie duidelik dat daar verskeie aspekte is wat meer aandag sal moet verkry om die semesterstelsel meer doeltreffend en effektief te maak. Dit is egter essensieël dat hierdie hoofstuk in die regte perspektief gesien moet word. Daar is deur middel van die vraelyste gepoog om sekere leemtes asook voordele wat die semesterstelsel inhou te identifiseer en beide hiervan word weerspieël in die bevindinge soos beskryf in dié hoofstuk.

Daar moet egter deurentyd in gedagte gehou word dat verskeie veranderlikes 'n invloed sal uitoefen op die aard en struktuur van die semesterstelsel en dat die uitkomste hiervan, met ander woorde, sekere tendense of bevindinge, nie alleenlik toegeskryf kan word aan nét die semesterstelsel as tydskeduleringstelsel nie. Die universiteit is gedurigdeur besig met aanpassings en veranderinge en dit sal meebring dat die tydskeduleringstelsel wat nagevolg word ook met die verloop van tyd aangepas sal word of veranderinge sal ondergaan.

Dit is dan teen hierdie agtergrond dat ondersoeker dié hoofstuk aanbied. Dit is nie moontlik, of die bedoeling, om alle veranderlikes te verantwoord nie, maar met inagneming van hierdie veranderlikes het ondersoeker sekere bevindinge, afleidings en tendense aangestip.

HOOFSTUK VII

Enkele Aanbevelings Oor Moontlike Aanpassings In Die Semesterstelsel

7.1 Inleiding

Ondersoeker het homself ten doel gestel om sekere inligting te bekom oor die huidige implementering van die semesterstelsel. In die lig van die literatuurstudie wat gedoen is en met inagneming van die statistiek en tendense soos verkry uit die empiriese ondersoek wil ondersoeker enkele voorstelle maak oor moontlike aanpassings aan die semesterstelsel met die oog op meer doeltreffender funksionering.

Dit moet egter beklemtoon word dat (1) hierdie aanbevelings m.b.t. tydskedulering van die akademiese jaar soos bv. 'n semesterstelsel, nooit losstaande van die kurrikulum gesien kan of moet word nie; (2) elke fakulteit eiesoortige behoeftes openbaar wat verreken moet word, en (3) die aanbevelings slegs geld ten opsigte van die UOVS.

Die aanbevelings wat volg moet gesien word teen die volgende agtergrond-perspektiewe:

- * Daar bestaan 'n redelike tekort aan wetenskaplike literatuur oor navorsing in verband met die semesterstelsel en ander tydskedulerings aan universiteite. Hierdie probleem kom aan Suid-Afrikaanse sowel as aan buitelandse universiteite voor.
- * In samehang met die vorige en in die lig daarvan, blyk dit dat daar nog geen volledige situasie-analise aangaande die invoering van die semesterstelsel en/of ander tydskedulerings vir onderrig aan Suid-Afrikaanse universiteite gedoen is om as grondige basis vir kurrikulering te dien nie.

7.2 Enkele voorstelle met die oog op aanpassing(s) van die semesterstelsel aan die UOVS

- 7.2.1 Uit die literatuur, empiriese ondersoek en onderhoude wat met individue aan ander universiteite gevoer is, blyk dit

duidelik dat die tradisionele semesterstelsel tydsdruk meebring. Dit is dus essensieel dat, vir die semesterstelsel om te slaag, elke departement opnuut sal moet kyk na die kurrikulum in die lig van 'n situasie-analise met die oog op die beter benutting van die semesterstelsel.

Sodanige wetenskaplike kurrikulering impliseer 'n deeglike en volledige verrekening van die gemeenskap en vakwetenskap se behoefte(s) aan gegradueerdes waarby inbegrepe 'n klem op eksemplariese in plaas van ensiklopediese onderrig. Hierdie aangeleentheid kan daartoe lei dat die leerstof tot die essensiële gereduseer word, wat tot gevolg het dat die beskikbare tyd optimaal benut kan word.

Groter klem moet gelê word op die selfdoen van die student met behulp van leermodules waarby inbegrepe die gebruikmaking van verskillende oudiovisuele media soos klankskyfiereekse, oudiobande, videobande, rekenaar, ens. wat in hierdie verband tot sy reg kom met 'n gevolglike vermindering van druk op die onderrig van die dosent. Teen hierdie agtergrond vervul die dosent die rol van kennisbestuurder in plaas van kennisbron, wat die optimale benutting van onderrigtyd kan bevorder met die oog op voortreflikheid in universiteitsonderrig.

7.2.2 Oorweging behoort geskenk te word aan die verdere uitbouing van die vaardighede (bekwaamhede) van akademici met betrekking tot breëre akademiese beplanning waarby inbegrepe is beplanning aangaande onderrig, navorsing en samelewingsdiens ten einde groter effektiwiteit en doeltreffendheid in die benutting van akademiese- en onderrigtyd teweeg te bring.

7.2.3 Met die oog op die verligting van die klem wat op evaluering geplaas word en 'n meer geldige (objektiewe) beoordeling van studenteprestasies behoort 'n stelsel van kontinue evaluering oorweeg te word.

Binne die konteks (raamwerk) van kontinue evaluering word studente deurlopend geëvalueer met die voordeel van terugvoer aangaande die vordering van die student asook die sinvolheid van die dosent se onderrig, terwyl 'n kummulatiewe punt aangaande studenteprestasies ook verkry word met die oog op toelating tot eksamen(s).

Die invoer van kontinue evaluering kan meebring dat eindevaluering (eksamens) in verhouding tot kontinue evaluering, ooreenkomstig hul eie doel, minder klem verkry. Die klemverskuiwing kan verkry word deurdat die gewig van kontinue evaluering vergroot en dié van eindevaluering dienoreenkomstig verminder by die samestelling van promosiesyfers (predikate) bv. 7:3 in plaas van 1:1.

Die tyd wat aan eindevaluering (eksamens) bestee word kan gevolglik verminder word na byvoorbeeld vraestelle van 1 en 'n halfuur of selfs een uur, in plaas van 2 uur-vraestelle. Hierdie inkorting van eksamentyd kan daartoe lei dat, as gevolg van korter vraestelle, daar meer sessies per dag kan wees (bv. 3 i.p.v. 2) en dit kan meebring dat die eksamenperiode moontlik verkort kan word.

7.2.4 Ten einde die huidige insinking in studente se motivering, na indiening van semestersyfers, te voorkom, kan 'n gedesentraliseerde stelsel oorweeg word, waarvolgens departemente self predikate enkele dae voor die aanvang van die eksamens bekend maak. Onderrig en leer kan hierdeur enduit bevorder word.

7.2.5 Die administratiewe las meebring deur die hou van studenterekords, kontrole oor die besteding van departementele fondse, ens. kan grootliks verminder word deur die ingebruikneem van 'n rekenaarterminaal wat op 'n fakulteitsbasis met die hoofrekenaar van die UOVS gekoppel is ten einde inligting aangaande die bogenoemde aspekte geredeliker beskikbaar te hê.

Die administratiewe las wat meegebring word deur die hou van studierekords en die evaluering van studente se leer kan grootliks verminder word deur gebruik te maak van assistensie op 'n laer administratiewe vlak. Die hantering van die rekenaar en nasienwerk deur sodanige assistensie kan ook grootliks bydra tot koste-effektiwiteit.

- 7.2.6 Met die oog op vakansiewerksgeleenthede en weermagopleiding kan die beter benutting van resesperiodes vir onderrig oorweeg word. Werkopdragte wat verband hou met praktyktoepassing van verworwe kennis kan lei tot beter motivering van studente vir die volgende semester as gevolg van 'n rypingseffek.

Vakansietye kan ook benut word vir die aanbieding van semesterkursusse op 'n gekonsentreerde basis ten einde studente, wat in die voorafgaande semester(s) swak presteer het, die geleentheid te gee om die kursus te herhaal.

7.3 Moontlikhede vir verdere ondersoek.

- 7.3.1 Die moontlikheid kan ondersoek word om eerstejaars (ook ter wille van laat ontwakers) te ontwikkel, deur hul aan 'n akademiese program te onderwerp waarbinne hul voldoende tyd gegun word om aan die eise van studie aan 'n universiteit te voldoen. Kursusse waar 'n hoë uitvalsyfer van eerstejaars voorkom kan oor 'n termyn van 'n jaar versprei word, of 'n kernkursus (van 'n semester) kan vir alle eerstejaarstudente aangebied word. In hierdie kursus kan hul gelei word om hulself suksesvol binne die akademiese milieu te oriënteer en sodanige kursus kan as 'n volledige krediet in die verwerwing van 'n graad geag word.

- 7.3.2 Die mannekragbehoefte van 'n ontwikkelende veelvolkige samelewing soos in die Republiek van Suid-Afrika vereis dat kurrikulering op 'n andersoortige basis as die konvensionele plaasvind ten einde aan die eise van die tyd te voldoen. In

hierdie verband behoort die moontlikhede van 'n stelsel van differensiële tydskedules, dit wil sê, kurrikula van verskillende lengtes ooreenkomstig die doel van elkeen gepaardgaande met differensiële krediete, ondersoek te word.

7.4 Samevatting

Aanbevelings wat in hierdie hoofstuk gemaak word geskied hoofsaaklik aan die hand van die knelpunte soos aangedui deur die akademici en studente, asook uit literatuur verkry. Hierdie aanbevelings kan gevolglik nie as losstaande eenhede beoordeel word nie, maar alleen binne die breëre kontekstuele raamwerk van hierdie studie.

BIBLIOGRAFIE

- Adams, W.S., Hoyt, T.H. (1976) Reallocation of Time and Resources. The New Oshkosh Calendar Plan. University of Wisconsin-Oshkosh, Wisconsin.
- Badger, C.M. (1976) "Research and educational needs" in Keyes, H.M.R. and Daillant, G. (Eds.): Report of the sixth general conference of the international association of universities. International Association of Universities, Rue Miollis, Paris.
- Bergquist, W.H., Gould, R.A. & Greenberg, E.M. (1981) Designing Undergraduate Education. Jossey - Bass Publishers, San Francisco.
- Bevan, J.M. (1969) "The Interim Term: Its History and Modus Operandi" in The Library-College Journal, Summer.
- Bevan, J.M. (1973) a "Reflections and Projections: 4 - 1 - 4" in Liberal Education, 59, October.
- Birnbaum, R. (1975) "Using the Calendar for Faculty Development" in Educational Record, Vol. 56, No. 4.

- Block, A.H. (1966) "Philosophical Approaches and the New Media" in Improving College and University Teaching, Vol. 14, Winter.
- Bouwman, C. (1971) "De-Schooling the Semester" in Liberal Education, 57, December.
- Brick, M., McGrath, E.J. (1969) Innovation in Liberal Arts Colleges. Teachers College Press, Teachers College, Columbia University.
- Brubacher, J.S. (1978) On the Philosophy of Higher Education. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.
- Buro vir Universiteitsonderwys. (1984) Kategorie II van die verslag oor die navorsingsprojek "Kurrikulumontwikkeling op die makro- en mesovlak, met inagneming van die akademiese beleid van die Universiteit van die Oranje-Vrystaat". Bylae 18: Verslag oor besoeke aan 6 Suid-Afrikaanse universiteite in verband met die semesterstelsel, Junie.
- Chickering, A.W. et. al. (1977) "Direct Pressures and Immediate Conditions" in Quehl, G.H. and Gee, M. (Eds.): Developing the College Curriculum: A handbook for faculty & administrators. Council for the Advancement of Small Colleges, Florida, U.S.A.

- Cluver, G. (1983) "Studeer....of betaal!" in Die Transvaler, 20 Januarie.
- Cox, R. (1973) "Traditional Examinations in a Changing Society" in Universities Quarterly, Spring.
- Davidovicz, H.M. (1972) Abstracts and Reviews of Research in Higher Education. College and University Calendars - A Second Review. Hofstra University Center for the Study of Higher Education, Hempstead, New York.
- Dearing, B. (1965) "The Student on his own" in Baskin, S. (Ed.): Higher Education: Some newer developments. McGraw Hill, London.
- De Villiers, J.W.R. (1981) "Die Drietermynstelsel aan 'n Universiteit" in Bulletin vir Dosente, Universiteit van Stellenbosch, Jaargang 2, No. 1, Junie.
- De Vries, M. (1981) "Universiteite se rol nie net loopbaan gerig" in Die Burger, 4 Januarie.
- De Vries, M. (1981 a) "Druk op universiteite kan land verarm" in Die Volksblad, 7 Desember.
- Du Plessis, P.G.W. (1969) "Die struktuur van die universiteit" in Koers, Vol. 37, No. 6, Junie.

- Eberhard, M.R. (1978) A Proposal for a Flexible Trimester Calendar. San Bernardino Community College, San Bernardino, California.
- Eble, K.E. (1973) Professors as Teachers. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.
- Eckert, W.H. (Jr.) (1972) "The Modular Calendar of Mount Vernon College" in Liberal Education, December.
- Eddy, M.S. (1979) "Recycling Academic Calendars" in American Association for Higher Education Bulletin, October.
- Eurich, A.C. (1964) "The Commitment to Experiment and Innovate in College Teaching" in Educational Record, Vol. 45, Winter.
- Fakulteit Landbou. Semesterkursusse, UOVS.
- Fakulteit Landbou. (1968) Verslag van kursus- en roosterkomitee, UOVS.
- Fulton, O. (Ed.) (1981) Access to higher education. Programme of Study into the future of Higher Education, Leverhulme 2. Society for Research into Higher Education, Surrey, London.
- Goldschmid, G., Goldschmid, M.L. (1973) "Modular Instruction in Higher Education: A review" in Higher Education, 2.

- Greyling, D. (1981) "Uitdagings - opleiding, onderwys en opvoeding" in die Volkshandel, Vol. 42, No. 9, November.
- Hammons, J.O. (1973) "A Calendar for all Seasons" in College Management, 8, March.
- Hankin, J.N. (1970) "The 4 - 1 - 4 Academic Calendar: A Proposal" in Junior College Journal, March.
- Higgins, J.P. (Ed.) (1979) "The Effects of Economic Factors on the Academic Organization of Australian Universities" in Teaching and Learning. Newsletter, No. 3, September.
- Hook, J. (1983) "Report on excellence in education acclaimed; panelists criticize Reagan's interpretation" in The Chronicle of Higher Education, Vol. 26, No. 11, May 11.
- Jacobsz, F.P. (1975) Die aanslag van die beroepswêreld op die universiteit, referaat gelewer by die Universiteit van Port Elizabeth, Port Elizabeth.
- Joshi, N.C. (1978) Perspectives on Higher Education Ashish Publishing House, National Printers, West Patel, Nagar, New Delhi.

- Kendrick, J.W. (1980) "Promoting productivity growth" in Stauffer, T.M. (ed.): Agenda for business and Higher Education. American Council on Education, Washington.
- Komitee van Universiteitshoofde. (1979) Nuusbrief, Vol. 2, No. 1, April.
- Kuhns, E. (1974) "The Modular Calendar: Catalyst for Change" in Educational Record, Winter.
- Langenhoven, H.P. (1979) "Die Opleidingsproses aan die Universiteit" in Acta Academica, Nasionale Boek-drukkery, Goodwood, Kaapstad.
- Levine, A. (1978) Handbook on Undergraduate Curriculum. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.
- Lightfield, E.T. (1974) "The Interim Term and the Public College" in Educational Record, 55, Summer.
- Lindley, R. (Ed.) (1981) Higher education and the labour market. Programme of Study into the Future of Higher Education, Leverhulme 1. Society for Research into Higher Education, Surrey, London.
- "Mannekragbeplanning" (1981) Die Volkshandel, Vol. 42, No. 5, Julie.

- Marais, E.J. (1975) Die Uitdaging van die moderne univesiteit, referaat gelewer by die Universiteit van Port Elizabeth, Port Elizabeth.
- Martin, E.P. (1975) "Innovative programs and curricula" in New Directions for Higher Education, Winter, Vol. 3.
- McEntire, D. (1963) "The Academic Year: Nine Months or Twelve " in American Association of University Professors, Vol. 49, No. 4.
- McKenna, D.L. (1962) "The Academic Calendar in Transition" in The Educational Record, Vol. 43, January.
- Meyer, P.J. (1969) "Die Universiteit" in Koers, Vol. 37, No. 6, Junie.
- Miller, P.A. (1967) "Clearing the Way for Innovation" in Educational Record, Vol. 48.
- Mosely, P.E. (1972) "Problems of the French University - Comments" in Kertesy, S.D. (ed.): The Task of Universities in a Changing World. University of Notre Dame Press, London.
- Mountain, A. (1981) "Where are our universities?" in S.A. Outlook, June.

- Oleson, L.C. (1971) A Report on Academic Calendars. American Association of Collegiate Registrars and Admissions Officers, Washington.
- Organization for Economic Co-operation and Development. (1974) A Strategy for Change in Higher Education: The extended university of the University of California. OECD, Paris.
- Pfnister, A.O. (1976) Planning for Higher Education. Westview Press, Boulder, Colorado.
- Pipe, P. (1975) Objectives-tool for change. Pitman Learning Inc., Belmont, California.
- Randse Afrikaanse Universiteit. n.d. Die Semesterstelsel. Pretoria.
- Rickman, H.P. (1981) "University education: full or part-time?" in Higher Education Review, Vol. 14, No. 1.
- Roe, E. (1978) A report on a review of the semester system, University of Queensland, St. Lucia, Queensland, Australia.
- Rossmann, J.E. (1971) "The Interim Term after Seven Years" in Journal of Higher Education, October.

- Sadler, D.R. (1983) "Evaluation and the Improvement of Academic Learning" in Journal of Higher Education, Vol. 54, No. 1.
- Senaatskomitee. Verslag Senaatskomitee insake semesterstelsel, UOVS.
- Shatlock, M. (Ed.) (1983) The structure and governance of higher education. Programme of Study into the Future of Higher Education, Leverhulme 9. Society for Research into Higher Education, Surrey, London.
- Sheafor, B.W., Jenkins, L.E. (1981) "Issues that affect the development of a field instruction curriculum" in Journal of Education for Social Work, Winter, Vol. 17, No. 1.
- Spanbauer, S.J. (1976) Implementing a Flexible Year-Round Program. Fox Valley Technical Institute, Appleton, Wisconsin.
- Stark, J.S. (1972) "The 4 - 1 - 4 Bandwagon" in Journal of Higher Education, May.
- Stickler, W.H., Carothers, M.W. (1963) The Year-Round Calendar in Operation. Southern Regional Education Board, Atlanta.

Stickler, W.H. (1965)

"The College Calendar: What kind of a school year?" in Baskin, S. (ed.): Higher Education: Some Newer Developments. McGraw-Hill Book Company, New York.

Suid-Afrikaanse Na-Sekondêre Opvoeding.(1982)

"n Ondersoek na Staatsfinansiering van Universiteite". Verslag SANSO - 110, Augustus.

Suid-Afrikaanse Na-Sekondêre Opvoeding.(1982)

"Die kwalifikasie- en studieprogramme van universiteite in Suid-Afrika." Verslag SANSO - 115.

Thomas, G.I. (1974)

"A Continuous Progress Learning Year Program" at the Culinary Institute of America Combining Term Rotation with Student Acceleration. New York State Department of Education, Albany.

Tolley, G. (1980)

"Access community and curriculum" in Evans, N. (ed.): Education beyond school: Higher education for a changing context. Grant McIntyre, London.

"Universiteit in die hede en die toekoms." (1979)

Simposium aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat, Bloemfontein, Maart.

Universiteit van die Oranje-Vrystaat.(1976)	Verslag insake probleme voort-spruitend uit die toepassing van semesterstelsel. Ad hoc-komitee van die Senaat, UOVS.
Universiteit van die Oranje-Vrystaat.(1983)	Notule van die Akademiese Beplan-ningskomitee, 21 April, UOVS.
Universiteit van die Oranje-Vrystaat.(1983)	Jaarboek, Fakulteit Geneeskunde, Deel 9.
Universiteit van die Oranje-Vrystaat.(1983)	Jaarboek, Fakulteit Regsgeleerdheid, Deel 5.
Universiteit van Stellenbosch.
(1981) 2 (1)	Bulletin vir Dosente.
"Uittreksel uit 'n verslag van 'n ondersoek na die huidige semes-ter en promosiestelsel" in <u>Bulletin vir Dosente</u> , Jaargang 2, No. 1, Junie.
Universiteit van Suid-Afrika.	'n Alternatief vir die semester-en modulestelsel. Pretoria.
University of the Witwaters-rand. (1982)	Faculty of Science/School of Biology, Information for the guidance of students.
Johannesburg.
Van As, B.S. (1980)	"Onderrigstelsel moet by nuwe behoeftes aanpas" in <u>UNISA ALUMNUS</u> , April.
Van Hemert, A. (1971)	"A Brief Survey of Modular Instruction" in <u>Learning and Development</u> , Vol. 3, No. 3.

Centre for Learning and
Development, McGill University,
Montreal, Canada.

Venter, H.C.A. (1979)

Evaluering op Universitêre
Onderwysvlak. Instituut vir
Opvoedkundige Navorsing, RGN,
Pretoria.

Viljoen, G. van N. (1976)

Onderwys en die toekoms,
Akademiese Jaarvergadering,
Johannesburg, Junie.

Weisberg, H.F., Bowen, B.D.
(1977)

An introduction to Survey
Research and Data Analysis.
W H Freeman and Comp., San
Francisco.

Woodring, P. (1968)

The Higher Learning in America:
A reassessment. McGraw-Hill,
London.

U.O.V.S.

DIE BURO VIR UNIVERSITEITSONDERWYS

Verwys:

Telefoonbylyn:

TELEFOON 70711

POSBUS 339

BLOEMFONTEIN

9300

2 Junie 1983

Geagte prof

Die BUO in samewerking met die RGN onderneem 'n navorsingsprojek oor die implementering van die semesterstelsel aan die UOVS. Hierdie navorsingsprojek word met die goedkeuring van die ABK en UKS onderneem (UKS-notule, 23 Mei 1983, p. 308, par. 7.5.1.1) en die gegewens hieruit verkry sal aangewend word vir gebruik aan die UOVS.

Na oorlegpleging met elke Dekaan en deskundiges op die gebied van vraelyskonstruksie en statistiek, is besluit dat die vraelys aan elke departement aan die UOVS voorgelê sal word vir voltooiing. Hierdie proses sal verseker dat 'n totale meningspeiling oor die aangeleentheid verkry word.

Gevolgtrek word 'n vraelys aan u as departementshoof voorgelê. U word vriendelik versoek om die vraelys so volledig moontlik te voltooi in oorleg met u departementslede ten einde die algemene mening van u departement te weerspieël.

Vir u inligting word vermeld dat die vraelyste in naam van die departemente op 'n fakulteitsbasis verwerk en geïnterpreteer sal word.

Die mening van 'n verteenwoordigende groep studente oor die implementering van die semesterstelsel sal tydens die tweede semester gepeil word. Ter geleger tyd sal in hierdie verband met u geskakel word.

Dit sal waardeur word as u die voltooide vraelys voor 20 Junie 1983 per gefrankeerde pos aan die BUO sal terugbesorg.

U samewerking om die wetenskaplike gehalte van hierdie navorsingsprojek te verseker word hoog op prys gestel.

Die uwe

PROF. S. J. SMIT
ADJUNK-DIREKTEUR: BUO

DEKAAN

1 2 3

UNIVERSITEIT VAN DIE ORANJE-VRYSTAAT

BURO VIR UNIVERSITEITSONDERWYS

VRAELYS IN VERBAND MET DIE SEMESTERSTELSE

(DEPARTEMENTSHOOFDE/SENIOR LEKTORE/LEKTORE)

FAKULTEIT: ⁴ DEPARTEMENT: ⁵ ⁶

POSBENAMING: ⁷ JARE ERVARING: ⁸ ⁹

Volg u 'n semesterstelsel?JA ¹NEE ²

10

In hierdie meningsopname gaan dit om u as dosent se mening oor die doeltreffendheid en effektiwiteit van die huidige semesterstelsel aan die UOVS.

Dui u keuse vir elke stelling aan deur die toepaslike letter met 'n X te merk bv. ☒ Die evalueringskaal is soos volg:

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

N.B. Slegs een responsie per stelling asseblief.

DIE DOSENT

1. Die semesterstelsel bring mee dat dosente die leerstof vir 'n kursus in 'n korter tyd moet behandel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

11

2. Die semesterstelsel laat te min tyd vir navorsing.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

12

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

3. Die semesterstelsel bring 'n groter hoeveelheid administrasie mee bv. studenterekords, toetse/eksamens, ens.
1	2	3	4	5
- 13
4. 'n Semesterstelsel kan meebring dat dosente die studente slegs oppervlakkig leer ken.
1	2	3	4	5
- 14
5. Die semesterstelsel beperk dosente se deelname aan samelewingsdiens.
1	2	3	4	5
- 15
6. Die semesterstelsel bring mee dat meer onderrigtyd verlore gaan as gevolg van die klem op meer toetse en eksamens.
1	2	3	4	5
- 16

Enige opmerkings t.o.v. vrae 1 tot 6 aangaande die dosent:

.....

.....

.....

.....

.....

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

DIE STUDENT

7. Die semesterstelsel bevorder die reproduksie van leerstof (papegaaiwerk) in plaas van leer met insig. (betekenisvolle leer.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 17
8. Die semesterstelsel dwing studente om vroeër te begin studeer.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 18
9. Die semesterstelsel verseker dat die studente deurgaans studeer.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 19
10. Die semesterstelsel veroorsaak dat vakansietye (Jun./Jul. en Des./Jan.) onbenut is vir studente ten opsigte van werksopdragte.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 20
11. Die akademiese werks- lading tydens die semester beperk studente se deel- name aan nie-akademiese bedrywighede.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 21
12. Die semesterstelsel leen hom daartoe dat studente meer kursusse kan volg waarin hul geïnteresseerd is.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 22

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	bèslis	
saam	mate	mate		
	saam			

13. In die tydperk na die indie-
ning van semestersyfers en voor
die aanbreek van die eksamen
is daar 'n afname in akademiese
studentebedryghede (bv.
klasbywoning).

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

23

14. Die semesterstelsel (met 2
toetsgeleenthede) ontnem die
laat ontwakende student
die geleentheid om akademies
sukcesvol te herstel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

24

15. Eerstejaars moet eerder onder-
werp word aan 'n jaarstelsel
i.p.v. 'n semesterstelsel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

25

16. Die semesterstelsel bied ge-
leentheid dat studente hul
kursusse sinvoller kan saam-
stel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

26

Enige opmerkings t.o.v. vrae 7 tot 16 aangaande die student:

.....

.....

.....

.....

.....

1	2	3	4	4
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

LEERSTOF

17. Die semesterstelsel is 'n verdeling van 'n jaarstelsel in twee redelik onafhanklike eenhede.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

27

18. Die semesterstelsel veroorsaak dat 'n vakwetenskap versnipper word.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

28

19. Die semesterstelsel bied geleentheid aan studente om in 'n vakwetenskap te spesialiseer.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

29

20. Die student behoort verskillende krediete te verworf op grond van die moeilikheidsgraad van verskillende semesterkursusse.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

30

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

21. 'n Semesterstelsel (met geen
voorvereiste kursusse nie)
bemoeilik onderrig as gevolg
van die verskil in kennis en
ervaring van junior en senior
studente.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

31

Enige opmerkings t.o.v. vrae 17 tot 21:

.....

.....

.....

.....

.....

METODES

22. Onder die semesterstelsel is
die voordragmetode die geskik-
ste onderrigmetode.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

32

23. Die gebruik van ander onderrig-
metodes tydens die semesterstel-
sel word ingekort weens 'n gebrek
aan tyd.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

33

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

24. Die semesterstelsel frag-
menteer die praktikum in
sekere vakwetenskappe wat
u doseer.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

34

Enige opmerkings t.o.v. vrae 21 tot 24:

.....

.....

.....

.....

.....

EVALUERING

25. Die semesterstelsel plaas
'n groter klem op evaluering.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

35

26. Dit is makliker vir studente
om die semestereindeksamen
te slaag omdat hulle oor 'n
kleiner hoeveelheid werk ge-
valueer word.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

36

27. Die semesterstelsel beperk
terugvoering aan studente na
evaluering as gevolg van 'n
gebrek aan tyd.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

37

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

28. Die hoeveelheid evaluering (klastoetse/opdragte) het toegeneem onder die semesterstelsel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

38

29. Die semesterstelsel kan meer doeltreffend gemaak word as eindeksamens (soos toetse) departementeel afgeneem word.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

39

30. Die duur van die eksamen is te lank vir 'n doeltreffende semesterstelsel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

40

31. Die vroeë datum vir die indiening van predikate het tot gevolg dat toetse in 'n te kort tydsperiode ingedruk word.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

41

Enige opmerkings t.o.v. vrae 25 tot 31:

.....

.....

.....

.....

.....

OOP VRAE

1. Ek is tevrede met die semesterstelsel:
Motiveer asb.

JA

NEE

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Veranderinge wat ek aan die semesterstelsel sou wou aanbring is:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Enige ander voorstelle/opmerkings, ens.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

UNIVERSITEIT VAN DIE ORANJE-VRYSTAAT

BURO VIR UNIVERSITEITSONDERWYS

VRAELYS IN VERBAND MET DIE SEMESTERSTELSEL

(STUDENTE)

In hierdie meningsopname gaan dit om u as student se mening oor die doeltreffendheid en effektiwiteit van die huidige semesterstelsel aan die UOVS.

Graad: (Bv. B.A; B.Com. ens.)

4	5
6	7

Diploma:

6	7
---	---

Studiejaar:

1	
2	
3	
4	

5	
6	
7	

8

Voltyds:

1	
2	

 9

Deeltyds:

1	
2	

Volg u 'n suiwer semesterstelsel?	JA <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	1		NEE <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	2		10
1							
2							
Volg u 'n suiwer jaarstelsel?	JA <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	1		NEE <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	2		11
1							
2							
Volg u 'n kombinasie van 'n semesterstelsel en 'n jaarstelsel?	JA <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	1		NEE <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	2		12
1							
2							
Volg u in sommige kursusse 'n semesterstelsel	JA <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	1		NEE <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	2		13
1							
2							
Volg u in sommige kursusse 'n jaarstelsel?	JA <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	1		NEE <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	2		14
1							
2							

Die evalueringskaal is soos volg:

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

N.B. Slegs een responsie per stelling asseblief.

1. In die semesterstelsel is daar voldoende tyd om die leerstof te bemeester.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 15

2. 'n Semesterkursus bied die geleentheid om die opleiding spesifiek van toepassing te maak volgens my belangstelling/behoefte.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 16

3. Die semesterstelsel veroorsaak 'n versnippering van kusse.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 17

4. Ek kan nie sien hoe een kursus by 'n ander aansluit in 'n semesterstelsel nie.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 18

5. Die semesterstelsel bied my die geleentheid om die kusse wat my interesseer te volg.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 19

6. Die semesterstelsel verseker dat daar dwarsdeur die semester gewerk word.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 20

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

7. Ek het genoeg tyd gedurende 'n semester om byleeswerk te doen.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 21
8. Die semesterstelsel met twee eindeksamens gedurende 'n jaar bring mee dat ek meer intensief studeer.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 22
9. Die semesterstelsel bring te veel toetse/take gedurende die semester mee.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 23
10. Studente staan te veel tyd af aan die voorbereiding en aflê van toetse en eksamens.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 24
11. Die semesterstelsel bied min tyd/geleentheid vir dosente en studente om mekaar goed te leer ken.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 25
12. Die semesterstelsel met 2 toetsgeleenthede ontnem die laat ontwakende student die geleentheid om akademies suksesvol te herstel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 26

1	2	3	4	5
Stem	Stem	Verskil	Verskil	Onseker
beslis	in 'n	in 'n	beslis	
saam	mate	mate		
	saam			

13. Studies gedurende die vakansies (Jun.Jul./Des.Jan.) in die vorm van voorafleeswerk/opdragte sal die studente in staat stel om die daaropvolgende semesterkursusse makliker te bemeester.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 27
14. Kursusse waaraan studente meer tyd moet bestee behoort n groter gewig te dra in die verwerwing van n graad/diploma.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 28
15. Tydens die semesterstelsel kry ek net tyd om die voorgeskrewe werk te behandel.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 29
16. 'n Semesterstelsel (met geen voorvereiste kursusse nie) maak nie voorsiening vir die behoeftes/belangstellings van junior en senior studente in dieselfde kursus nie.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 30
17. In die periode na die indiening van semestersyfers en voor die aanvang van die eksamen is daar 'n afname in akademiese studentebedrywighe.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

 31

OOP VRAE

1. Het u enige ervaring van ander stelsel(s)? Indien wel watter stelsel(s) verkies u?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Veranderinge wat ek aan die semesterstelsel sou wou aanbring is:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Enige ander voorstelle/opmerkings ens.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

OPSOMMING

Na aanleiding van literatuur en ervaring aangaande die semesterstelsel, het dit geblyk dat die tradisionele semesterstelsel nie ten volle aan sy doel beantwoord nie.

Tydskeduleringstelsels, as deel van wetenskaplike kurrikulumontwerp en -ontwikkeling kan alleenlik tot hul reg kom indien dit 'n integrale deel van die breë akademiese beplanning aan universiteit vorm en dit getoets is, aan wetenskaplike kriteria vir die terrein van beplanning.

Ten einde die geldigheid van so 'n bewering te staaf is 'n literatuurstudie oor die tradisionele semesterstelsel en enkele ander tydskedulerings onderneem. Dié literatuurstudie is aangevul met inligting verkry van enkele Suid-Afrikaanse universiteite asook 'n empiriese ondersoek na die menings van dosente en studente oor die funksionaliteit van die semesterstelsel soos aan die UOVS geïmplementeer.

Die gegewens van die empiriese ondersoek is hoofsaaklik in tabelvorm weergegee met inagneming van die eiesoortige problematiek wat dié tipe van studie meebring. Akademici en studente ervaar die semesterstelsel in sy huidige vorm grootliks positief. Die akademici het egter uitgewys dat daar beslis knelpunte bestaan waaraan aandag gegee moet word. Studente se menings is teen die agtergrond van hul kompetensie met betrekking tot dié studie, met omsigtigheid gehanteer.

In die lig hiervan en op grond van die resultate verkry na aanleiding van die empiriese ondersoek, word enkele aanbevelings gedoen oor die verbetering van die semesterstelsel waarby inbegrepe verdere navorsing oor alternatiewe tydskedulerings.